

T.C.
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

NAZİ ALMANYASI'NIN ÖNE ÇIKAN KURMAY SUBAYLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emirhan BAK

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI

DANIŞMAN

Prof. Dr. SAVAŞ SERTEL

TUNCELİ – 2023

T.C.
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

NAZİ ALMANYASI'NIN ÖNE ÇIKAN KURMAY SUBAYLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emirhan BAK

(19001374)

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI

DANIŞMAN

Prof. Dr. SAVAŞ SERTEL

T.C.
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

NAZİ ALMANYASI'NIN ÖNE ÇIKAN KURMAY SUBAYLARI

Emirhan BAK
YÜKSEK LİSANS TEZİ
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI

Bu tez / /2023 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından **oybirliği/oyçokluğu** ile kabul edilmiştir.

İMZA.....

Prof. Dr. Mehmet ÇEVİK
(Fırat Üniversitesi)

BAŞKAN

İMZA.....

Prof. Dr. Savaş SERTEL
(Munzur Üniversitesi)

DANIŞMAN

İMZA.....

Prof. Dr. Rahmi DOĞANAY
(Fırat Üniversitesi)

ÜYE

Bu tez, Enstitümüz Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı'nda hazırlanmıştır.

Doç. Dr. Murat KORUNUR
Enstitü Müdürü
İmza ve Mühür

Bu çalışma, Munzur Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklenmiştir.

Proje No: YLMUB021-12

NOT: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı “Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu”ndaki hükümlere tabidir.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait özgün bir çalışma olduğunu çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Emirhan BAK

Prof. Dr. Savaş SERTEL

ÖNSÖZ

Birinci Dünya Savaşından sonra uluslararası gelişmeler toplumsal değişimlere ve çözümlere yol açmıştır. İki savaş arası dönemde toplumlar ideolojik değişimlerle, siyasi ve ekonomik krizlerle mücadele ederken kriz ortamından yararlanan ırkçı, faşist ve militarist yapılanmalar uluslararası etki gücüne sahip bir güç haline gelerek devlet yönetimlerine yükselmişlerdir. Birinci Dünya Savaşından sonra dağılan Alman İmparatorluğu yerini Weimar Cumhuriyetine bırakmıştır. Weimar Cumhuriyeti savaş sonrası gelişimini devam ettirirken yaşanan üst düzey krizler seçim sonuçlarını etkilemiş ve Weimar Cumhuriyeti Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisinin kontrolüne geçmiştir. Nazi Partisi lideri Adolf Hitler önce Şansölye olmuş ve hemen ardından kendini Führer ilan ederek Nazi Almanyası'nın temellerini atmış ve geri dönülmesi çok zor olayların yaşanmasına sebebiyet vermiştir. İkinci Dünya Savaşının hazırlıklarının başladığı günlerde Nazi Almanyası'nda oldukça tecrübeli, savaş yaşamış ve savaş alanında nasıl davranması gerektiğini bilen, savaş stratejisi geliştirmeyi ilke edinen oldukça bilgili ve üst düzey Alman kurmay subayları bulunmaktadır. İkinci Dünya Savaşında cephelerde fırtına gibi esen, askeri taktikler bulan, askeri araç ve gereçleri geliştirerek askeri alanda büyük değişimler olmasını sağlayan Nazi Almanyası Silahlı Kuvvetleri mensuplarının cephede başarılarıyla ün kazanan ve ön plana çıkan Alman kurmay subayları incelenmiş ve savaşı neden kaybettiklerine yönelik sonuç tespiti yapılmıştır.

Yüksek Lisans çalışmamda bana yardım eden ve yol gösteren değerli danışman hocam Prof. Dr. Savaş SERTEL'e, Munzur Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Tezli Yüksek Lisans Programı hocalarıma, Munzur Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri birim personellerine, her zaman destekçim olan ve beni motive eden aileme ve dostlarıma teşekkür ederim.

Emirhan BAK
TUNCELİ-2023

İÇİNDEKİLER

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	I
ÖNSÖZ	II
İÇİNDEKİLER.....	III
ŞEKİLLER LİSTESİ	V
RESİMLER LİSTESİ	VII
ÖZET	IX
ABSTRACT	X
1. GİRİŞ.....	1
2. NAZİ ALMANYASI SİLAHLI KUVVETLERİ; WEHRMACHT	5
3. KARA KUVVETLERİ (HEER) MENSUBU ALMAN KURMAY SUBAYLARI	6
3.1. Fritz Erich Georg Eduard Von Manstein	7
3.2. Erwin Rommel.....	12
3.3. Otto Moritz Walter Model	16
3.4. Fedor Von Bock	19
3.5. Wilhelm Bodewin Johann Gustav Keitel	21
3.6. Hans Günther Von Kluge	24
3.7. Paul Ludwig Ewald Von Kleist.....	26
3.8. Walter Karl Ernst August Von Reichenau	27
3.9. Karl Rudolf Gerd Von Rundstedt	29
3.10. Walther Heinrich Alfred Hermann Von Brauchitsch	32
3.11. Friedrich Wilhelm Ernst Paulus	34
3.12. Heinz Guderian.....	36
3.13. Franz Halder.....	39
3.14. Dietrich Von Choltitz.....	42
3.15. Walther Wenck	43
4. ADOLF HİTLERE KARŞI DÜZENLENEN 20 TEMMUZ 1944 SÜİKAST GİRİŞİMİNDE YER ALAN KARA KUVVETLERİ KURMAY SUBAYLARI	45
4.1. Ludwig Beck.....	46
4.2. Friedrich Fromm.....	47
4.3. Friedrich Olbricht	49
4.4. Otto Ernst Remer.....	51
4.5. Henning Von Tresckow.....	53
4.6. Claus Von Stauffenberg	55
5. HAVA KUVVETLERİ (LUFTWAFFE) MENSUBU ALMAN KURMAY SUBAYLARI.....	58
5.1. Hermann Wilhelm Göring.....	60
5.2. Robert Ritter Von Greim.....	63
5.3. Wolfram Freiherr Von Richthofen.....	65
5.4. Hugo Sperrle	66
5.5. Ernst Udet.....	69
5.6. Kurt Student.....	71
5.7. Hans Ulrich Rudel.....	73
6. DENİZ KUVVETLERİ (KRIEGSMARİNE) MENSUBU ALMAN KURMAY SUBAYLARI.....	75
6.1. Erich Johann Albert Raeder	76
6.2. Karl Dönitz.....	78

6.3. Günther Lütjens	81
6.4. Wilhelm Franz Canaris	82
7. SONUÇ	84
8. KAYNAKLAR.....	87
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 3.1.** 1935-1946 yılları arasında faaliyet gösteren Nazi Almanyası kara kuvvetleri heer logosu..... 6
- Şekil 3.2.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde generalfeldmarschall (mareşal) rütbesi (apolette) 6
- Şekil 3.3.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde generalfeldmarschall (mareşal) rütbesi (yakada)..... 7
- Şekil 3.4.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde generaloberst rütbesi (mareşal altı orgeneral üstü bir rütbeye denk gelmektedir, rütbenin türkçe karşılığı bulunmamaktadır) (apolette)..... 36
- Şekil 3.5.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde general der waffengattung (orgeneral) rütbesidir fakat Wehrmacht'a bağlı kara, hava ve deniz kuvvetlerinde orgeneral rütbesine sahip birçok kurmay özel görev sorumluluğu alarak sınıflara ayrılmıştır örneğin karacılar içerisinde piyade orgenerali mevcut iken aynı zamanda tankçı birlikleri içinde tankçı orgenerali söz konusudur ve bu durum hava ve deniz kuvvetlerinde de görülmektedir apolet üzerindeki çift yıldız işlemesinden dolayı Türkçe karşılığı orgeneral olarak çevrilmektedir (apolette) 41
- Şekil 4.1.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde generalmajor (tümgeneral) rütbesi..... 50
- Şekil 4.2.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde oberst (albay) rütbesi 54
- Şekil 5.1.** 1935-1946 yılları arasında faaliyet gösteren Nazi Almanyası hava kuvvetleri Luftwaffe logosu..... 58
- Şekil 5.2.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde reichsmarschall generalfeldmarschall (reich mareşali) rütbesi bu rütbe Herman Göring için Hitler tarafından özel olarak verilmiştir Alman askeri tarihinin en yüksek rütbesidir ve sadece Göring kullanmıştır (Apolette)..... 59
- Şekil 5.3.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde reichsmarschall generalfeldmarschall (reich mareşali) rütbesi bu rütbe Herman Göring için Hitler tarafından özel olarak verilmiştir 59
- Şekil 5.4.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde generalfeldmarschall (mareşal) rütbesi (apolette) 62
- Şekil 5.5.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde generalfeldmarschall (mareşal) rütbesi (yakada)..... 63
- Şekil 5.6.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde generaloberst rütbesi (mareşal altı orgeneral üstü bir rütbeye denk gelmektedir) (apolette)..... 68
- Şekil 5.7.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde generaloberst rütbesi (mareşal altı orgeneral üstü bir rütbeye denk gelmektedir) (yakada)..... 68
- Şekil 5.8.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde oberst (albay) rütbesi (apolette)..... 72
- Şekil 6.1.** 1935-1946 yılları arasında faaliyet gösteren Nazi Almanyası deniz kuvvetleri Kriegsmarine, logosu..... 75
- Şekil 6.2.** Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, deniz kuvvetlerinde grandadmiral (büyükamiral) rütbesi bu rütbe alman deniz

kuvvetlerinin en üst rütbesidir hava ve kara kuvvetlerindeki mareşal rütbesinin dengidir (apolette)..... 76

Şekil 6.3. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, deniz kuvvetlerinde admiral (amiral) rütbesi (apolette)..... 80

RESİMLER LİSTESİ

Resim 3.1. Generalfeldmarschall Fritz Erich Georg Eduard von Manstein	7
Resim 3.2. Generalfeldmarschall Erwin Rommel.....	12
Resim 3.3. Generalfeldmarschall Otto Moritz Walter Model.....	16
Resim 3.4. Generalfeldmarschall FEDOR von BOCK.....	19
Resim 3.5. Generalfeldmarschall Wilhelm Bodewin Johann Gustav Keitel	21
Resim 3.6. Generalfeldmarschall Hans Günther von Kluge	24
Resim 3.7. Generalfeldmarschall Paul Ludwig Ewald von Kleist.....	26
Resim 3.8. Generalfeldmarschall Walter Karl Ernst August von Reichenau	27
Resim 3.9. Generalfeldmarschall Karl Rudolf Gerd Von Rundstedt.....	29
Resim 3.10. Generalfeldmarschall Walther Heinrich Alfred Hermann von Brauchitsch...	32
Resim 3.11. Generalfeldmarschall Friedrich Wilhelm Ernst Paulus	34
Resim 3.12. Generaloberst Heinz Guderian.....	36
Resim 3.13. Generaloberst Franz Halder	39
Resim 3.14. General Der Waffengattung Dietrich von Choltitz.....	42
Resim 3.15. General Der Waffengattung Walther Wenck.....	43
Resim 4.1. Generaloberst Ludwig Beck	46
Resim 4.2. Generaloberst Friedrich Fromm.....	47
Resim 4.3. General Der Infanterie Friedrich Olbricht	49
Resim 4.4. Generalmajor Otto Ernst Remer	51
Resim 4.5. Generalmajor Henning von Tresckow	53
Resim 4.6. Oberst Claus Von Stauffenberg	55
Resim 5.1. Reichsmarschall Generalfeldmarschall Hermann Wilhelm Göring	60
Resim 5.2. Herman Göring için üretilen reichsmarschall generalfeldmarschall üniforması.....	60
Resim 5.3. Generalfeldmarschall Robert Ritter von Greim.....	63
Resim 5.4. Generalfeldmarschall Wolfram Freiherr von Richthofen	65
Resim 5.5. Generalfeldmarschall Hugo Sperrle.....	66
Resim 5.6. Generaloberst Ernst Udet.....	69
Resim 5.7. Generaloberst Kurt Student	71
Resim 5.8. Oberst Hans Ulrich Rudel.....	73
Resim 6.1. Grandadmiral Erich Johann Albert Raeder.....	76
Resim 6.2. Grandadmiral Karl Dönitz	78
Resim 6.3. Admiral Günther Lütjens	81
Resim 6.4. Admiral Wilhelm Franz Canaris.....	82

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	:Amerika Birleşik Devletleri
MC	:Milletler Cemiyeti
SSCB	:Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
SS	:Savunma Birimi

ÖZET

İkinci Dünya Savaşı sürecinde uluslararası büyük etkiler bırakan Alman kurmay subayları bulunmaktadır tez çalışması Alman kurmay subaylarının dünya savaş tarihindeki önemine binaen hazırlanmıştır. Tez çalışması içerisinde yer alan Alman kurmay subaylarının askeri rütbeleri, askeri rütbelerinin Türkçe karşılığı, askeri rütbelerinin görselleri, askeri kariyerleri, İkinci Dünya Savaşında ün kazanmalarının sebepleri ve İkinci Dünya Savaşı hakkındaki düşüncelerine yer verilmiştir. Tümevarım yöntemi kullanılarak bireyden genele ulaşılmıştır. İkinci Dünya Savaşına giden süreçte Almanya hakkında genel bir değerlendirme yapılarak tezin giriş bölümü oluşturulmuştur. Giriş bölümünden sonra Nazi Almanyasına bağlı Prusya ekolüne sahip oldukça başarılı ünlü Alman Kurmay Subaylarına yer verilmiştir. Çalışmada; raporlar, makaleler, belgeseller, gerçek hikayelere dayanan filmler, internet kaynakları, Türkçe, İngilizce, Almanca yayımlanan İkinci Dünya Savaşını konu alan kitaplar, çalışma içerisinde yer alan kurmay subayların anılarını yayımladıkları kitaplar kaynak olarak kullanılmış, dönemin şartları ve yaşananlar göz önüne alınmış; çalışmada yer alan Alman Kurmay subaylarının yalnızca askeri hayatı ve savaş sonundaki düşünceleri incelenerek sonuç değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışmada yer alan Alman Kurmay subaylarının kazandıkları askeri nişanlarda görsel eki olarak ekler kısmında sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler; İkinci Dünya Savaşı, Nazi Almanyası Silahlı Kuvvetleri, Asker

ABSTRACT

There are German staff officers who had a great impact on the international scene during the Second World War. The thesis was prepared based on the importance of German staff officers in the history of world war. The military ranks of the German staff officers in the thesis, the Turkish equivalent of their military ranks, the visuals of their military ranks, their military careers, the reasons for their fame in the Second World War and their thoughts on the Second World War are included. By using the inductive method, it was reached from the individual to the general. In the process leading up to the Second World War, a general evaluation of Germany was made and the introduction part of the thesis was formed. After the introductory part, the famous German Staff Officers, who are very successful and have the Prussian school of Nazi Germany, are included. In the study; Reports, articles, documentaries, movies based on true stories, internet resources, books about the Second World War published in Turkish, English and German, books published by the staff officers in the study were used as sources, the conditions of the period and the experiences were taken into consideration; The results were evaluated by examining only the military life of the German Staff officers and their thoughts at the end of the war. The military badges won by the German Staff officers in the study are presented in the appendices as a visual attachment.

Key Words; II. World War, Wehrmacht, Soldier

1. GİRİŞ

“Savaş zaruri ve hayati olmalıdır. Milletin hayatı tehlikeye maruz kalmadıkça savaş bir cinayettir.” Mareşal Mustafa Kemal ATATÜRK

Uluslararası siyasi tarih 1918 yılı tamamlandığında hiç olmadığı kadar sarsıntılı bir süreç geçirmiştir. Şüphesiz bunun sebebi Birinci Dünya Savaşının bitmiş olması ve savaş sonrasında ortaya çıkan dünya geneli problemlerdir. Birinci Dünya Savaşından önce uluslararası siyasi tarihte ulusçuluk, yeni sömürge alanları arayışları, mutlak güç olma isteği ve Avrupa’da dengelerin baştan inşa edilme isteği görülmüştür. Tüm bu gelişmeler Birinci Dünya Savaşının 1914 yılında başlamasına sebebiyet vermiştir (Mazower, 2015, s. 67). Birinci Dünya Savaşında insanlık tarihi o güne kadar görmediği kan ve göz yaşı ile baş başa kalmıştır. Savaş sonunda yaklaşık 7 milyon sivil vatandaş hayatını kaybederken cephede ise yaklaşık 10 milyon asker hayatını kaybetmiştir. Savaş sonrası kazanan devletler tarafından çizilen sınırlar; yeni ulus devletlerinin var olmasını, etnik problemlerin görülmesini ve ideolojik değişimlerin yaşanmasını kolaylaştırmıştır (Sander, 2019, s. 13). Birinci Dünya Savaşından sonra Alman İmparatorluğu dağılmış yerini Weimar Cumhuriyetine bırakmıştır. Weimar Cumhuriyeti, Alman İmparatorluğu’nun çöküşünden sonra doğan ve 1933 yılına kadar devam eden Alman İmparatorluğu’nun devamıdır. Weimar Cumhuriyeti, Alman halkına demokrasi getirmeyi amaç olarak gütse de cumhuriyetin temelinde yatan sebepler bir hayli karışık ve problemlidir. Birinci Dünya Savaşı’nın kaybedilmesinin ardından ülke içerisinde var olan sosyalist ve milliyetçi görüşlü bireyler arasında ciddi kargaşalar ve iç ayaklanmalar yaşanmıştır (Sander, 2019, s. 24). Ayrıca Çarlık Rusya’nın sosyalistler tarafından devrilmesi de Almanya’da yaşayan sosyalistleri cesaretlendirmiş imparatorluk sonrası kurulacak yeni yapıda başta olmaları gerektiği konusunda etkin mücadele vermelerine zemin hazırlamıştır. Yaklaşık on ay süren ayaklanmalar neticesinde hızlıca kurulan meclisler 1919 Temmuz ayında anayasa hazırlamış ve Almanya’nın Weimar kentinde toplanan meclisi 11 Ağustos 1919 tarihinde yeni anayasa taslağını kabul ederek Weimar Cumhuriyetini kurmuştur (Yılmaz N. , 2013, s. 79-81). Weimar Cumhuriyeti döneminde yönetimin ve halkın önüne çıkan ve Weimar Cumhuriyet dönemini özetleyecek kavram olarak ekonomik buhrandan söz edebiliriz. İmparatorluk döneminden kalan dış borçların yanı sıra kaybedilen savaş için ödenmesi zorunlu olan savaş tazminatı miktarı, savaşı kazanan ülkelerin Weimar hükümetine yönelik uyguladığı yaptırımlar Weimar

Cumhuriyeti'nin kullandığı para birimi Mark'ı değersizleştirmiş ve işsizlik sayısını arttırmıştır. 1933 yılında başarısız Alman hükümet koalisyonlarının varlığı Hitler'e hükümeti kurma görevinin verilmesine sebebiyet vermiştir. 1933 yılında yönetimi eline alan Adolf Hitler önce başbakan olmuştur ilerleyen aylarda kendisini Führer ilan etmiş yönetimin tüm gücünü sadece kendisinde toplayarak diktatörlük yönetimini güçlendirmiştir (Çetinkaya G. , 2019, s. 92). Almanya içinde üretim kapasitesini fazlalaştıran, Versay Barış Antlaşmasının maddelerini yerine getirmemeye başlayan Hitler, ülke içinde yaptığı başarılı propagandalar neticesinde halk destekli gücünü oldukça üst noktalara çıkarmıştır. Öte yandan uluslararası üç politika üzerinde duran Hitler; Versay barış antlaşması kurallarına uymayacağını, Alman toprakları dışındaki her yeri Alman topraklarına katacağını ve Alman toplumunu en mutlu topluluk yapacağını ifade eden dış politika hedeflerine sahiptir (Sander, 2019, s. 50). Tüm gücü elinde toplamayı ve halk desteğini almayı başaran Adolf Hitler, İkinci Dünya Savaşına giden süreci Nazi Almanyası için başlatmış, sömürge alanlarını genişletmeye ve nüfuz gücünü arttırmayı hedef olarak belirlemiştir (Sertel, 2022, s. 40). İkinci Dünya Savaşının başlayacağı güne dek Avrupa ülkeleri, Nazi Almanyasının da Hitler'in sert politikalarına oldukça sessiz kalmıştır (Aliyev, 2021, s. 167). Bu sessiz kalış zaman içerisinde yayılmacı politikaların silah zoruyla devreye girmesine neden olmuştur.

İki savaş arası dönemde yeni kurulan devletlerin varlığıyla birlikte de milliyetçilik akımı dünya genelinde hız kazanmıştır. Birinci Dünya Savaşından önce Avrupa'da yeni bir denge ve güç politikası kurmak isteyenler amacına ulaşmıştır. Fakat denge unsuruna yeni eklenen devletlerin varlığı kâğıt üstünde durduğu kadar başarılı sonuçlar vermemiş İkinci Dünya Savaşının temelini atılmasına sebebiyet vermiştir (Armaoğlu, 2019, s. 121). İki savaş arası dönemde çarpıcı gelişmeler söz konusu olmuştur. Ülkelerin iç siyasi hareketliliğinin yanı sıra uluslararası etkiye sahip gelişmeler ülkelerin iç ve dış politikalarını etkilemiştir. 1918 Wilson İlkelerinin ABD çıkarlarını göz önüne alması ve Birinci Dünya Savaşı galiplerinin isteklerini sınırlayamaması (Dickson, 2019, s. 23), 1920 yılında kurulan Milletler Cemiyetinin Birinci Dünya Savaşını kaybeden devletleri dışlayıcı politikası ve kurucusu ABD'nin Milletler Cemiyetinde yer almak istememesinin prestij kaybı, MC'nin uluslararası sorunları bütünleştirici gücünün oluşamaması (Kıran, 2008, s. 22), Birinci Dünya Savaşı sonunda ABD Merkez Bankasının piyasa düzenleyici rolü üstlenmesi ve bunu başaramayıp 1929 dünya geneli büyük buhranın yaşanması ve yaşanan ekonomik sorunlardan dolayı Almanya, İtalya gibi ülkelerde faşist, militarist yönetimlerin güçlenmesinin gözlemlenmesi (Bulut, 2003, s. 79) İkinci Dünya Savaşına zemin hazırlayan

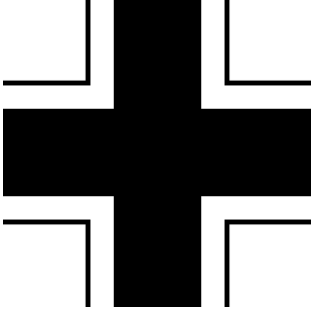
uluslararası etkenler olarak görülmüştür. Almanya, Japonya ve İtalya'nın saldırgan politikaları Avrupa devletleri tarafından çok uzun bir süre sessiz kalınarak sadece izlenmiştir. Gerekli tedbirlerin alınmaması, özellikle Nazi Almanyası'na karşı caydırıcı politikaların uluslararası düzeyde uygulanmaması İkinci Dünya Savaşını kaçınılmaz hale getiren sürece katkı sunmuştur (Dickson, 2019, s. 14). İkinci Dünya Savaşı resmi olarak 1939 tarihinde Nazi Almanyası'nın Polonya'yı işgal etmesiyle başlamıştır. Nazi Almanyası Polonya'yı, SSCB ile ortak hareket ederek işgal etmiştir. İşgalden önce Almanya ve SSCB arasında birbirlerine karşı saldırmayacaklarını taahhüt ettikleri ve Polonya'yı paylaştıkları gizli bir antlaşma imzalamışlardır (Yıldız Ö. , 2019, s. 65). Polonya işgalinden önce Polonya'yı koruma altına aldığını ifade eden İngiltere ve Fransa, Nazi Almanyası'nın işgaline sessiz kalmamış ve Nazi Almanyası'na savaş ilan ederek savaşın tam anlamıyla başlamasını sağlamışlardır (Biber, 2021, s. 49). İki savaş arası dönemde yürürlükte olan ve Alman İmparatorluğu için savaşı bitiren antlaşma olan Versay Barış Antlaşmasına göre Almanların askeri gücü sınırlandırılmış ve birçok askeri birliği dağıtılmıştır. Hem Weimar Cumhuriyeti döneminde hem Nazi Almanyası döneminde ülke güvenliğini kaybetmek istemeyen Almanya'da gizli gizli Versay Barış Antlaşmasını ihlal eden uygulamalar gerçekleşmiştir. Örneğin kayıt dışı askeri eğitimler, ordu adına asker yetiştirme faaliyetleri, SSCB ile imzalanan gizli antlaşmalar neticesinde askeri eğitimler ve tatbikatlar yapılmıştır (Biber, 2021, s. 36). Alman ordusu içerisinde kalmayı başaran Alman kurmay subayları askeri eğitimler almaya, Birinci Dünya Savaşından çıkardıkları tecrübeleri var olan askerlere anlatmaya başlamışlardır. Ayrıca iki savaş arası dönemde yine gizlice yürütülen askeri araç üretimi üst noktaya ulaşarak İkinci Dünya Savaşına giden süreçte Nazi Almanyası'nın uluslararası birçok devlete şok etkisi yaratmasını sağlamıştır. Nazi Almanyası'nın Versay Barış Antlaşmasına karşı yürüttüğü birçok gizli faaliyet savaş döneminde üst düzey ordu gücüne sahip olmasına imkân vermiştir. Birinci Dünya Savaşında oldukça tecrübe kazanan Alman kurmay subayları ise askeri eğitimlerini ilerletme çabasına girmesi ordunun yalnızca askeri araç bakımından zengin kılınmış üst düzey askeri yeteneğe sahip değerli komutanlar yetiştirmesine sebebiyet vermiştir (Mazower, 2015, s. 70). İkinci Dünya Savaşında görülen beş cephe bulunmaktadır. Bu cepheler; Batı, Kuzey Afrika, Balkan, Doğu ve Pasifik cepheleridir. Tez çalışmamız içerisinde yer alan Alman Kurmay Subaylarının görev yaptığı cepheler ise Batı, Kuzey Afrika, Balkan ve Doğu cepheleridir. Bu cephelerde tespit edebildiğimiz ön plana çıkan Alman Kurmay Subaylarının kimler olduğunu, askeri

hayatlarını, İkinci Dünya Savaşındaki rollerini ve İkinci Dünya Savaşı hakkındaki düşüncelerinin neler olduğunu tez çalışmamız ile aktarılmaya çalışılmıştır.

İkinci Dünya Savaşı boyunca cephede sadece Almanya'nın özgürlüğü için savaşan, Adolf Hitler'e olan yemininde üst düzey bağımlılık göstererek savaşan ve Adolf Hitler'in tam karşısında yer alarak onun gibi olmadığını kanıtlamak isteyen birçok Alman kurmay subay bulunmaktadır.

2. NAZİ ALMANYASI SİLAHLI KUVVETLERİ; WEHRMACHT

Şekil 2.1. 1935-1946 yılları arasında faaliyet gösteren Nazi Almanyası Silahlı Kuvvetleri Wehrmacht logosu

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Wehrmacht>

1933-1945 yılları arasında kurulan Nazi Almanyasında; Alman Silahlı Kuvvetleri, Wehrmacht adı altında yapılanmış. Alman Kara Kuvvetleri; Heer, Alman Hava Kuvvetleri; Luftwaffe, Alman Deniz Kuvvetleri ise Kriegsmarine olarak bilinmektedir. Birinci Dünya Savaşından sonra Alman ordusu sınırlandırılmış buna rağmen hem Weimar Cumhuriyeti döneminde hem de Nazi Almanyası döneminde ordu yapılanmasından vaz geçilmemiştir. Adolf Hitler'in Almanyası'nın başına geçmesinden sonra açıkça Versay Barış Antlaşması tanınmamış ve Alman Silahlı Kuvvetleri hızlıca personel sayısını arttırmıştır. İkinci Dünya Savaşının bitmesinin ardından 1946 yılında Wehrmacht tamamen lağvedilmiştir (Colin, 2015, s. 127).

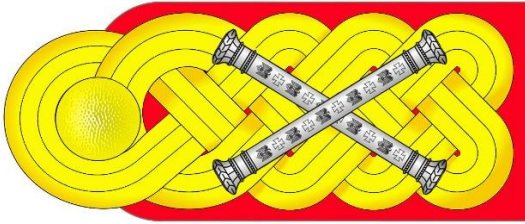
3. KARA KUVVETLERİ (HEER) MENSUBU ALMAN KURMAY SUBAYLARI

Şekil 3.1. 1935-1946 yılları arasında faaliyet gösteren Nazi Almanyası kara kuvvetleri heer logosu

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Heer_-_decal_for_helmet_1942.svg

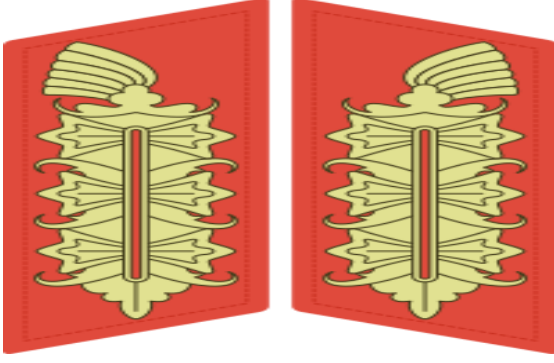
Nazi Almanyası Kara Kuvvetleri İkinci Dünya Savaşına giden süreçte yapılanma içerisine girmiştir. Motorlu ve tankçı birlikleri ile ön plana çıkmıştır. Batı cephesinde 1940-1942 yılları arasında üst düzey başarılar elde edilmesini sağlamıştır. 1943 yılında asker sayısında zirveyi görmüştür. 1935-1946 yılları arasında 15 milyon asker seviyesine ulaştığı tahmin edilmektedir (Mcnab, 2021, s. 74). Bu başlık altında Kara Kuvvetlerine bağlı tespit edebildiğimiz ve hakkında bilgi toplaya bildiğimiz Alman Kurmay subaylarının rütbe sıralamalarına göre incelenmiştir.

Şekil 3.2. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde generalfeldmarschall (mareşal) rütbesi (apolette)

Kaynak:

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbe_beleri_\(1935-1945\)#/media/Dosya:WMacht_H_OF10_GenFeldmarschall_h_1945.jpg](https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbe_beleri_(1935-1945)#/media/Dosya:WMacht_H_OF10_GenFeldmarschall_h_1945.jpg)

Şekil 3.3. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde generalfeldmarschall (mareşal) rütbesi (yakada)

Kaynak:

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbesi_\(1935-1945\)#/media/Dosya:WMacht_Arabesken_GenFM_OF10_1942-45.svg](https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbesi_(1935-1945)#/media/Dosya:WMacht_Arabesken_GenFM_OF10_1942-45.svg)

3.1. Fritz Erich Georg Eduard Von Manstein

Resim 3.1. Generalfeldmarschall Fritz Erich Georg Eduard von Manstein

Kaynak: <https://www.quora.com/Did-Erich-von-Manstein-say-anything-famous>

1887 yılında Almanya’da doğmuştur, gerçek ailesinin onuncu çocuğudur ailesi tarafından akrabalarına evlatlık verilmiştir. Soy ismi evlatlık olduğu aileden gelmektedir.

Hem öz ailesinde hem de evlatlık olarak verildiği ailesinde oldukça fazla asker kökenli akrabalarının olması sebebiyle erken yaşta Alman ordusuna dahil olma şansını elde etmiştir (Forczyk, 2022, s. 3). 1913 yılında kendisine kurmaylık kapısını açacak Prusya Harp akademisine girmiştir. Normal şartlarda Manstein Prusya Harp akademisinde üç yıl eğitim alması gerekirken, Birinci Dünya Savaşının başlaması neticesinde sadece bir yıl eğitim alabilmiştir (Manstein, 1987, s. 357). Birinci Dünya Savaşı boyunca Alman karargahında cephelerin raporlamaları, cepheler arası iletişim ve benzeri konularla ilgili görevler almıştır. Birinci Dünya Savaşı Manstein'nın kariyerinin cephede olmak yerine karargâhta olmak üzere şekillendirmiştir. Karargâhta disiplinli ve başarılı çalışmaları neticesinde yüz başı rütbesine kadar terfi etmiştir (Forczyk, 2022, s. 7). Birinci Dünya Savaşı bittiğinde Alman İmparatorluğu parçalanmış, ordusu ise Versay barış antlaşması neticesinde yalnızca 100 bin kişiyle sınırlandırılmıştır. Manstein karargâhta göstermiş olduğu başarılı çalışmalar ve savaş stratejileri üzerine göstermiş olduğu ilgi neticesince sınırlandırılan Alman ordusu içerisinde kalabilen şanslı ve değerli kurmay subaylardan biri olmuştur (Manstein, 1987, s. 357). Birinci Dünya Savaşından sonra, iki savaş arası dönemde Manstein askeri tarih, yeni saldırı taktikleri geliştirmekle ilgilenmiş, ayrıca uluslararası askeri gezilere görevli olarak katılarak diğer ordu yapılanmalarını yerinde incelemiştir. Alman ordusunun yeniden yapılanması için çeşitli çalışmalar yapmıştır (Bolstad, 1991, s. 17). 1934 yılında Albay rütbesine yükselen Erich von Manstein kıta komutanlığı yapmak yerine, Alman karargahında görevde kalmaya devam etmiştir. Karargâhta hem Alman askerlerinin silahlanması konusuyla ilgilenirken hem de savaş taktikleri üzerine çalışmalar yapmaya devam etmiştir (Forczyk, 2022, s. 26). Erich von Manstein'nın askeri zekasının oldukça yüksek olması, karargâhta yaptığı çalışmaların zaman içerisinde oldukça dikkat çekici noktaya gelmesi İkinci Dünya Savaşı öncesinde dikkat çekmesine sebebiyet vermiştir (Köylüoğlu, 2022). Manstein savaş alanında tankların oldukça hızlı hareket ederek, savaşlarda hızlı manevra taktiklerinin uygulanması gerektiğini ve bu yüzden tankların öneminin çok yüksek olduğunu kavramıştır (Guderian, Bir Askerin Anıları, 2020, s. 45). Kendisi gibi düşünen Heinz Guderian ile İkinci Dünya Savaşı öncesi tanklar ve tank yapıları üzerine görüşmüş Guderian'nın genel tank görüşlerini kabul etmiş fakat tanklara 75mm. çapa sahip obüsler yerleştirilmesi gerektiğini bu sayede makinalı cephelere, düşman askeri hatlarına hızlı yarmalar yapabileceklerini ifade etmiştir (Manstein, 1987, s. 65). Keza bu fikri karşılık bulmuştur İkinci Dünya Savaşı öncesinde tankların birçoğuna 75mm. obüsler entegre edilerek tankların sadece tanklarla savaşmasını değil tankların cephede doğrudan düşman askeri hatlarıyla savaşmasının önünü

açmıştır (Dickson, 2019, s. 92). Manstein bu çalışmaları neticesinde 1936 yılında Tümgeneral rütbesine terfi etmiş ve ayrıca Alman Kara Kuvvetleri Komutanlığı Genel Kurmay Başkan Yardımcılığı görevine getirilmiştir (Köylüoğlu, 2022). Çekoslovakya ve Polonya'nın işgalinde hareketin gerçekleştiği yerde yani sahada yer almıştır. 1940 yılında batı cephesinde Fransa'nın alınması için hazırlamış olduğu savaş planını Adolf Hitler'e sunmuştur. Hitler plan üzerinde küçük birkaç değişiklik yaptıktan sonra Erich Von Mantein'nin planını kabul etmiş ve uygulamaya koymuştur (Çetin, Uzun, Oğlakçı, Sezgin, & Çilek, 2021, s. 53). Batı cephesinde Fransa'nın ele geçirilmesiyle ilgili yaptığı planlar savaş alanında uygulanırken Manstein görevi neticesine Alman karargahında yer almaktadır savaşın sonlarına doğru cepheye gönderilmiş ve emri altındaki birliklere komuta etmiştir (Dannhoff, 2017, s. 2). Batı cephesinde Manstein'nin planı Heinz Guderian, Erwin Rommel gibi isimleri planı iyi kavramasıyla başarıya ulaşmış ve Nazi Almanyası zafer elde etmiştir. Bu zafer neticesinde Manstein'a Şövalye Haçı taktim edilirken ayrıca Orgenerallik rütbesine terfi ettirilmiştir (Çetin, Uzun, Oğlakçı, Sezgin, & Çilek, 2021, s. 52). Fransa'nın işgalinden sonra Manstein bu defa da İngiltere için askeri çıkarma yapılabilmesi için hazırlıklara başlamıştır fakat Alman hava kuvvetlerinin, İngiliz hava kuvvetlerine üstün gelememesi neticesinde İngiltere'ye yapacağı askeri çıkartma hazırlıkları askıda kalmıştır¹ (Keegan, 2019, s. 121). Bu durum karşısında Führer Adolf Hitler'in ilgisinin tamamen SSCB'ye kayması, doğu cephesinin açılmasına neden olmuştur. Hitler'in isteğiyle Erich von Manstein, 1942 yılında Barbarossa harekâtına katılmak için 56. Motorize kol ordusunun başına geçirilmiştir (Manstein, 1987, s. 107). Manstein doğu cephesinde hızlı ilerleyişler kat etmiş, Sovyetlere bağlı Sivastopol limanını kısa sürede ele geçiren askerî harekâtı yönetmiş ve 4 Temmuz 1942'de Sivastopol'da bulunan Sovyet askeri birlikleri Erich von Manstein'a teslim olmuştur (Köylüoğlu, 2022). Manstein'nın aldığı bu zafer neticesinde Adolf Hitler, Erich von Manstein'ı Generalfeldmarschall rütbesine getirmiş ayrıca mareşallik esasını bizzat Manstein'a göndermiştir (Forczyk, 2022, s. 33). Manstein bu gelişmelerin ardından Hitler tarafından Stalingrad'a yönlendirilmiştir. Stalingrad'da Generalfeldmarschall Friedrich Paulus'u ve Paulus'a bağlı birlikleri kurtarmakla görevlendirilmiştir (Bolstad, 1991, s. 36). Alman ordusu geniş çaplı bir çekilme yapmış Paulus ve birlikleri ön hatta kalarak etrafı çevrilmiştir. Bu durum karşısında Paulus, Hitlerden yarma harekâtı yapmak için izin istemiş, Hitler ise buna izin vermeyerek olduğu yerde savunma yapmasını istemiştir

¹Manstein'in görüşü uygulanıp Fransa'nın savaş dışı kalmasından sonra Almanya'nın İngiltere'yi hedeflemesi fikri desteklenmiş olsaydı Almanya SSCB macerasına girip doğudaki büyük hezimetleri yaşamamış olabilirdi.

(Bozbıyık, 2019, s. 29). Üst üste Alman birlikleri geri çekilme isterken Hitler'in tavrı ise aynı hat boyu geri çekilmekten ziyade birliklerin bulundukları yerde savunma yapmalarına devam etmeleridir. Sovyetlere bağlı Harkov bölgesinde bulunan Alman askerlerinin geri çekilme talebi reddedilmiş, bulundukları yerden savunma yapmaları Führer Adolf Hitler tarafından emredilmiştir (Bolstad, 1991, s. 58). Doğu cephesinde tüm birliklerin komutasından sorumlu olan Erich von Manstein, Harkov'da Stalingrad'da yaşanan kıyımların yaşanmaması için Harkov'da bulunan askerlerinden gizli bir kanal mesajı ile güvenli bir şekilde geri çekilmelerini istemiştir. Bu sayede hem askeri kayıpları önlemek isteyen Manstein hem de motorize birliklerin düşman eline geçmesini önlemek istemiştir (Çetin, Uzun, Oğlakçı, Sezgin, & Çilek, 2021, s. 146). Alman askerlerinin Harkov'dan geri çekilmesinden Manstein'ı sorumlu tutan Hitler, doğu cephesine Erich von Manstein'ı görevden almak için gelmiştir. Manstein ise Harkov konusuyla ilgili astlarını suçlamış, sağlıklı iletişim kuramadıkları konusunda Hitler'i ikna ederek görevinin başında kalmıştır (Manstein, 1987, s. 192). Erich von Manstein doğu cephesinin ilerleyen safhalarında tıpkı diğer komutanlar gibi yiyecek, yakıt, asker desteği alamamıştır. Alman Hava Kuvvetleri'nin başarısız yardım destekleri ve hava üstünlüğünün tamamen kaybedilmesi sonuçlarıyla yüzleşmek zorundadır (Bolstad, 1991, s. 71) . 27 Mart 1943 tarihinde doğu cephesinde Alman askeri kuvvetleri bir kez daha genel bir çekilme yapmak zorunda kalmıştır. Çekilme esnasında 1.Panzer grubunun önde kalması durumu tıpkı Paulus ve ordusunun durumuna benzer bir sürece dönüştürmüştür. Fakat bu kez Manstein inisiyatifi çekilmenin önünde kalan gruba bırakmamış, Hitler'in kararlarına karşı gelerek yarma harekâtı hazırlıklarına başlamıştır. Manstein, Sovyetlerin böyle bir kalkışma beklemeyeceğinden emin bir şekilde askerlerini kurtarmak için taarruz hazırlıkları yaparken 30 Mart 1943 tarihinde almış olduğu taarruz kararı neticesinde Führer'i Adolf Hitler tarafından görevden alınmıştır (Manstein, 1987, s. 358). Hitler'e karşı düzenlenen çeşitli suikast girişimlerine dahil edilmek istenmişse de kendisini Almanya'nın öncülü olan Prusya İmparatorluğunun bir subayı olarak görmüş ve *Prusya mareşalleri isyan etmezler* diyerek tüm teklifleri reddetmiş ancak onları da ispiyonlamamıştır. İkinci Dünya Savaşı bitene kadar Erich Von Manstein'a başka hiçbir görev verilmemiştir. İkinci Dünya Savaşı bittikten ve Nazi Almanyası savaşı kaybettikten sonra Manstein, savaş sonrası mahkemelerde yargılanmış, çeşitli savaş suçlarından dolayı on sekiz yıl ile mahkûm edilmiştir. Dört yıl ceza evinde kaldıktan sonra sağlık sorunları nedeniyle serbest bırakılmıştır. 1973 yılında Almanya'da hayatını kaybetmiştir (Forczyk, 2022, s. 62).

Erich von Manstein İkinci Dünya Savaşından sonra yayımlamış olduğu *Kaybedilen Zaferler* adlı kitabında İkinci Dünya Savaşına giden süreci, Nazi Almanyası'nın İkinci Dünya Savaşındaki tutumu İkinci Dünya Savaşı boyunca yaşadıklarını kendi penceresinden anlatarak okuyuculara İkinci Dünya Savaşıyla ilgili kalıcı bir eser bırakmıştır. Savaş sonrası teslim olan bazı Alman subayları en iyi komutanlarının Manstein olduğunu ve ona çok büyük saygı duyduklarını ifade etmişlerdir. Manstein tam anlamıyla askeri taktik dehasıdır kitabında askeri taktiklere ve bu taktiklerin nasıl geliştirdiğine dair açıklamalarda bulunan Manstein günümüzde bile dünyanın en büyük büyük mareşallerinden biri olarak anılmaktadır. Manstein'nın askeri dehası düşmanları tarafından da kabul görmüştür. Savaş sonrasında müttefik devletlerden birçok lider Manstein'i savaş kahramanı olarak görmüş ve birçok platformda övmüştür. Manstein'ın kaleme almış olduğu *Kaybedilen Zaferler* kitabında; 1942 yılında Hitler'in Batının kralı olduğunu fakat uzun vadeli planının bulunmamasından dolayı kendisine SSCB'yi hedef olarak gördüğünü ifade etmiştir. Ayrıca Manstein, Doğu cephesinin açılmasından ziyade İngiltere ile barış görüşmelerinin olması gerektiğini düşünmektedir. Manstein yine kitabında doğu cephesi için yeterli hazırlıklar yapılmadığına, SSCB'nin yoran gücünün tüketilemediğine doğu cephesi hattının gerekli olmadan genişletildiğinden bahsetmektedir. Ayrıca kitap içerisinde Manstein tarafından Führer Adolf Hitler'e ileilmek üzere yazılan çok gizli mektuplara da yer vermiştir. Yer alan mektuplarda genel itibariyle cephede yaşanan zorlukların yanı sıra Hitler'in cephe için verdiği birçok emri sorgulamış eğer emri uygulanırsa istenilen sonuçların alınamayacağını vurgulamış ve kendi çözüm önerilerini iletmıştır. Hitler ise bu isteklerin bir kısmını kabul etmiş bir kısmını ise ret ederek kendi emirlerinin uygulanmasını istemiştir. *Kaybedilen zaferler* adlı eserden çıkarılacak yegâne sonuçlardan biride Adolf Hitler'in Almanya'ya tam bağlı üst düzey Alman kurmay subaylara güvenmeyişi ve gerekli inisiyatifleri alma konusunda onları özgür bırakmaması ve politikalarının savaş yönetim becerisinin önüne geçmesidir. Bu tablo karşısında ise zaferlerin kaybedilmesi kaçınılmaz olmuştur.

3.2. Erwin Rommel

Resim 3.2. Generalfeldmarschall Erwin Rommel

Kaynak: <https://www.yasamoykusu.com/biyografi/erwinrommel>

Erwin Rommel 15 Kasım 1891 yılında Heidenheim’de dünyaya gelmiştir. İkinci Dünya Savaşının en önemli komutanlarından biridir, küçüklüğünde askerliğe karşı pek ilgili değildir fakat askeri hayatta kendini disiplinli kılması zaman geçtikçe tecrübe kazanması onu zaman içerisinde çok iyi bir asker yapmıştır (Battistelli, 2021, s. 6). Rommel henüz 16 yaşında iken orduya katılmış ve askeri eğitimler almaya başlamıştır. Rommel’in askeri okuldaki komutanları kendisini her konuda iyi olarak tanımlamış fakat liderlik konusunda ise oldukça iyi olarak ifade etmişlerdir (Çelen, 2019, s. 11). Rommel 30 Ağustos 1914 yılında 2.Sınıf Demir Haç Nişanını Birinci Dünya Savaşındaki performansından dolayı almıştır. Birinci Dünya Savaşı devam ederken Rommel’in başarıları da devam etmiştir. Fransa savaşında birliğe liderlik yapması ve yarma harekâtını başarılı bir şekilde yönetmesi neticesinde kendisine 22 Mart 1915 tarihinde Birinci Sınıf Demir Haç Nişanı verilmiştir keza alayında bu ödülü almaya hak kazanan tek subay kendisi olmuştur (Battistelli, 2021, s. 7). Rommel, 1915-1939 yılları arasında askeri eğitimlerine ve kendini geliştirebilecek çalışmalarına ordu içerisinde devam etmiştir. 1915 sonrası başlayan arazi komutanlığı,

Birinci Dünya Savaşından sonra Alman ordusu içerisinde başlayan gizli panzer tümenlerinin geliştirilmesiyle devam etmiş ve Rommel panzer tümenleriyle yakından ilgilenmiştir.

1 Ağustos 1939 yılında Tuğgeneral rütbesine terfi ettirilmiştir ve başlayan Polonya saldırılarında orduda görev almıştır. 1940 yılının başlarında kendisine Hitler tarafından hangi birliği komuta etmek istersin sorusu yöneltilmiş Rommel de bir panzer tümeni istemiştir (Çetin, Uzun, Oğlakçı, Sezgin, & Çilek, 2021, s. 29). 12 Şubat 1940 tarihinde ileride efsaneleşecek 7.panzer tümeninin başına geçmiştir. 17 ve 21 Mayıs tarihlerinde Rommel'in 1.ve 2. sınıf demir haçlarına 1939 rozetleri işaretlenmiş 27 mayısta ise Şövalye Demir Haçına sahip olmuştur (S.A.Gonionskiy, 2013, s. 213). Erwin Rommel askerleriyle birlikte ön saflarda savaşan, bulunmuş olduğu şartları çok iyi değerlendiren ve ordusunu ona göre ayarlaya bilen bir komutan olmasının yanı sıra ayrıca çok hızlı hareket edebilen ordu düzeni oluşturmuştur. Hızlı ordu düzeninden dolayı Batı cephesinde bir süre kendisinden ve ordusundan haber alınamamış ve 7.tümenine *Hayalet* tümen lakabı takılmıştır (Atun, 1998, s. 28). 7 Şubat 1941'de Tümgeneral rütbesine terfi ettirildi ve ordusuyla birlikte Afrika cephesine geçmiştir. Afrika'da iki yıl geçirecek olan Rommel bu cephede geliştirdiği stratejik hamlelerle efsaneleşmiştir. 30 Ocak 1942'de Orgeneral rütbesine terfi etmiştir. 1942'de Afrika'da İngilizlerin elinde olan Tobruk'u ele geçirince 22 Haziran 1942'de Generalfeldmarschall rütbesine yükselmiştir.

Adolf Hitler'in batı cephesinde yaşadığı zaferin yanında yer alan faşist lider Benito Mussolini Alman askerlerinin Afrika cephesinde yer almasını sağlamıştır. Afrika kıtası altın, maden ve petrol bakımından önemli bir konuma sahiptir. Sömürge alanları genişletmek isteyen Mussolini Afrika kıtasında önemli bir kazanım elde etmek istemektedir fakat karşısında güçlü bir İngiliz ordusu engeli bulunmaktadır (Atun, 1998, s. 24). Hem İngiliz engelinden kurtulmak isteyen hem de İtalyan ordusunun prestijini arttırmayı hedefleyen Mussolini, Hitlerden Kuzey Afrika cephesi için yardım talep etmiştir. Esasen Hitler'in, Afrika kıtasına karşı büyük bir ilgisi bulunmamaktadır fakat Mussolini'yi kırmamak adına ve Afrika kıtasını propaganda aracı olarak kullanma fikrini benimseyen Adolf Hitler Kuzey Afrika cephesine ordu göndermeyi kabul etmiştir (Çetinkaya S. G., 2019, s. 169). Adolf Hitler Afrika kıtası için batı cephesinde ön plana çıkan; cesur, çok zeki ama itaatkâr olmayan Erwin Rommel'i görevlendirmiş bu görevlendirme sayesinde Erwin Rommel'i yanından uzaklaştırmıştır (Kabak V. E., 2019, s. 58). Rommel ise Kuzey Afrika cephesinde uluslararası tanınan bir komutan haline gelmiş ve tüm askeri yeteneklerini gözler önüne sermiştir. Çölde tanklarla yazdığı gerçek destanlar neticesinde *Çöl Tilkisi* olarak anılmaya

başlanmış ve Hitler tarafından Rommel'e Tobruk zaferinden sonra mareşal ünvanı verilmiştir (Atun, 1998, s. 31). 12 Şubat 1941'de Rommel Trablus'a ulaşmıştır. İngilizler, Rommel'in savunma savaşı yapacağını İtalyan ordusunu düzenleyeceğini düşünerek hareket etmiştir. Fakat Rommel, Hitlerden gelen taarruz emrini hiç düşünmeden kabul etmiş ve uygulamaya geçmiştir. Rommel'in taarruzu ise İngilizleri oldukça şaşırtmıştır çünkü Erwin Rommel'in sahip olduğu tanklar, ağır makinalı silahlar bakımından tamamen İngilizlerden geridedir (Çetin, Uzun, Oğlakçı, Sezgin, & Çilek, 2021, s. 85). Ateş gücü bakımından tamamen geride olan Rommel cephede tam anlamıyla fırtına gibi esmiştir, taarruz mücadelelerinde İngiliz tanklarına büyük zararlar vermiştir ve kendi birlikleri ise oldukça hafif hasarlar almıştır (Yılmaz O. , 2019, s. 64). Sayı bakımından eksik olan Rommel Kuzey Afrika cephesinin şartlarını iyi analiz etmiş ve taarruzlarında bu durumu kullanmıştır. Örneğin tankların arkasına bağlattığı teller ile çok büyük toz bulutları çıkarttırmış ve İngilizlere çok büyük bir orduyla karşı karşıya kaldıklarını hissettirerek hatalar yapmasını sağlamış ve bu hataları cephede ilerlemeler kat ederek değerlendirmiştir (Atun, 1998, s. 8). Erwin Rommel ayrıca Alman tanklarının bir kısmını çöle gömdürmüş, müttefik hava taarruzlarına karşı hedef küçültmüştür. Gömdürdüğü tankların 365 derece dönüş yeteneğine sahip olması ise İngilizlere karşı zaferler almasını sağlamıştır. Erwin Rommel ayrıca İtalyan ordusunu düzene sokmuş ve İtalyan askerlerinden istihbarat faaliyetlerinde bulunmalarını sağlayarak Kuzey Afrika cephesindeki ilerleyişini kolaylaştırmıştır (Battistelli, 2021, s. 36). Rommel'in çok kısıtlı imkanlarla ilerleyişi İngiliz kurmaylar tarafından bile tanınmasına ve saygı duyulmasına yol açmıştır. Tankları etkin ve verimli kullanmasıyla birlikte kendisine *Çöl Tilkisi* lakabı takılmış ve Nazi Almanyasında propaganda aracı olmuştur ordunun askeri yüzü olarak ön plana çıkartılmıştır. Üstün Alman ırkının simgesi haline getirilen Rommel uluslararası bir üne ulaşmıştır bu ünün arkasında yatan sebep ise çölde tanklarla adeta dans etmesidir (Carell, 1983, s. 3). Erwin Rommel'in çölde gösterdiği hızlı ve amansız ilerleyişle doğru orantılı olarak Alman desteği azalmıştır. Belirli bir süre ordusuna yetecek yakıtı, yemeği kalması, Alman hava kuvvetlerinin başarısız akınları Rommel'i ordusunu Kuzey Afrika cephesinden çekme fikrini benimsemesine itmiştir. Rommel'in ordusu destek alamazken, İngilizler deniz yoluyla sürekli ikmal ve asker desteği almaktadır var olan ikmal eksikliği durumu karşısında Alman askerleri oldukça yıpranmış ve yorgun düşmüştür (Kabak V. E., 2019, s. 59). Rommel 3 Kasım 1942'de Führer'i Adolf Hitler'e içinde bulundukları durumu bildirmiş ve çekilmek istediğini ifade etmiştir fakat hayır emriyle geri çekilmesine müsaade edilmemiştir (Çelen, 2019, s. 209). Erwin Rommel ise ordusunun daha

fazla ilerlemeyeceğini kavramış ve Hitler'in emrini dinlemeyerek ordusunu geri çekmiş Tunus kıyısına kadar götürmüştür. Fakat limandan sadece kendisi gibi üst komuta kademesi tahliye edilmiş üst düzey komutanların esir alınması istenmemiştir. Yaklaşık 130 bin Alman askeri tahliye edilmemiş İngilizlere teslim olmuştur ve Afrika cephesinde mihver devletler dönemi sona ermiştir (Özal, 2019, s. 250). Bazı tarihçilere göre Rommel'in ordusunu Tunus'a kadar götürmesi ve orda direnmesi büyük bir askeri başarı olarak kabul edilmiştir. Rommel açıkça askerlerini kurtarmak istese de bunu başaramamıştır.

Kuzey Afrika'da Alman ve İtalyan güçlerinin hâkim yetilerini kaybetmesi üzerine Rommel 1 Ocak 1944'ten itibaren batı cephesine kaydırılmıştır (Dickson, 2019, s. 104). 1944'te batı cephesinde Normandiya'ya çıkarma bekleyen ve ısrarla bu bölgede olmak isteyen Rommel'e bölgede komutanlık yapma izni çıkmış olsa da Alman Genel Kurmayı Normandiya'ya bir çıkarma beklemediği için Rommel'in isteklerini göz ardı etmiş ve Normandiya'yı göz ardı etmiştir (Hart L. , 1998, s. 202). Müttefik kuvvetlerin Normandiya çıkarması başladığından Rommel'in eşinin doğum günü nedeniyle bölgede olmaması Alman Karargahına çıkarma bilgisinin oldukça geç gitmesine sebep vermiştir çünkü bölgedeki askerler çıkarmanın bir gerçek mi yoksa bir aldatmaca mı olduğundan emin olamamışlardır. Rommel eğer çıkarma günü Normandiya'da bulunsaydı çıkarmanın Normandiya'dan başladığını kavrayıp Hitler'e tereddüt etmeden haber verecek konumda olabilirdi. Savaşın sonlarına doğru Hitler'e suikast düzenleyenlerle irtibatlı olmakla suçlanan Erwin Rommel'in 14 Ekim 1944 tarihinde intihar ettiği iddia edilmiştir. Rommel intihar etmemiş olsaydı 20 Temmuz 1944'te Hitler'e karşı yapılan suikast girişiminde şüpheli olarak yargılanacaktı. Rommel'in yargılanmak yerine neden intihar ettiği ise çözümlenememiş bir olaydır. İntihar etmeyip intihara zorlandığı veya öldürüldüğü de iddia edilmektedir. Wilhelm Keitel, Generalfeldmareşall Erwin Rommel'in intihar sürecinde bizzat mobbing yapılması için talimatlar vermiştir. Kesin bir kanıt olmamakla beraber Rommel'in Hitler'e yapılacak suikast girişimini bildiği fakat bu girişim içerisinde yer almadığı ve engel olmadığı yönündedir (Battistelli, 2021, s. 62). İkinci Dünya Savaşı sürecinin en ikonik figürlerinden biri olan Rommel günümüzde popülerliği kaybetmeyen İkinci Dünya Savaşıyla ilgili en çok tanınan ve bilenen kurmay subay olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.3. Otto Moritz Walter Model

Resim 3.3. Generalfeldmarschall Otto Moritz Walter Model

Kaynak: <https://segundaguerramundial.es/personajes/walter-model/>

Walter Model, 24 Ocak 1891 tarihinde Almanya’da dünyaya gelmiştir. Birinci Dünya Savaşından önce askeri eğitimini bitirmiş ve teğmen olarak görevine başlamıştır. Birinci Dünya Savaşında Alman İmparatorluğu için kahramanca savaşmış ve Birinci Sınıf Demir Haç Madalyası ile ödüllendirilmiştir. Model, 1916 yılında Alman Genel Kurmayında görev yapmak üzere cepheden çekilmiştir. Üstleri Model için ileride çok başarılı bir kurmay olacağını raporlamış ve Model’in cephede kalması istenmemiştir. 1917’de tekrar cepheye gönderilen Model, cephe başarılarına bir yenisini eklemiş ve bu kez de Kılıçlı Hohenzollern Madalyası kazanmıştır. Kılıçlı Hohenzollern Madalyası; Prusya kökenli askerlere verilen bir madalya olmasına rağmen Model bu madalyayı almaya hak kazanan Prusya kökenli olmayan nadir askerlerden biri olmuştur (Britannica, 2023). İki savaş arası dönemde orduda kalabilme şansını elde eden değerli kurmay subaylardan biri olmuştur. Orduda kalması Walter Model için bir tesadüf değildir. Model Birinci Dünya Savaşından sonra Almanya içinde çıkan isyanları bastırmakta ustalık göstermiş genç bir subay olmasına rağmen yeniden dikkatleri

üstüne çekmiş ve orduda ün kazanmıştır. İki savaş arası dönemde siyasete çok bulaşmamış ve siyasetle ilgilenmemiştir (Forczyk, 2011, s. 12). Walter Model, 1930-1932 yılları arasında Alman karargahında gizli bir göreve getirilmiştir. Görevi doğrultusunda Alman ordusuna gizli yollardan asker kazandırarak orduda ki asker sayısını arttırmaya çalışmıştır. 1933 yılında Hitler'in Şansölye ilan edilmesiyle Model'in Hitler'e karşı olan sevgisi ve hayranlığı oldukça artmıştır (Hart L. , 1998, s. 757). Model İkinci Dünya Savaşından önce Almanya'da Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisini destekleyen kurmay subaylardan biridir. İkinci Dünya Savaşında ağırlıklı olarak doğu cephesinde savaşmış, batı cephesi ve İkinci Dünya Savaşına giden süreçte Polonya'nın işgaline katılmıştır.

Walter Model doğaçlama plan yapmakta ustalaşmış, emri altındaki askerlerinin hal ve durumlarıyla yakından ilgilenmesi neticesinde askerleri tarafından sevilen ve kendisini askerlerinden farklı görmeyen bir kişilik sahibidir fakat Model'in karargâhta görev yapan subaylar tarafından sevildiğini söylemek oldukça zordur (Beevor, 2023, s. 42). Model askeri tekniği itibariyle sert, tank hücumuna dayanan stratejiler benimsemiştir. Fakat cephede yapmış olduğu savunma taktikleri, ordusuyla birlikte direnme gücüyle tüm dikkatleri bir kez daha üzerine çekmiştir. Doğu cephesindeki savunma taktikleri nedeniyle birden fazla övgü içeren lakaplarla anılmıştır. En bilinen lakabı "*Hitler'in itfaiyecisi*"dir. Bu lakabın temelinde; Adolf Hitler cephede ne zaman savunma yapacak duruma düşse Model'i oraya komutan yapmasıyla ilgilidir (Hickman, 2019). Bu da Model'i diğer kurmay subaylar arasından ayırt edici bir özelliğidir. Zaten Alman ordusunun en önemli özelliği olan çok sıkı savunma yapması ve mevzilerinden çıkarılmasının adeta imkânsız kabul edilmesidir. Bu özelliği de tam bir Prusya mareşali olduğunu göstermiş seçkin bir subaydır. Model doğu cephesindeki ilk yıllarda göstermiş olduğu hızlı hücum, agresif politikaları nedeniyle kendisine bağlı birlikleri Sovyet topraklarında erkenden ilerletmiştir bu hızlı ilerleyiş kendisine 1941 yılında Şövalye Demir Haçı kazandırmıştır. Doğu cephesinde Kursk muharebesi için Model, Hitlerle iletişime geçip Hitler'e beklemesi gerektiğini saldırı için acele edilmemesi gerektiğini istemiştir fakat Hitler, Model'ı dinlememiş Kursk'a saldırı emri vermiştir. Bu saldırı karşısında Kursk'ta Almanlar bozguna uğramış ve ilerleyen yıllar içerisinde doğu cephesinde topyekûn geri çekilmeler başlamıştır (Yılmaz O. , 2019, s. 74). Doğu cephesinde savunma pozisyonunda göstermiş olduğu üst düzey başarıları neticesinde 1944 yılında Generalfeldmarschall rütbesine terfi ettirilmiştir. Hitler'in Model'e çok güvenmesi ve Model'in savunma savaşında çok iyi işler çıkarması neticesinde savaşın son yıllarına girildiğinde Model birden fazla cephede sorumlu general haline gelmiştir. Hitler,

Fransa'nın dahi savunulması için Model'e görevi vermiştir Walter Model Führerine bu kadar cepheyi aynı anda koordine edemeyeceğini ifade edip bazı cephelerdeki yetkilerinden vazgeçmiştir (Overlord, 2020). Walter Model son olarak Fransa'yı savunmak için Hitler tarafından görevlendirilmiştir. Müttefik kuvvetlere karşı oldukça sert savunmalar yapmasına rağmen müttefikler lehine gelişen orantısız güç farkı nedeniyle başarılı olamayan Model, müttefik kuvvetlerin Fransa'ya girmesine engel olamamıştır (Forczyk, 2011, s. 48).²

Walter Model, Adolf Hitler'e çok bağlı bir mareşaldir. Buna rağmen Adolf Hitler'in *Fransa'da bulunan her yeri yakın* emrini uygulamaya koymamış ve Fransa'nın tarihi yapısını bozmak istemiştir. 21 Nisan 1945 yılına gelindiğinde Adolf Hitler'e olan bağlılığını göz önüne alarak müttefik kuvvetlere teslim olmak yerine intihar etmeyi tercih etmiş, ormanlık bir alanda kendisini başından silahla vurarak intihar etmiştir (Tezel, 2014). Model'den geriye savaş anında yaptığı efsanevi savunma sanatları, askerleri tarafından saygıyla anılan bir komutan olması ve Hitler'e bağlılığı tartışılmayacak bir asker olması adına miras olarak kalmıştır.

² Normandiya çıkarmasından kısa bir süre sonra Müttefik ordusu Fransa'ya 5 milyon asker yığmıştır. Bu miktarda büyük asker sayısı Almanya aleyhine çok büyük bir dengesizlik yaratmıştır.

3.4. Fedor Von Bock

Resim 3.4. Generalfeldmarschall FEDOR von BOCK

Kaynak: <https://www.quora.com/Field-Marshal-Fedor-Von-Bock-stated-that-Moscow-could-and-would-have-fallen-in-summer-weather-if-it-wasnt-for-Hitlers-meddling-Would-his-armies-entering-Moscow-created-a-Stalingrad-like-fiasco-come-winter>

1880 yılında Polonya'ya bağlı Küstrin kasabasında doğdu. Genç yaşta Alman İmparatorluğuna bağlı orduya katılmıştır. Birinci Dünya Savaşında yüzbaşı rütbesiyle cephede yer almıştır. Birinci Dünya Savaşında göstermiş olduğu askeri başarılar neticesinde Pour le Merite madalyası almıştır. Birinci Dünya Savaşının sonuna doğru Bock, binbaşı rütbesine terfi etmiştir (Ray, 2022). Pour le Merite madalyası; Birinci Dünya Savaşında Alman imparatorluğu tarafından askerlerine verilen en yüksek askeri madalyadır. Bu madalyayı almaya hak kazanan askerlerin üniformalarının üstünde madalyayı taşımaları zorunlu tutulmuştur. Birinci Dünya Savaşından sonra Alman imparatorluğu parçalanmasıyla Pour le Merite madalyası tekrar verilmemiştir (Tuna, 2017, s. 167). Birinci Dünya Savaşından sonra Bock, Alman ordusunda kalan sınırlı kurmaylardan biri olmuştur. İki savaş arası dönemde ordunun silahlanması konularıyla ilgilenmiş, 1933 yılında Adolf Hitler kendisine ulaşarak, ordunun silahlanması konusunda yapılan çalışmaları daha fazla

arttırmasını istemiştir (Gerbert, 1997, s. 12). İkinci Dünya Savaşı başlamadan önce Çekoslovakya'nın ilhak edilmesinde görev almış İkinci Dünya Savaşı başladıktan sonra batı cephesi ve doğu cephesinde kendisine bağlı birlikleri komuta etmiştir (Roncero, 2001, s. 8). Fransa'nın işgalinden sonra gerçekleşen Fransa ile barış görüşmelerine Nazi Almanyasını temsilen katılan subaylardan biridir. Barış görüşmelerinden sonra Haziran 1940 yılında Hitler tarafından Generalfeldmarschall rütbesine terfi ettirilmiştir (Gerbert, 1997, s. 45).³ Daha sonra Doğu Cephesinde görev almıştır. Doğu Cephesinde zaman içerisinde Bock ve Hitler arasında sert tartışmalar yaşanmıştır, hareketlerin konumu, hedef noktası ve benzeri konularda anlaşma sağlayamamışlardır. Bu durum neticesinde 1942 yılında Adolf Hitler tarafından doğu cephesindeki görevinden alınmıştır (Roncero, 2001, s. 16). Bock, 1945 yılına kadar başka hiçbir cephede ya da görevde bulunmamıştır. 4 Mayıs 1945 tarihinde İkinci Dünya Savaşının resmi olarak bitmesine dört gün kala müttefik kuvvetler tarafından arabasında silahlı saldırıya uğramış ve hayatını kaybetmiştir (Ray, 2022). Von Bock, Führer Adolf Hitler'in saldırıya uğrayarak hayatını kaybeden tek Generalfeldmarschall'ıdır.

³ Batı cephesinde Fransa'nın düşmesinden sonra 19 Temmuz 1940 tarihinde Fedor von Bock gibi Walther Heinrich Alfred Hermann von Brauchitsch, Albert Kesselring, Wilhelm Bodewin Johann Gustav Keitel, Hans Günther von Kluge, Wilhelm von Leeb, Wilhelm List, Job Wilhelm Georg Erwin von Witzleben, Walter Karl Ernst August von Reichenau, Erhard Milch, Hugo Sperrle ve Karl Rudolf Gerd von Rundstedt Generalfeldmarschall rütbesine yükseltilmiştir.

3.5. Wilhelm Bodewin Johann Gustav Keitel

Resim 3.5. Generalfeldmarschall Wilhelm Bodewin Johann Gustav Keitel

Kaynak: <https://ww2gravestone.com/people/keitel-wilhelm-bodewin-johann-gustav/>

Keitel, 22 Ekim 1882 yılında Almanya’da doğmuştur. Birinci Dünya Savaşından önce orduya katılmıştır yine Birinci Dünya Savaşından önce askeri eğitimini tamamlamıştır. Birinci Dünya Savaşında vurulması nedeniyle cephe hattından çekilmiştir. Keitel’in organizasyon ve iletişim becerilerinin yüksek olması sebebiyle Birinci Dünya Savaşında Alman İmparatorluğu Genel Kurmayında görevlendirilmiştir (Simkin, 2020). Wilhelm Keitel Birinci Dünya Savaşından sonra sınırlandırılan Alman ordusu içerisinde kalmaya devam etmiştir.

1933 yılına kadar Keitel, sınırlandırılan ordu dışında yer alan gönüllü askerlerin oluşturduğu gizli yapılanmayı denetlemiş ve geliştirmeye çalışmıştır. Adolf Hitler’in Weimar Cumhuriyetinde göreve gelmesinin ardından kurulan Nazi Almanyasında Keitel gizliden yürüttüğü birçok faaliyeti artık daha rahat ve açık bir şekilde yürütebilme şansını elde ederek Alman ordusunun yeniden yapılanması ve güçlenmesiyle ilgili çeşitli çalışmalar yapmıştır. Keitel’in, Führer’i Adolf Hitler tarafından gelen her emire evet demesi ve sadece Hitler’in dediklerini yerine getirmesi kendisine *Hitler’in uşağı* lakabının takılmasına neden

olmuştur. Keitel İkinci Dünya Savaşına giden yol içerisinde Adolf Hitler'in güvenini kazanmış ve Wehrmacht'ta Hitlerden sonraki en güçlü adam konuma gelmiştir. 1939 yılına gelindiğinde Wilhelm Keitel ordunun bir numaralı komutanı konumundadır. Keitel'in bu noktada olmasındaki en önemli sebep ise Adolf Hitler'in Keitel'i kendisine çok sadık bir general olarak görmesidir (Yılmaz O. , 2019, s. 89). Polonya savaşından önce, Nazi Almanyası'nın topraklarını genişlete bilmesi için Keitel Avusturya yönetimine baskı yapmıştır. Fakat diplomatik baskıların yetersiz kalması neticesinde Adolf Hitler'e, Avusturya'ya yönelik bir askeri hareketin Avusturya'yı ilhak edebileceklerini ifade etmiştir. Keitel'in fikri neticesinde Avusturya ilhak edilmiş ve Keitel'in bu fikrinden dolayı kendisine Anschluss Hatıra Madalyası verilmiştir (Gorlitz, 2000, s. 62). Nazi Almanyası tarafından Polonya işgali yapıldığı dönemde Keitel, SS subaylarına 60 bin kişiden oluşan Polonyalı üst düzey meslek gruplarına sahip (subay, avukat, doktor ve benzeri) öldürülmesi emrini vermiştir. Wehrmacht içerisinde bulunan bazı subaylar bu durum karşısında Keitel'e hata yaptığını bildirirse de Keitel bu emri verdiği için Adolf Hitler tarafından parayla ödüllendirilmiştir (Trodden, 2018). İkinci Dünya Savaşında Fransa işgal edilmiş ve barış antlaşmasının imzalanması için organizasyonu Keitel üstlenmiştir. Hitler tarafından aldığı emirle Birinci Dünya Savaşında Versay'ı imzaladıkları tren vagonunu organize eden Keitel, aynı zamanda Generalfeldmarschall rütbesine yükseltilmiştir (Simkin, 2020). Wilhelm Keitel'in askeri kariyeri oldukça başarılarla dolu geçmesine rağmen, Prusya kökenli birçok kurmay Keitel'in yetersiz olduğunu bulunduğu konumun sadece Hitler'e olan yakınlığından kaynaklı olduğunu düşünmüş ve Keitel'e gerçek anlamda saygı duymamışlardır.

Doğu cephesinde yapılacak Barbarossa Harekatinin planlama sürecinde aktif olan Keitel, stratejik çalışmalarda etkili olamamış genel olarak silahlanma ve ekonomik durumlarla ilgili çalışmalar yapmıştır. Barbarossa harekâtı için hazırlanan ön çalışmalarda ikmal desteği konusunda sıkıntılar yaşanabilir raporlarını, Hitler'in moralinin bozulacağını düşünerek ve aynı zamanda bu sorunların aşılabilecek sorunlar olduğunu belirterek bu tarz raporları Hitler'e sunmamıştır (Gorlitz, 2000, s. 82). Wilhelm Keitel hemen hemen her cephede geçerli olacak şekilde savaş suçlarına sebebiyet veren emirler bildirmiştir. Sivillerin öldürülmesi, orantısız güç kullanılması gibi konularda askerlere net ve kesin emirler vermiştir. Bu tarz emirleri özellikle SS birlikleri etkin bir şekilde kullanarak milyonlarca sivil insanın ya da teslim olan askerlerin ölmesine sebebiyet vermişlerdir (Trodden, 2018). Wilhelm Keitel, 20 Temmuz 1944 darbe girişiminde yargılamaları yakından takip etmiş, Generalfeldmareşall Erwin Rommel'in intihar sürecinde bizzat mobbing yapılması için

talimatlar vermiştir. Nazi Almanyası'nın çökme durumuna geldiği süreçte bile Keitel, Hitler'e her şeyin yolunda olduğunu ve bu durumu düzeltere bilecekleri yönünde yorumlarda bulunmuştur. Hitler'in intiharı sonrası Keitel, müttefik kuvvetlere teslim olmuştur (Simkin, Wilhelm Keitel, 2020). Keitel aynı zamanda SSCB lideri Josef Stalin isteği doğrultusunda Wehrmacht'ın en yetkili askeri olarak SSCB karşı Nazi Almanyası için barış antlaşmasını imzalayarak Nazi Almanyası'nın teslimiyetini resmileştirmiştir (Yılmaz O. , 2019, s. 55). Savaş sonunda, savaş sonrası mahkemelerde yargılanmış ve idam cezasına çarptırılmıştır. Ölümünün bir askere yakışır şekilde kurşuna dizilerek olmasını isteyen Keitel'in talebi mahkeme tarafından, savaş sırasında verdiği insanlık dışı emirleri neticesiyle kabul edilmemiş 16 Ekim 1946 tarihinde idam edilerek hayatına son verilmiştir (Gorlitz, 2000, s. 183). Wilhelm Keitel, hiçbir cephe tecrübesi ve askeri başarısı olmamasına rağmen Hitler'e olan yakınlığı ve sürekli olarak Hitler'in düşüncelerini onaylaması neticesinde Wehrmachtın en yüksek konumunda yer almış Hitler'i uyarmaya çalışan Rommel, Manstein, Guderian gibi isimlerin uyarılarını etkisiz kılarak Hitler'in her şeyi çok iyi idare ettiğini ifade ettiğini söyleyerek Adolf Hitler'i askeri birçok konuda yanlış yönlendirmiştir ve gerçeklikten uzak düşünceler içerisinde hareket etmiş ve Almanya'nın yenilgisini hızlandırmıştır.

3.6. Hans Günther Von Kluge

Resim 3.6. Generalfeldmarschall Hans Günther von Kluge

Kaynak: <https://www.tracesofwar.com/articles/4803/Kluge-G%C3%BCnther-von.htm>

30 Ekim 1882 yılında Polonya'ya bağlı Posen şehrinde dünyaya gelmiştir. Günther von Kluge'un ailesinde oldukça fazla Alman subayı bulunmaktadır. Tam anlamıyla asker ailesi çocuğu olan Kluge'un askeri hayat seçimi çok erken yaşta şekillenmeye başlamıştır (Hürter, 2007, s. 638). Kluge Birinci Dünya Savaşından önce kurmay subaylığa geçme şansını elde etmiştir. Birinci Dünya Savaşında Alman İmparatorluğu için cephede savaşmıştır. İki savaş arası dönemde, sınırlandırılan Alman ordusu içerisinde kalabilen şanslı kurmaylardan biri olmuş olmasına rağmen çok fazla ön plana çıkabilen bir kurmay olmamıştır.

İkinci Dünya Savaşından önce Polonya ilhakında ve İkinci Dünya Savaşında ise doğu cephesinde kendisine bağlı merkez ordular grubu ile görev almıştır (Biber, 2021, s. 106). Adolf Hitler Şansölye olduğundan itibaren Günther von Kluge belirli ölçüde yanında tutmuş

ve aynı zamanda Kluge'un kendisine hep bağı kalabilmesi için zaman zaman Kluge için rüşvetler vermiştir (Hürter, 2007, s. 639). Kluge, Generalfeldmarschall rütbesiyle göreve devam ederken 1944 yılında doğu cephesinde vurulmasıyla birlikte, doğu cephesinden tedavi görmek için ayrılmıştır. Doğu cephesindeki görevine ise Gerd von Rundstedt getirilmiştir. Aynı yıl içerisinde Hitler'e karşı düzenlenen başarısız suikast girişiminde ilgisinin olduğu ortaya çıkmıştır (Keegan, 2019, s. 192). Kluge aslında 20 Temmuz 1944 suikast girişimi hakkında net bir bilgiye sahip değildir. Hitler karşıtlarıyla suikast öncesinde görüşmeleri neticesinde kendisinin de suikast ile ilgisi olduğu düşünülerek yargılanmasına karar verilmiştir (Britannica, 2020). Günther von Kluge 1944 yılında başlayan suikast davasında yargılamaların başladığı süre içerisinde siyanür içerek intihar etmiştir. İntihar etmeden önce ise Adolf Hitler'e bir mektup yazarak, intiharı sonrası Hitler'in eline geçmesini sağlamıştır. Yazmış olduğu mektupta Nazi Almanyası'nın savaşı kaybettiğini, Hitler'in bunu kabul ederek teslim olması gerektiğini ifade etmiştir (Caşın, 2010, s. 78). Kluge İkinci Dünya Savaşının son dönemlerinde Nazi Almanyası'nı politikasını değiştirmesi gerektiğini kavramış bu düşünce yapısıyla yönlendirmeler yapmaya çalışsa da Hitler ve yakın ekibinin düşüncelerine değer vermesini sağlayamamıştır.

3.7. Paul Ludwig Ewald Von Kleist

Resim 3.7. Generalfeldmarschall Paul Ludwig Ewald von Kleist

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Paul_Ludwig_Ewald_von_Kleist

8 Ağustos 1881 yılında Polonya'ya bağlı Posen şehrinde dünyaya gelmiştir. Kleist 1900 yılında askeri eğitimini tamamlayarak Birinci Dünya Savaşında Alman İmparatorluğu için alay komutanlığını görevini yürütmüştür (Hürter, 2007, s. 636). İkinci Dünya Savaşından önce yarı emekli bir pozisyonda iken Alman Genel Kurmayından tekrardan göreve çağırılmıştır. Ewald von Kleist bu görev tebliğini kabul ettiğinde ise elli sekiz yaşında oldukça tecrübeli ve yaşlı bir durumdadır (Vego, 2007, s. 104). Kleist hem Polonya seferinde hem batı cephesinde Fransa'nın işgalinde hem de doğu cephesinde SSCB'ye karşı Alman ordusu için cephede savaşmış kendisine bağlı birliklere komutanlık yapmıştır (Biber, 2021, s. 106).

1940 yılında batı cephesinde Fransa'nın düşürülmesiyle birlikte Ewald von Kleist'ta Generalfeldmarchall rütbesini alan kurmaylardan biri olmuştur (Hürter, 2015, s. 620). Doğu cephesinde Stalingrad kuşatmasında askerleriyle birlikte oldukça zor durumda kalmıştır. Hem askerlerinin daha fazla ilerleyemeyeceğini düşündüğünden hem de yardım alma konusunda yaşadıkları sıkıntıları göz önünde bulundurarak Kleist, Führer Adolf Hitler'in

emirlerine karşı çıkararak ordusunu geri çekmiş ve bu geri çekilme kararı neticesinde doğu cephesindeki görevinden alınmıştır (Dickson, 2019, s. 212). İkinci Dünya Savaşı bittikten sonra ABD tarafından yakalanmış, yargılanması için İngiltere'ye teslim edilmiştir. İngiltere ise SSCB isteği üzerine Ewald von Kleist'ı SSCB ye teslim etmiştir (Capelleveen, 2022). SSCB'de görülen savaş suçları mahkemesinde suçlu bulunarak on sekiz yıl hapis cezası ile cezalandırılmıştır. SSCB'de Vladmir esir kampında cezasını çekmeye devam ederken 1952 yılında geçirmiş olduğu kalp rahatsızlığı neticesinde hayatını kaybetmiştir. Ewald van Klesit, Nazi Almanyası' nın Führer'i Adolf Hitler'in esir kampında hayatını kaybeden tek Generalfeldmarchal'ı olmuştur (Hürter, 2007, s. 637).

3.8. Walter Karl Ernst August Von Reichenau

Resim 3.8. Generalfeldmarschall Walter Karl Ernst August von Reichenau

Kaynak: <https://www.tracesofwar.com/persons/35610/Reichenau-von-Walter-Karl-Ernst-August.htm>

Walter von Reichenau 8 Ekim 1884'de Almanya'ya bağlı Karlsruhe şehrinde dünyaya gelmiştir. Birinci dünya savaşından önce Alman İmparatorluğu içerisinde askeri

eğitimini tamamlamış ve birinci dünya savaşında imparatorluk için savaşmıştır. Birinci dünya savaşında göstermiş olduğu başarıları neticesinde Birinci Sınıf Demir Haç Madalyası almaya hak kazanmıştır (Britannica, 2020). İki savaş arası dönemde sınırlandırılan Alman ordusu içerisinde kalmayı başarmış ve Alman Genel Kurmayında karargâh subayı olarak görevler almıştır. Adolf Hitler'in göreve gelmesinden sonra Nazi Almanyasın da Bakanlar Dairesi Başkanı olarak atanmış ve çalışmalarda bulunmuştur (Chen, 2006).

İkinci dünya savaşında batı cephesinde Fransa seferinde başarılarıyla tüm dikkatleri üstüne çekmiştir. Fransa'nın düşmesinin ardından 1940 yılında Walter von Reichenau Generalfeldmarschall rütbesine getirilmiştir. Doğu cephesinde Ukrayna'nın alınmasında da önemli rol oynayan Reichenau savaş anında verdiği insanlık suçu emirlerle birçok sivilin hayatını kaybetmesini sağlamıştır (Britannica, 2020). Doğu Cephesinde ele geçirilen Sovyet T-34 tankının zırhını cetvelle ölçtükten sonra zırhın kalınlığına şaşırdığı ve *şu an itibarıyla doğuda savaşı kaybettik* dediği iddia edilmiştir. Geçirdiği fel  sonucu, tedavi amaçlı Münih'e götürülürken uçağı düşmüş ve 14 Ocak 1942 yılında hayatını kaybetmiştir.

3.9. Karl Rudolf Gerd Von Rundstedt

Resim 3.9. Generalfeldmarschall Karl Rudolf Gerd Von Rundstedt

Kaynak: <https://www.dhm.de/lemo/biografie/gerd-rundstedt>

İkinci Dünya Savaşında Alman ordusunda yer alan en yaşlı subaylardan biridir. Ayrıca Prusya ordusunda da görev yaptığı için son Prusya subayı olarak da anılmıştır. 12 Aralık 1875 yılında Prusya krallığına bağlı Aschersleben kentinde dünyaya gelmiştir. Rundstedt ailesinde ve atalarında askeri görevlerde bulunan akrabaları mevcuttur bu durum Rundstedt’inde askeri okula ve askerlik mesleğine ilgi duymasını sağlamıştır (Messenger, 2018, s. 13). 16 yaşında Prusya ordusuna katılmıştır, 22 yaşına kadar ordu içerisinde temel askeri konular üzerine eğitim almıştır 22 yaşında ise Alman İmparatorluğu subay eğitim okuluna alınmıştır. 3 yıl sonunda okuldan doğrudan yüzbaşı rütbesi ile mezun olarak kurmay subaylığa adım atmıştır (Mühle, 2014). Subay okulundaki hocaları Rundstedt’in savaş taktikleri konusunda çok iyi olduğunu ifade ederek askeri siciline sahaya sürülmemesi, saha için savaş taktikleri geliştirmesi yönünde not düşülmüştür. Bu bakımdan Rundstedt oldukça iyi bir zekaya sahiptir. Gerd von Rundstedt Birinci Dünya Savaşında Osmanlı İmparatorluğunun Genel Kurmay yapılanmasının yeniden düzenlenmesinde görev almıştır. Daha sonrasında binbaşı rütbesinde olmasına rağmen doğu cephesinde kolordu komutanlığı

yapmıştır. O güne kadar genel itibariyle bu görev generallere verilmektedir fakat Rundstedt binbaşı olarak bu göreve uygun görülmüştür (Culture, 2022). Birinci Dünya Savaşı bittikten sonra Alman askeri birliklerinde görülen sınırlanmadan Rundstedt etkilenmemiş savaş biter bitmez yarbay rütbesine getirilmiştir. Rundstedt Birinci Dünya Savaşından sonra 100 bin kişilik Alman ordusunun yeniden yapılanması ve silahlanması konusunda gizlice çalışmalar yürüterek ordunun güçsüz durumunun önüne geçmeye çalışmıştır (Guderian, 2020, s. 43). Rundstedt 1923 yılında albay, 1927 yılında tümgeneral, 1929 yılında ise korgeneralliğe terfi ettirilmiştir. 1932 yılında Almanya içinde başlayan iç karışıklıkların bastırılmasında oldukça önemli bir rol oynamasından dolayı Generaloberst rütbesine getirilmiştir. Bu rütbe Alman ordusu içerisindeki en yüksek ikinci rütbedir (Notten, 2016). Rundstedt genel itibariyle siyasi konulara bulaşmayan, yalnızca askerlik mesleğinin gereklilikleri ilgilenen bir yapıya sahiptir. Bu yapısı Nazi Almanyası sürecinde de devam etmiştir. Gerd hiçbir zaman Nazi partine üye olmamıştır. Adolf Hitler şansölye seçildikten kısa bir süre sonra kendisini Führer ilan etmiştir. Bu süreç içerisinde ordunun yeni bir yapılanmaya girmeden devam etmesini istemektedir. Bu isteği doğrultusunda Hitler, Rundstedt ile özel bir görüşme yapmış siyasetin ordu içine girmeyeceğine dair söz vermesi üzerine Rundstedt orduda görev almaya devam etmiştir (Colin, 2015, s. 42). Rundstedt'e göre ordu mensupları en alt rütbeden en üst rütbeye yalnızca Almanya için hareket etmeli bireylere yönelik bağlılıklarda bulunmamalıdır. Rundstedt gibi düşünen birçok subay olmasına rağmen Alman ordusu siyasetten uzak tutulamamıştır. Bunda Hitler'inde etkisi oldukça yüksektir. Hitler'den aldığı ilk büyük görev Çekoslovakya'nın ilhakında sahada olan kurmaylardan biride Rundstedt'dir. Fakat 1939 yılında Rundstedt ordudan emekli edilmiştir. Bu emeklilik kararının arkasında Rundstedt'in yakın bir arkadaşının Gestapo tarafından eşcinsellikle suçlanmasıdır, Rundstedt bu kararın karşısında olduğu için emekliye sevk edilmiştir (Culture, 2022). Rundstedt bu olay dışında iki kez daha Hitler tarafından bizzat görevden alınmış ve her defasında yine bizzat Hitler tarafından göreve çağırılmıştır. Rundstedt savaş alanında Hitler'e karşı olan tavırları, emirlerine uymaması sebeplerinden dolayı iki kez daha görevden alınmıştır (Yılmaz O. , 2019, s. 123). Adolf Hitler ise Rundstedt'in askeri zekasına ve savaş mücadelesine mecbur kaldığı için birçok kez göreve çağırmak zorunda kalmıştır. Rundstedt hem batı cephesinde hem de doğu cephesinde Alman ordusu için başarılı işlere imza atmasına rağmen sürekli olarak görevden alınması ülke sevdasının önüne geçmemiş ve her defasında görevi dönmeyi ileri yaşına rağmen kabul etmiştir. Rudstedt 1940 yılında başarılı geçen batı cephesi mücadeleleri neticesinde 19 Temmuz 1940'da Generalfeldmarschall rütbesine

yükseltilmiştir (Çınar, 2019, s. 535). Batı cephesinde Erich von Manstein hücum planının kabul edilmesi için Erwin Rommel ile birlikte emek göstermiş ve Heinz Guderian gibi planın başarılı olacağına inanmıştır (Yılmaz O. , 2019, s. 56). Rundstedt son olarak 1944 yılında batı cephesinin savunulması için görevlendirilmiş fakat batı cephesinde Rommel ile birlikte Normandiya çıkarmasına engel olamamıştır. Normandiya çıkarmasından sonra ona danışan askerlere askeri olarak her şeyin bittiğini hızlı bir şekilde teslim olunması gerektiğini ifade etmiştir. Bu tavrından dolayı Hitler tarafından bir kez daha görevden alınmıştır (Çetin, Uzun, Oğlakçı, Sezgin, & Çilek, 2021, s. 211). Görevden alındıktan yaklaşık 20 gün sonra Nazi Almanyası savaşı kaybetmiş, Rundstedt ise ABD tarafından yakalanarak ABD'ye götürülüp sorgulanmıştır. Özellikle doğu cephesinde savaşa aykırı suçlamalara maruz kalan Rundstedt suçlamaların hiçbirini kabul etmemiş, askerlik görevinin gerekliliğinin dışına çıkmadığını ifade etmiştir. Keza suçlandığı konular kendisinden sonra görevi devir alan kurmaylarla ilgilidir. Sorgulandığı dönem içerisinde 70 yaşının üstünde olan Rundstedt 1948 yılının temmuz ayında serbest bırakılmış, 24 Şubat 1953 yılında hayatını kaybetmiştir (Mühle, 2014).

3.10. Walther Heinrich Alfred Hermann Von Brauchitsch

Resim 3.10. Generalfeldmarschall Walther Heinrich Alfred Hermann von Brauchitsch

Kaynak: https://de.wikipedia.org/wiki/Walther_von_Brauchitsch

4 Ekim 1881 yılında Almanya’da dünyaya gelmiştir. Brauchitsch’in ailesi soylu ve tanınan bir ailedir. Walther von Brauchitsch ailesinin tanınırlığı ve soyluluğu nedeniyle saraylı eğitimi almış 1895 yılında ise Alman Harp Akademisine kaydını yaptırmıştır (Baumgart, 1968, s. 147). Brauchitsch, Alman Harp akademisinden 1900 yılında teğmen olarak mezun olmuş ve kurmay subaylığa adımını atmış 1909 yılında ise üsteğmen rütbesine terfi etmiştir. Birinci Dünya Savaşı başladığında Alman İmparatorluğu için cephede savaşmış, göstermiş olduğu kahramanlık neticesinde Birinci Dünya Savaşı devam ederken Birinci Sınıf Demir Haç ve Hohenzollern Hanedan Nişanı ile ödüllendirilmiş, bin başı rütbesine terfi etmiştir (Kellerhoff, 2022). Adolf Hitler’in Almanya’nın başına geçmesinden sonra Hitler ve Brauchitsch yakınlaşmış, Hitler’in özel hayatını bilecek kadar yakın ilişkiler kurmuştur. Bu yakın ilişkiler neticesinde Brauchitsch birçok kez Adolf Hitlerden rüşvet almış ve zaman içerisinde ekonomik olarak Hitler’e bağlı hale gelmiştir (Hart H. B., 2019, s. 208). 1939 yılında Çekoslovakya’nın ilhakı neticesinde Adolf Hitler tarafından Altın Parti Rozeti ile ödüllendirilmiştir. İkinci Dünya Savaşında batı cephesi, balkan cephesi ve doğu

cephesinde Nazi Almanyası için cephede görev almıştır. Cephe görevlerinin yanı sıra Hitler'in talimatlarıyla İtalyan faşist lider Benito Mussolini ile birçok kez görüşmüştür (Baumgart, 1968, s. 159). 1940 yılında batı cephesinde alınan ve Hitler'i oldukça tatmin eden Fransa işgalinden sonra Walther von Brauchitsch'de Generalfeldmarşal rütbesine getirilmiştir (Yılmaz O. , 2019, s. 34). 1942 yılında doğu cephesinde Barbarossa harekâtına katılmıştır. Doğu cephesinde Hitler'in Brauchitsch'den beklentisi Moskova'yı almasıdır. Walther von Brauchitsch'in Moskova'yı, Hitler'in istediği süre içerisinde alamaması ve harekâtın istediği düzeyde ilerlememesi sebebiyle Hitler ile arasındaki bağ tamamen kopmuştur (Çetin, Uzun, Oğlakçı, Sezgin, & Çilek, 2021, s. 69). Doğu cephesinde yaşadığı ciddi rahatsızlık neticesinde doğu cephesinden ayrılmak zorunda kalmıştır. Hitler ise sağlık sorunlarını göz önünde alarak aralarındaki bağlarının kopması neticesinde Brauchitsch'e daha önce verdiği Alman ordusu baş komutanlığı görevinden alındı (Ellis, 2017, s. 2). Hitler'in bu kararının arkasındaki esas dayanak ise Walter von Brauchitsch'in Moskova da Hitlerin gözünde başarısız olmasıdır. Savaşın sonuna kadar Alman ordusu içerisinde geri hizmette kalmış ve bir daha asla Hitler ile görüşme şansını elde edememiştir. 1948 yılında Almanya'nın Hamburg şehrinde hayatını kaybetmiştir (Yılmaz O. , 2019, s. 103).

3.11. Friedrich Wilhelm Ernst Paulus

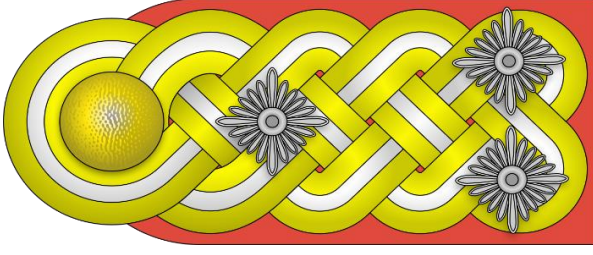
Resim 3.11. Generalfeldmarschall Friedrich Wilhelm Ernst Paulus

Kaynak:<https://www.tracesofwar.com/persons/1054/Sch%C3%B6rner-Johann-Ferdinand.htm>

23 Eylül 1890 tarihinde Almanya'ya bağlı Hessen eyaletinde dünyaya gelmiştir. Hukuk eğitimi aldıktan sonra Alman İmparatorluğu döneminde Alman ordusuna katılmıştır. Birinci Dünya Savaşında küçük cephe çatışmaları görmüştür fakat genel itibariyle Birinci Dünya Savaşı boyunca Alman karargahında savaş stratejileri geliştirmeye ilgilenmiştir. Savaş stratejileri geliştirme çabası askeri kariyerini oldukça etkilemiştir (Ray, 2022). Birinci Dünya Savaşından sonra dağıtılan ve sınırlandırılan Alman ordusu içerisinde kalan sayılı kurmay subaylardan biri olmuştur. İki savaş arası dönemde Alman karargahında savaş stratejileri geliştirmeye devam etmiştir (Wilhelm Adam, 2017, s. 36). İkinci Dünya Savaşı başladığında batı cephesinde görev almış ve ordu için faydalı çalışmalarda bulunmuştur. 1942 yılında gerçekleşen doğu cephesinde ki Barbarossa harekatinin büyük bir kısmının hazırlanmasında emek göstermiş ve Adolf Hitler'in dikkatini çekmiştir (Bozbıyık, 2019, s. 8). Hitler, Paulus'u genel kurmay başkan yardımcılığı görevine getirmiştir.

Paulus masa başında ordu için askeri taktikler geliştirmeye devam ederken birçok kurmay Paulusun saha tecrübesinin az olmasına rağmen böyle bir görevde olmasını

eleştirmiştir (Guderian, 2020). Doğu cephesinde güney ordular grubunun ikiye ayrılmasıyla Paulus doğu cephesinde altıncı tümenin başına geçmiş başarılı işlere imza atmıştır. Sahada da zafer kazanması Hitler tarafından memnuniyetle karşılanmış, kendisine yöneltilen cephe tecrübesinin azlığı ve savaş başarısının cephede olmaması eleştirilerini sonlandırmıştır (Hart H. B., 2019, s. 210). Stalingrad da altıncı tümen ile birlikte çok zor durumda kalan Paulus zaman geçtikçe bir türlü yardım alamamıştır. Bu durum karşısında kendi komutasındaki askerlerin oldukça zorlanması ve Paulus'un saha tecrübesinin tam oturmamasından kaynaklanan gayri nizamı harp taktiklerini geliştirememesi kendisine bağlı tümenin oldukça fazla kayıplar vermesine yol açmıştır (Selle, 1957, s. 41). Stalingrad'da yarma operasyonu yaparak tümenini geri çekme talebi Adolf Hitler tarafından kabul edilmemiştir. İkmal ve askeri personel yardımı alamayan Paulus, telsiz konuşmalarında teslim olabileceğine dair görüşler bildirmesi üzerine Adolf Hitler tarafından Generalfeldmarschall rütbesine yükseltilmiştir. Hitler'in, Paulus'u Generalfeldmarschall rütbesine getirmesinin esas sebebi Paulus'un teslim olmasının önüne geçmektir. Çünkü Führer Adolf Hitler'in hiçbir Generalfeldmarschall'i o güne dek düşmana teslim olmamıştır. Hitler rütbe yükseltme tutumuyla Paulus'a adeta ya savaşmaya devam et ya da intihar et kararıyla baş başa bırakmıştır (Bozbıyık, 2019, s. 24). Hitler'in buradaki tutumu bir o kadar doğrudan kendisine olan güvensizliğe ilişkilendirilebilecek bir süreçtir. Adolf Hitler hiçbir generalinin teslim olmamasını isterken bir nevi kendisinin görüşünün zedeleneceği düşünmüş ve güven eksikliği yaşamıştır. Paulus, Generalfeldmarschall olduktan bir gün sonra 1943 yılında kendi komutasındaki askerler ile SSCB'ye teslim olmuştur. Nazi Almanyasın da ilk kez Hitler'e bağlı bir Generalfeldmarschall düşmana teslim olmuştur (Bakar, 2015, s. 41). Paulus askerleriyle birlikte Sovyetlere teslim olduktan sonra SSCB tarafından Hitler'e karşı propagandalarda kullanılmıştır. Hitler ise Paulus'un teslim olduğunu öğrendikten sonra kendisini vatan haini ilan etmiştir (Selle, 1957, s. 37). Friedrich Paulus İkinci Dünya Savaşı bittikten sonra insanlık suçlarından yargılanmıştır. 1953 yılına kadar hapiste kaldıktan sonra özgürlüğüne kavuşmuştur. Yargılamalar esnasında çeşitli Alman kurmaylarının savaş suçlarını itiraf ederek idam cezası almalarını sağlamıştır. Paulus 1 Şubat 1957 yılında Doğu Almanya'da hayatını kaybetmiştir (Bozbıyık, 2019, s. 25).

Şekil 3.4. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde generaloberst rütbesi (mareşal altı orgeneral üstü bir rütbeye denk gelmektedir, rütbenin türkçe karşılığı bulunmamaktadır) (apolette)

Kaynak:

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbe_beleri_\(1935-1945\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbe_beleri_(1935-1945))

3.12. Heinz Guderian

Resim 3.12. Generaloberst Heinz Guderian

Kaynak:https://commons.wikimedia.org/wiki/File:German_General_Heinz_Guderian,_possibly_in_Russia,_c._1944._%2841575739691%29.jpg

Heinz Guderian 17 Haziran 1888 yılında Doğu Prusya'da Kulm kentinde dünyaya gelmiştir. Babasının iyi bir asker oluşu ve toprak sahibi olması Guderian için çok küçük yaşta soyluları kabul eden askeri okula giriş şansını tanımıştır. (Battistelli, 2021, s. 6). 1 Nisan 1901 yılında özel subayları yetiştirmek üzere kurulan Karlsruhe özel subay okuluna

kaydolmuştur. Şubat 1907 yılında mezun olup anında subay adayı olarak ataması gerçekleştirilmiştir. 1907 yılında atandığı 10. Avcı Taburunda babasının da görevli olması Guderian için pek şanslı bir durum değildi keza babasının tavrından dolayı bu taburda oldukça zorlanmıştır fakat ciddi tecrübeler kazandığı bir dönem olmuştur (Guderian, 2020, s. 26). Guderian askeri okullarda oldukça başarılı bir profil çizmiştir ayrıca komutanları tarafından liderlik özelliğinin oldukça gelişmiş olduğu gözlemlenmiştir. Fakat Guderian'ın küçüklükten itibaren hayatının sonuna kadar onu takip edecek bir öfke kontrolsüzlüğü ve ani sinir krizleri söz konusudur. Askeri hayatının hemen hemen her dönemde sinir krizleri görülmüş bu durumlarda Guderian hem üstlerine hem de altlarına karşı oldukça öfke dolu cümleler sarf etmekten kendini alı koyamamıştır (Battistelli, 2021, s. 8). Guderian Birinci Dünya Savaşı başladığında herhangi bir tabura komutanlık edebilme şansını bulamamıştır fakat askerliği boyunca kendisini ön plana çıkaracak çok büyük tecrübeler edinmiştir. Guderian Birinci Dünya Savaşında telsiz başında haberleşmesinin sağlanmasında görevli olmuştur. Bu sayede hemen hemen tüm Birinci Dünya Savaşının cephe durumuna hâkim olmuş ve savaş anında askerler arasında telsiz bağlantısının çok önemli olduğunu idrak etmiştir (Guderian, 2021, s. 15). Guderian iki savaş arası dönemde tankların geliştirilmesiyle özel olarak ilgilenmiş ve tank taktikleri üzerine çalışmalar yapmıştır. Tankların mevcut yapısının değişmesini sağlamış savaş alanında daha hızlı hareket edebilen tank geliştirmesi üzerinde durmuştur. Ayrıca tankların sahada hızlıca hareket etmesinin yeni savaş taktikleri ortaya çıkarabileceğini kavramış, tankların ön planda olduğu, piyadelerin tanklarla birlikte hareket edebileceği fonksiyonlar üzerinde durmuştur (Atun, 1998, s. 4). Ayrıca tankların arkasından sürekli ikmal desteği alarak savaş alanında oldukça hızlı hareket edebilme yeteneğinin devam ettirilmesi gerektiğini savunmuştur. Guderian'ın bahsettikleri İkinci Dünya Savaşında Nazi Almanyası'nın temel doktrini olan yıldırım hareketinin temelleridir (Özal, 2019, s. 136). Guderian 1934 yılında tankları komuta ederek askeri tatbikatta Adolf Hitler'i etkilemiş ve Hitlerin ihtiyacı olan komutan ve ihtiyacı olan planlar sözlerini sarf etmesini sağlamıştır. Keza Hitler, Guderian'ı ilk kez bu askeri tatbikatta görmüştür (Guderian, 2020, s. 48). Daha sonrasındaki yıllarda Avusturya, Çekoslovakya ilhakında Guderian ve tankları ön plana çıkmış Polonya, Hollanda, Belçika ve Fransa savaşlarında ise tümeniyle birlikte savaş alanında çok önemli işler yapmıştır (Çetin, Uzun, Oğlakçı, Sezgin, & Çilek, 2021, s. 29). Guderian doğu cephesinde de askeri olarak elinden geleni yapmasına rağmen hemen hemen her cephede ve durumda Hitler'le tartışmış ve öfke kontrolünü sağlayamamıştır. Bu durum Guderian'ın birçok kez görevden alınmasını ve farklı farklı

görevlere gönderilmesini sağlamış cepheden uzak masa başı görevlere atanmıştır (Dağ, 2019, s. 527). Guderian yer aldığı hiçbir cephede başarısız olmamış ama İkinci Dünya Savaşının sonlarına doğru tekrardan görevine döndüğünde savaşı kaybettiklerini anlayıp sadece savaşı uzatmaya çalışmıştır. Savaşın gerçekliğinden uzaklaşan Hitlerle girdiği sözlü tartışmalar neticesinde bir kez daha görevden uzaklaştırılmıştır ve son kez görevden uzaklaştırıldığından çok kısa bir süre sonra Nazi Almanyası savaşı resmi olarak kaybetmiştir (Guderian, 2020, s. 517). Guderian askeri hayatı boyunca Hitler'in partisine ilgi duymamış yazdığı birçok eserde ve mektupta bu durumdan bahsetmiştir. Guderian'ın yalnızca bir asker olarak hareket etmesi, partiye ve partinin yaptıklarına destekçi olmayan tutumu savaş sonrasında yaşanan yargılamalarda savaş suçlusu olarak ceza almamasını sağlamıştır (Battistelli, 2021, s. 53). Heinz Guderian 1 Şubat 1927'de Binbaşı, 1 Ağustos 1936'da Tuğgeneral, 10 Şubat 1937'de Tümgeneral, 27 Ekim 1939'da Şövalye Haçı kazanmış olsa da doğu cephesinde Hitler'i dinlemeyen tavrı nedeniyle görevden alındı. Guderian'ın askeri hayatı bittiğinde rütbesi Generaloberst'tir. Bu rütbe Alman ordusunda General ile Mareşal arasındaki rütbeyi temsil etmektedir. Tarihçilere göre Guderian'ın Hitlerle olan tartışmalı yaşantısı mareşal olmasının önüne geçmiştir (Dağ, 2019, s. 527). 16 Ocak 1942'de İhtiyat Kolordusu kurmay heyetine, 28 Şubat 1943 tarihinde Zırhlı Birlikler Genel Müfettişliğine, 1944'te Hitler'e yapılan suikast girişiminden kısa bir süre sonra Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı olarak görevine devam etse de savaşın son dönemlerinde Hitler ile olan tartışmalarından ötürü görevden alındı, görevden alınmasından kısa bir süre sonra Berlin düşerek Nazi Almanyası savaşı kaybetti (Guderian, 2020, s. 517). Savaş sonrası yargılanan Guderian'ın 16 Haziran 1948'te savaş sonrası yargılaması biterek özgürlüğüne kavuşmuştur, 14 Mayıs 1954'te hayatını kaybetmiştir.

Heinz Guderian ayrıca çok iyi bir yazar ve askeri literatür okuyucusu olması sebebiyle askeri konularda birçok kitap yazarak kendi efsanesinin unutulmamasını sağlamıştır. Heinz Guderian'dan geriye tanklar üzerine yazdığı kitaplar, askeri anılar ve askeri dehası kalmıştır. General Heinz Guderian *Bir Askerin Anıları* ve *Dikkat Tank* gibi yazdığı önemli eserler bırakmıştır. *Bir Askerin Anıları* kitabında İkinci Dünya Savaşında tüm yaşadıklarını oldukça detaylı bir şekilde okuyucuya sunarak İkinci Dünya Savaşına dair önemli anlatımlarda bulunmuştur. *Dikkat Tank* kitabında ise iki savaş arası dönemde, İkinci Dünya Savaşı sürecinde tanklarla ilgili geliştirdiği projeleri anlatmış, İkinci Dünya Savaşına pek fazla değinmemiş yalnızca tankların tasarımları, güncellemeleri ve yeni gelişim özelliklerini okuyuculara sunmuştur. Guderian savaş becerilerinin yanı sıra tam anlamıyla

bir tank dâhisidir. Tankların gelişimi için iki savaş arası dönemde oldukça büyük çalışmalara imza atmış ve uluslararası toplantılar ve gelişimleri de takip etmiştir *Dikkat Tank* kitabında bu süreçlerden de bahsetmiştir. Guderian geliştirdiği Blitzkrieg taktiği ile tankları savaş meydanlarında en etkili kullanan komutan olmuş, savaş sonrasında Müttefik kuvvetlerinin bile saygı ve hayranlık duyduğu bir savaş kahramanı olarak anılmıştır. Heinz Guderian tarafından yazılan *Bir Askerin Anıları* kitabında, Guderian kitabı'nın esas yazma amacının Almanya'ya yüksek bağlılık duyan silah arkadaşlarına ve onların isimlerinin unutulmamasına yönelik olduğunu belirtmiştir. Guderian ayrıca kitabı içerisinde politikacıların tutumlarını askerlerin tutumuyla karıştırılmaması gerektiğini belirtmiştir. Guderian bu durumu ise kitabında şu ifadeler ile açıklamıştır; Birinci Dünya savaşından sonra Almanya ordu sınırlandırmalarına rağmen yalnızca kendisini savuna bilmek adına oldukça ciddi askeri büyümelere imza atmıştır. Bu askeri çalışmaların yayılmacı ve başka amaçlara dönüşmesi ise Hitler'in başa geçmesiyle yani Hitler politikaları ile doğrudan ilişkilidir bu noktadan sonra ise askerler kendilerine gelen emirleri uygulamaya başlamıştır.

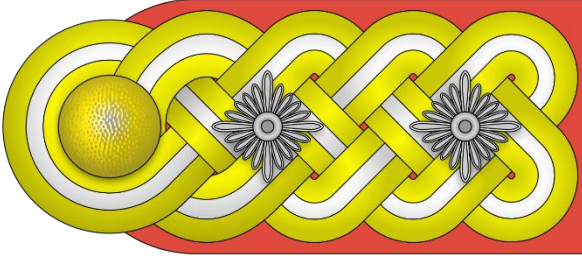
3.13. Franz Halder

Resim 3.13. Generaloberst Franz Halder

Kaynak: <https://ww2gravestone.com/people/halder-franz/>

30 Haziran 1884 yılında Almanya'ya bağlı Würzburg şehrinde doğmuştur. 1902 yılında katılmış olduğu Münih Harp Okulundan Teğmen rütbesiyle mezun olmuştur. 1914 yılında Münih Kurmay Kolejinden mezun olmuştur (Hartmann, 2019, s. 7). İki savaş arası dönemde sınırlandırılan Alman askeri kuvvetlerinde kalabilme şansını elde etmiştir. 1929 yılına kadar Alman Askeri Kuvvetlerinde çeşitli görevler almıştır 1929-1931 yılları arasında Alman Askeri Kuvvetleri'nin eğitim bakanlığı kadrosunu atanmıştır (Times, 1972). Franz Halder, Alman askeri birliklerinin gelişimi ve yeniden yapılanması konusunda oldukça emek sarf etmiştir, profesyonel bir asker olarak mesleğini icra ederken Alman Genel Kurmay Başkanlığında almış görevler kendisine 1938-1942 yıllarını kapsayacak şekilde Almanya Kara Kuvvetleri Genelkurmay Başkanlığında bulunmuştur (Megargee, 2019, s. 75). 1938 yılında Adolf Hitler'e karşı planlanan bir suikast girişiminde ilgisinin olduğu fakat bu suikast girişiminin gerçekleştirilmediği 1944 yılında Hitler'e karşı yapılan ve başarısızlıkla sonuçlanan suikast giriminin detayları araştırılırken ortaya çıkmıştır (HARTMANN & SLUTSCH, 1997, s. 470). 1938 yılında düşünülen ve hazırlık aşamasından geçen suikast planlamasında ilgisi olmasından dolayı Franz Halder, Nazi Almanyasın da toplama kampında savaş bitene kadar esir olarak alı konulmuştur. Halder henüz İkinci Dünya Savaşı bitmeden önce resmi olarak ordudan kovulmuştur. Franz Halder savaş bittikten sonra ABD'nin toplama kampını bulması sonucu özgürlüğüne kavuşmuştur (Hartmann, 2019, s. 7). Franz Halder İkinci Dünya Savaşı başlamadan önce Polonya, Çekoslovakya işgalinde Alman ordusuyla birlikte sahada yer almış. İkinci Dünya Savaşında batı cephesinde ve doğu cephesinde bulunmuştur. 1942 yılında Adolf Hitler'le yaşamış oldukları anlaşmazlıklar neticesinde Hitler tarafından Genel Kurmay Başkanlığı görevinden alınmıştır Halder'in Nazi Almanyasın da son rütbesi Generaloberst rütbesi olmuştur (Megargee, 2019, s. 83). İkinci Dünya Savaşı bittikten sonra Halder, ABD'de ABD ordusu tarih bölümünde eğitimler vermiştir. 1960 yılında ABD tarafından Üstün Sivil Ödülüne layık görülen Halder, Hem Adolf Hitler hem de ABD tarafından ödül alan tek kişi olmuştur. 1972 yılında Almanya'da hayatını kaybetmiştir (Hartmann, 2019, s. 9).

Şekil 3.5. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde general der waffengattung (orgeneral) rütbesidir fakat Wehrmacht'a bağlı kara, hava ve deniz kuvvetlerinde orgeneral rütbesine sahip birçok kurmay özel görev sorumluluğu alarak sınıflara ayrılmıştır örneğin karacılar içerisinde piyade orgenerali mevcut iken aynı zamanda tankçı birlikleri içinde tankçı orgenerali söz konusudur ve bu durum hava ve deniz kuvvetlerinde de görülmektedir apolet üzerindeki çift yıldız işlemesinden dolayı Türkçe karşılığı orgeneral olarak çevrilmektedir (apolette)

Kaynak:

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbesi_beleri_\(1935-1945\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbesi_beleri_(1935-1945))

3.14. Dietrich Von Choltitz

Resim 3.14. General Der Waffengattung Dietrich von Choltitz

Kaynak: <https://allthatsinteresting.com/dietrich-von-choltitz>

Choltitz, 9 Kasım 1894 yılında doğmuştur. Choltitz'in İkinci Dünya Savaşında ön plana çıkmasının nedeni Paris'in kurtarıcısı olarak anılmasıdır. Dietrich von Choltitz İkinci Dünya Savaşında Nazi Almanyası için batı ve doğu cephesinde savaşmıştır. Cephe savaşlarından sonra 1944 yılında Fransa'ya Nazi Almanyası Valisi olarak atanmıştır (Antoche, 2007, s. 65). Müttefik kuvvetlerin Paris'e çok yaklaşması neticesinde Adolf Hitler, Choltitz ile iletişim kurarak Paris'i yerle bir etmesini ve Eyfel Kulesi'ni yıkmasını istemiştir. Choltitz ise bu emir karşısında emre itaat göstermeyip Hitler'in emrine karşı gelerek Paris'i müttefik kuvvetlere herhangi bir zarar vermeden teslim etmiş ve kendisi de teslim olmuştur teslim olduğunda General Der Infanterie rütbesindedir. Bu olaydan sonra Paris'in kurtarıcı olarak anılan Choltitz 1966 yılında hayatını kaybetmiştir. Cenazesi ise Fransızların düzenlediği bir törenle kaldırılmıştır (Choltitz, 2014, s. 70). Fransız birçok yazar Choltitz için onu saygıyla andıkları birçok kitabı yayımlayarak Choltitz'e olan sevgilerini ve saygılarını gözler önüne sermişlerdir.

3.15. Walther Wenck

Resim 3.15. General Der Waffengattung Walther Wenck

Kaynak: https://www.alexautographs.com/auction-lot/walther-wenck_DDA4AEFAE2

Wenck 18 Haziran 1900 yılında Almanya’da dünyaya gelmiştir. Wenck 1920 yılında sınırlandırılan Alman ordusu içerisinde yer almış 1923 yılında ise kurmay subaylığa adım atmıştır (Bradley, 1982, s. 15). İki savaş arası dönemde askeri eğitimlerine devam etmiş, çeşitli birimlerde görevler almıştır. Wenck için esas ününü getirecek süreç İkinci Dünya Savaşında cephelerde savaşmasıyla gelmiştir. Çünkü Wenck müttefik kuvvetlerin bile tanıdığı Nazi Almanyası’nın en genç ordu kumandanlığı yapan ismi olmuştur (Bradsher, 2015, s. 17). Walther Wenck İkinci Dünya Savaşının Nazi Almanyası için bitmeye çok yaklaştığı dönemlerde Hitler’in emirlerine karşı gelerek Berlin’i savunmak yerine Berlin’den sivilleri çıkarmaya çalışmış ve büyük ölçüde başarılı olmuştur (Yılmaz O. , 2019,

s. 185). Savaş bittiğinde ABD ordusuna teslim olan Wenck General Der Infanterie rütbesindedir. Savaştan iki yıl sonra serbest bırakılmıştır. Wenck bu süreçte özel sektörde müdürlükler yapmaya başlamıştır. 1956 yılında yeniden kurulan Almanya Federal Cumhuriyetinin Bundeswehr silahlı kuvvetlerinin başına geçmiştir. 1966 yılında ise emekliye ayrılmıştır. 1 Mayıs 1982 yılında hayatını kaybetmiştir (Chen, 2007).

4. ADOLF HITLERE KARŞI DÜZENLENEN 20 TEMMUZ 1944 SÜİKAST GİRİŞİMİNDE YER ALAN KARA KUVVETLERİ KURMAY SUBAYLARI

Nazi Almanyasın da tüm ordu mensupları ya da Nazi Almanyasın da yaşayan tüm siviller Adolf Hitler'e karşı hayranlık beslememiş ve yaptıklarında tam anlamıyla desteklememiştir. Adolf Hitler'in tanınırlığı arttığı günlerden 20 Temmuz 1944 tarihine kadar kendisine yönelik resmi bilinen on beş suikast girişimi gerçekleştirilmiştir (Singer, 2008). Adolf Hitler'in fikirlerine ve doğrudan Adolf Hitler'e karşı olan ordu mensuplarının en kapsamlı suikast girişimi 20 Temmuz 1944 suikast girişimidir. Suikast girişimin var olmasını sağlayan yegâne sebep Adolf Hitler'e karşı duyulan öfke ve İkinci Dünya Savaşında Almanya'nın sürekli olarak güç kaybetmeye başlamasıdır. Almanya için gerçek kurtuluşun ve Avrupa kıtasına gerçek barışın gelebilmesi için Adolf Hitler'in kesin bir şekilde ölmesi gerektiğini ve bu ölüm neticesinde Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisinin dağıtılması gerektiğini düşünen ordu mensupları 20 Temmuz 1944 tarihinde, Hitler'e yönelik en kapsamlı suikast girişimini gerçekleştirmiş, suikast girişiminin hemen ardından yönetimi ele alabilmek için darbe girişiminde bulunmuşlardır.

20 Temmuz 1944 suikast girişimi ordu içerisinde Generalfeldmarschall rütbesinde olan kurmaylarında var olması nedeniyle oldukça dikkat çekici bir boyutta yer almaktadır. Hitler'e yönelik suikastın başarısızlıkla sonuçlanması hemen akabinde başlayan darbe girişiminin Hitler'in kontrolü kısa sürede ele almasıyla başarısızlıkla sonuçlanmış ve olaya karışan herkes ya da olayla ilgili olduğu düşünülen birçok kurmay, Hitler'e tamamen bağlı mahkemelerde yargılanmış ve idam edilmiştir (Yıldız M. C., 2021, s. 21). Hitler karşıtlarının hazırlık içerisinde olduğunu bilen ama onları ifşa etmeyen birçok önemli isim bulunmaktadır. Wehrmacht'ın önemli isimlerinden olan General Heinz Guderian, Hitler karşıtlarının bir hazırlık içerisinde olmasına rağmen bu durumu ifşa etmeyen üst düzey komutanlardan biridir. Aynı zamanda suikast girişimiyle ilgisi olup olmadığı tam anlamıyla bilinmeyen Generalfeldmarschall Erwin Rommel'de Hitler'e oldukça yakın olan kişiler tarafından intihara zorlanmış, Hitler ise daha paranoyak tutumlar içerisine girmiştir (Guderian, 2020, s. 409). Bu başlık altında 20 Temmuz 1944 suikast girişimine kesin olarak katıldığını tespit ettiğimiz ve hakkında bilgi toplaya bildiğimiz Alman kurmay subaylar rütbe büyüklüklerine göre sıralanmış ve incelenmiştir.

4.1. Ludwig Beck

Resim 4.1. Generaloberst Ludwig Beck

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Ludwig_Beck

Beck 28 Haziran 1880'de Almanya'da dünyaya gelmiştir. Genç yaştan itibaren Alman ordusu içerisinde yer alma şansına erişmiş ve Alman İmparatorluğu için savaşmış genel kurmayda görevler almıştır. Alman İmparatorluğu Birinci Dünya Savaşına girdiğinde Beck, yüz başı rütbesindedir ve Kolordu Kurmay Başkanlığında görev yapmaktadır (Volk, 2014, s. 2). İki savaş arası dönemde ordunun yeniden yapılanmasıyla ilgilenmiş ve aynı zamanda Alman ordusunun çalışma prensiplerini içeren yazıları Alman Genel Kurmayı için yazmıştır. 1933 yılında Almanya Savunma Bakanlığında, 1935 yılında ise Kara Kuvvetlerinde Kurmay Başkanı olarak görev yapmıştır. Beck'in yazdığı Alman ordusu prensipleri 1935 yılında uygulamaya koyulmuş Beck'te bu süre içerisinde ikinci kez Alman ordu prensiplerini yazmaya koyulmuştur (Müller-Blessing & Müller, 2007, s. 63). 1938 yılında Generaloberst rütbesinde iken Hitler'in İkinci Dünya Savaşıyla Avrupa'da yıkımı getirip, milyonlarca insana zulüm yapacağını önceden sezerek savaş karşıtı tavırlar sergileyip ordudaki görevinden ayrılarak sivil hayata geçmiştir. Ludwig Beck sivil hayatı

boyunca Adolf Hitler'in ölmesi için çabalamış birden fazla suikast girişimi planlamıştır. 20 Temmuz 1944 yılında Hitler'e karşı düzenlenen suikast ekibinin ana yönetiminde yer almıştır. Eğer 1944 darbesi başarılı olsaydı Beck içim Almanya'nın yeni Cumhurbaşkanı olarak görev yapması kararlaştırılmıştır (Singer, 2008). Suikast girişiminin başarısız olmasından sonra gerçekleştirilen darbe girişimi içerisinde de oldukça aktif rol alan Beck, Hitler'in ölmediğinin anlaşılması üzerine darbe girişimindeki gücünü de kaybetmiş ve isyancı olarak yakalanmıştır (Volk, 2014, s. 10). Yedek ordular grubu başkanı Friedrich Fromm'u suikast sonrasında alıkoyulmuş, yedek ordular grubu komutanı Otto Ernst Remer'in Hitler'in yanında yer almasıyla isyancıları yakalamak için Fromm'a yardıma gitmiştir. Remer'in de yardımıyla görevi başına dönen Fromm tüm isyancılar için ölüm emri vermiştir. Kurşuna dizilmesi emredilenler arasında yer alan Ludwig Beck tabanca isteyerek intihar etmiştir (Singer, 2008). Beck darbe teşebbüsü içerisinde yer alan sivil biri olmasına rağmen geçmiş yıllarda sahip olduğu askeri kimliği ölümünün kendi elinden olma isteğine saygı duyulması sağlanmış ve Fromm tarafından Beck'in isteği silahın verilmesi emredilmiştir.

4.2. Friedrich Fromm

Resim 4.2. Generaloberst Friedrich Fromm

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Fromm

Friedrich Fromm, 8 Ekim 1888 tarihinde Almanya, Berlin'de doğmuştur. 1906 yılında orduya katılan Fromm, Birinci Dünya Savaşında Alman İmparatorluğu için cephede

savaşmış, savaştan öğrendiği cephe tecrübeleriyle iki savaş arası dönemde orduda kalmıştır (Kroener, 2005, s. 9). İki savaş arası dönemde Alman Kara Kuvvetlerinde çeşitli görevler yapmıştır. İkinci Dünya Savaşının yaşandığı yıllarda 1940 yılında Generaloberst rütbesine yükselmiştir ve Silahlı Kuvvetler Silahlanma komutanlığına getirilmiştir (Öngüner, 2017, s. 2). Fromm ayrıca 1939 yılında Nazi Almanyasında da çıkabilecek bir karışıklığı önlemek ve Nazi Almanyası'nı kontrol edebilecek yeni yapılanmanın ve hazırda bekleyen Yedek Ordunun başına getirilmiştir, hayatının sonuna kadar bu görevi devam etmiştir (Karlbel, 2009, s. 53). Fromm yedek ordu grubunun özellikle Barbarossa Harekâtı nedeniyle sürekli olarak askerlerinin azalmasından dolayı, Adolf Hitler'e genel bir geri çekilmede bulunması konusunda görüş bildirmiş olsa da bu görüş bildirimi karşılık bulmamıştır (Kroener, 2005, s. 72). 1944 yılında Hitler'e karşı olan ve 20 Temmuz suikast girişiminde bulunacak olan astı Claus von Stauffenberg ile suikast girişimine katılması yönünde birçok kez teklif almasına rağmen net bir şekilde organizasyona dahil olmamıştır (Steinbach, 2008, s. 6). Hitler'e karşı olan grubu ifşa edebilecek noktaya gelmesine rağmen, girdikleri karşıt girişimleri Nazilere bildirmemiş ve bu konuyla ilgili sessizliğini korumuştur. 20 Temmuz 1944 günü yapılan suikast girişimi sonrasında Stauffenberg yedek ordu binasına gelmiş, Fromm'a ekibe katılmasını teklif etmiştir. Fromm, Adolf Hitler'in öldüğünden emin olmadığı için bu teklifi kabul etmemiştir (Singer, 2008). Fromm'un teklifi kabul etmemesi üzerine Stauffenberg yedek ordunun sorumluluğunu üstüne almış ve Fromm'u esir tutmuştur. İlerleyen saatlerde Hitler'in ölmediğinin anlaşılması üzerine hem suikast girişimi hem Nazilere yönelik darbe girişimi etkisini kaybetmeye başlamıştır (Steinbach, 2008, s. 70). Friedrich Fromm, 20 Temmuz gecesi yedek ordu komutanı Generalmajor Otto Ernst Remer'in yedek orduyla beraber, yedek ordu binasına gelerek isyancıları kontrol altına almasıyla esirliği sona ermiştir. Remer'in binayı güvenliğe almasının hemen ardından tüm isyancılara karşı Fromm kurşuna dizilme emri vermiştir ve binada bulunan Hitler karşıtları kurşuna dizilerek öldürülmüştür (Singer, 2008). 22 Temmuz 1944'te Generaloberst rütbesine sahipken Nazi kuvvetleri tarafından tutuklanmıştır. Tutukluluk süresi içerisinde darbeye ilişkileri göz önüne alınarak kurşuna dizilmesine karar verilmiştir. Fromm ise bu karar karşısında net bir şekilde darbecilerle ilişkisi olmadığını kanıtlayamamıştır. 12 Mart 1945'te kurşuna dizilmeden önce 'Almanya için sadece en iyisini istedim' cümlesi son sözü olmuştur (Kroener, 2005, s. 160). Fromm'un sürecin ilerleyişine göre konumlanmak istemesi kendisinin darbeci olarak anılmasının önüne geçememiştir.

4.3. Friedrich Olbricht

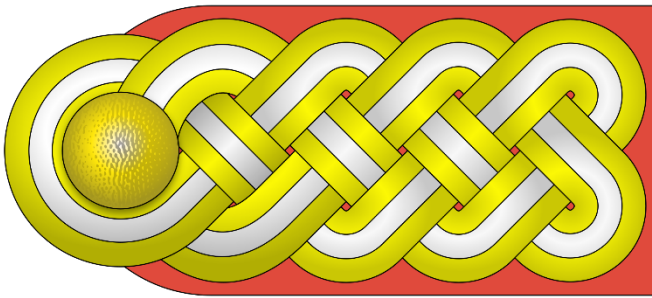
Resim 4.3. General Der Infanterie Friedrich Olbricht

Kaynak:

https://www.gdwberlin.de/en/recess/biographies/index_of_persons/biographie/view-bio/friedrich-olbricht/?no_cache=1

4 Ekim 1881’de Almanya, Berlin’de dünyaya gelmiştir. Birinci Dünya Savaşından önce Alman İmparatorluğu ordusuna katılmıştır. Birinci Dünya Savaşından yüzbaşı rütbesi ile cephede savaşmış, komutanlık yapmıştır (Defence, 2017, s. 27). Birinci Dünya Savaşından sonra sınırlandırılan Alman Askeri Kuvvetleri içersin de yer alabilme şansını elde eden şanslı kurmaylardan biri olmuştur. İki savaş arası dönemde Weimar Cumhuriyeti’ni destekleyen bir tutum sergilemiştir. 1933 yılına gelindiğinde Weimar Cumhuriyeti dönemi kapanmış, Führer Adolf Hitler’li Nazi Almanyası dönemi başlamıştır. Olbricht hiçbir zaman Nazi sempatzanı olmamış ve elinden geldiğince Nazi üyeleriyle

arasına mesafe bırakmaya çalışmıştır (MacIndoe, 2016, s. 8). Olbricht düşünce itibariyle Adolf Hitler'e ya da Nazi ideolojisine büyük yakınlık duymamasına rağmen, kabullenmediği fikirleri çok açık bir şekilde dillendirmemiş ve askeri hayatının genel itibariyle başarılı geçmesini sağlamıştır. İkinci Dünya Savaşına giden yolda Olbricht, Polonya seferinde cephede askerleriyle birlikte yer almış, gösterdiği üstün çaba ve gayretten dolayı Şövalye Demir Haçı ile ödüllendirilmiştir. Friedrich Olbricht 1940'tan itibaren Kara Kuvvetleri Komutanlığı Genel Dairesi Başkanlığı, 1943'te Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Ordu İkmal Dairesi Başkanlığı görevini yürüttü. Ordu Ayrıca Wehrmacht'ta Silahlı Kuvvetler Yedek Savunma Dairesi Başkanı yapılmıştır aynı zamanda General Der Infanterie rütbesinde bulunmaktadır (Steinbach, 2008, s. 7). Olbricht askeri kariyerinde önemli karargâh subaylığı görevleri yapmaya başladığı dönemlerde Almanya'nın geleceği için Adolf Hitler'in ölmesi gerektiğine ancak bu sayede Almanya'nın gelişim göstere bileceğine inanmıştır. Friedrich Olbricht, Hitler karşıtı birçok kurmay subayla bir araya gelerek Adolf Hitler'i öldürme girişimleri içerisinde yer almıştır. 20 Temmuz 1944'de Hitler'e karşı düzenlenen suikast girişiminde baş aktörlerden biri olmuştur (Defence, 2017, s. 27). Claus von Stauffenberg'in kurt inini patlatmasından hemen sonra yedek orduyu harekete geçirmesi gereken Olbricht, Hitler'in öldüğüne yönelik kesin bir bilgi alamadığı için inisiyatif alamamış ve yedek ordu üzerinden yapılacak olan suikast sonrası darbe girişiminde harekete geçme konusunda yaşadığı kararsızlık yedek ordunun sokaklara çok geç çıkmasına ve Hitler karşıtlarının darbe girişiminin erken bir şekilde çözülmesine yol açmıştır (Singer, 2008). 20 Temmuz 1944 gecesi tıpkı Stauffenberg gibi yakalanmış ve kurşuna dizilmiştir.

Şekil 4.1. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde generalmajor (tümgeneral) rütbesi

Kaynak:

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbe_beleri_\(1935-1945\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbe_beleri_(1935-1945))

4.4. Otto Ernst Remer

Resim 4.4. Generalmajor Otto Ernst Remer

Kaynak: https://www.alexautographs.com/auction-lot/otto-ernst-remer_664476AA90

Otto Ernst Remer 18 Ağustos 1912 yılında Almanya'da bulunan Neubrandenburg şehrinde dünyaya gelmiştir. İki savaş arası dönemde eğitim alırken askeri okula gitme kararı alarak yirmi yaşında gönüllü olarak Nazi Almanyası'nın silahlı kuvvetlerini oluşturan Wehrmacht'a katılım sağlamıştır (Fröhlich, 2016, s. 2). Orduda; Çekoslovakya'nın ilhakında, Polonya'nın işgalinde, batı cephesinde ve belirli bir dönem doğu cephesinde görev almıştır. Adolf Hitler, olası bir SS darbesine karşı Berlin'de yedek orduyu hazır durumda tutmuştur. 1943 yılında ise Remer yedek ordunun komutanı olarak binbaşı rütbesi ile atanmıştır (Petrović, 2017, s. 553). 1944 yılında Hitler'e karşı yapılan suikast neticesinde, suikastı planlayanlar yedek orduyu harekete geçirmiş Hitler'in suikast sonucu öldüğünü ve SS birliklerinin darbe hazırlığı içerisinde olduğunu Otto Ernst Remer'e bildirerek Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi üyelerini tutuklaması ve yedek ordu planını devreye almasını istemişlerdir (Singer, 2008). Remer kendisine gelen emirleri uygulamıştır. Emirler

doğrultusunda Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi Propaganda Bakanı Joseph Goebbels'i tutuklaması istenmiştir. Remer, Goebbels'i tutuklamak için bakanlık binasına gitmiştir ve tutuklama emrini Goebbels'e söylemiştir. Joseph Goebbels bu durum karşısında telefonla Adolf Hitler'e ulaşarak, Remer'i Hitlerle konuşturmuştur. Otto Ernst Remer telefon konuşması neticesinde Adolf Hitler'in aslında ölmediğini kalkışmanın suikast girişiminden Hitler'e karşı darbeye dönüştüğünü anlamış ve Goebbels'i tutuklamayarak yedek orduyu sokaklardan geri çekerek Hitler'e karşı suikast ve darbe girişiminde bulunanlara yönelik harekete geçmiştir (Singer, 2008). Otto Ersnt Remer İkinci Dünya Savaşı bittikten sonra ABD askerleri tarafından Generalmajor rütbesine sahipken yakalanmıştır. 1947 yılında ise serbest bırakılmıştır. Savaştan sonraki dönemde 1950 yılında Sosyalist Reich Partisi'ni kurmuştur. Remer'in partisi, Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi'nin yeni oluşumu olarak tehlikeli yorumlanmış ve 1952 yılında kapatılmıştır (Perinçek, 1968, s. 274). 1952 yılında Remer'in partisinin kapatılma kararının yanı sıra kendisine de yakalama kararı çıkartılmıştır. Hakkında yakalama kararı olduğunu öğrenen Remer, Almanya'yı terk ederek Mısır ve Suriye'de belirli bir süre hayatına devam etmiştir (Petrović, 2017, s. 560). Otto Ersnt Remer ilerleyen yaşlarında Yahudi düşmanlığı içeren makaleler, Naziler'in Yahudi katliamlarını kabul etmeyen içerikler kaleme almıştır. 1982 yılında Almanya'ya geri dönmüş ve 1997 yılında hayatını kaybetmiştir (Fröhlich, 2016, s. 11). Hitler'e suikast düzenleyecek kadar gözünü karartmış olan suikastçılar Goebbels tutuklattırmayı tasarlamış, ancak onu telefon hatlarını kapatarak iletişimini kesmeyi planlamamış olmaları hepsinin sonunu hazırlamıştır. Goebbel'in Remer'i Hitler ile telefonda görüştürmesi Remer'in saf değiştirmesine yol açmış ve tarihinin seyri değişmiştir.

4.5. Henning Von Tresckow

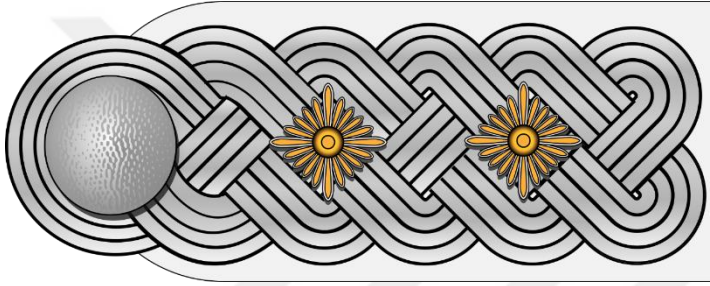
Resim 4.5. Generalmajor Henning von Tresckow

Kaynak:

https://www.gdwberlin.de/en/recess/biographies/index_of_persons/biographie/view-bio/henning-von-tresckow/?no_cache=1

Tresckow, 10 Ocak 1901 yılında Almanya'ya bağlı Magdeburg'da doğmuştur. Ailesi askerlik mesleğine aşina olan bir yapıya sahip olması nedeniyle Henning von Tresckow erken yaşta Alman ordusu içerisinde yer alma şansını elde etmiştir (Bundeswehr, 2001). Birinci Dünya Savaşında göstermiş olduğu başarılar ve kahramanlıklar neticesinde 1.Sınıf Demir Haç nişanıyla ödüllendirilmiştir. İki savaş arası dönemde hem Alman ordusunda eğitimler almaya devam etmiştir. İkinci Dünya Savaşında Polonya'nın işgalinden sonrada Birinci Sınıf Demir Haç nişanıyla ödüllendirilmiştir (Hoffmann, 2007, s. 332). İkinci Dünya Savaşında çok önemli kurmayların yanında cephede ve Alman karargahında çalışma şansına sahip olmuştur (Kobel, 2020, s. 217). İkinci Dünya Savaşı döneminde çeşitli cephelerde görev almıştır. 13 Mart 1943 yılında Adolf Hitler'in uçağına bomba yerleştirmek suretiyle suikast girişiminde bulunmuştur. Fakat bomba patlamamış ve Hitler'e karşı başarısız bir suikast girişimi olarak kayıtlara geçmiştir (Singer, 2008). Tresckow, Almanya'nın ve tüm Avrupa kıtasının huzura kavuşa bilmesi için, insanlık dışı katliamların sona ermesi ve

Almanya'nın uluslararası tarihte kalıcı bir şekilde kötü anılmaması için Adolf Hitler'in ölmesi gerektiğini düşünüp bu uğurda mücadele etmiştir. Henning von Tresckow kendisi gibi Hitler karşıtlarıyla bir arada olmaya ve Hitler'e karşı suikast planlaması yapan ekip arasında yer almaya devam etmiştir. 1944 yılında Hitler'e karşı yapılan suikast girişiminden bilgisi vardır fakat cephede olduğu için bu girişim içerisinde yer alamamıştır (Fuchs, 1975, s. 128). 20 Temmuz 1944'de Adolf Hitler'e yapılan suikast girişiminin başarısız olmasından dolayı 21 Temmuz 1944 tarihinde Generalmajor rütbesinde bulunan Tresckow intihar ederek hayatına son vermiştir (Kobel, 2020, s. 282). Tresckow'un intihar etme sebebi darbecilerle olan yakın ilişkisinin tespit edilme korkusundan ziyade arkadaşlarına gösterdiği yüksek bağlılıktan ötürüdür.

Şekil 4.2. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, kara kuvvetlerinde oberst (albay) rütbesi

Kaynak:

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbeleri_\(1935-1945\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_Kara_Kuvvetleri%27nin_asker%C3%AE_r%C3%BCtbeleri_(1935-1945))

4.6. Claus Von Stauffenberg

Resim 4.6. Oberst Claus Von Stauffenberg

Kaynak:

https://www.gdwberlin.de/en/recess/biographies/index_of_persons/biographie/view-bio/claus-schenk-graf-von-stauffenberg/?no_cache=1

Stauffenberg, 1907 yılında Almanya’da doğmuştur. Hitler’e karşı son suikast girişiminin ve devamında gerçekleşen darbe girişiminin baş mimarıdır (Pirntke, 2017, s. 6). Stauffenberg, Nazi Almayası için Fransa seferinde yer almış ve cephede son olarak Kuzey Afrika cephesinde savaşmıştır. Kuzey Afrika cephesinde olduğu günlerde savaşın Hitler’in bir çılgınlığı olarak düşünmüş, kendisine bağlı orduyu Kuzey Afrika’dan geri çekmek için birçok girişimde bulunmuştur (Hoffmann, 2019, s. 632). Kuzey Afrika cephesinde İngiliz savaş uçaklarının bombardımanı sonucu ağır yaralanmış bir kolunu ve bir gözünü kaybeden Stauffenberg tedavi görmek için Berlin’e dönmüştür. Kuzey Afrika cephesinde Albay

rütbesinde olan Claus von Stauffenberg cephede üstleriyle girdiği diyaloglarda Hitler'e karşı olan tutumunu birçok kez açıkça dile getirmiş ve savaşın Almanya için zarar verdiği düşüncesini çekinmeden paylaşmıştır (Steinbach, 2008, s. 54). Hitler karşıtlığını açıkça belli eden Stauffenberg, Berlin de tedavi olduğu dönemde Hitler karşıtları tarafından Hitler'e karşı düzenlenecek suikast girişimi için davet almıştır. Hitler karşıtlarının yanında olmaya başladığı dönem içerisinde Alman Genel Kurmayında görev almış ve Albaylığa terfi ederek Anayurt Ordusunun Başkanı Friedrich Fromm'un Kurmay Başkanlığına getirilmiştir (Hoffmann, 2019, s. 631). İlerleyen günler içerisinde 20 Temmuz 1944 suikast girişiminin tüm planlaması ve yönetimi Ludwig Beck tarafından kendisine verilmiş ve Hitler'e karşı suikast girişimini üstlenmiştir. Stauffenberg Anayurt Ordu Kurmay Başkanlığı görevinden dolayı Hitlerle birkaç kez görüşe bilme şansını yakalamış ve 20 Temmuz 1944'te Hitler'in özel mülkü olan kurt ininde yapılacak toplantıya katılım sağlamıştır (Steinbach, 2008, s. 80). Toplantıda kendisine ait çantaya yerleştirdiği bombayı Hitler'in toplantı salonuna bırakarak suikast girişimini başlatmış, patlamadan önce toplantı salonundan çıkmış ve önceden ayarlamış oldukları gibi patlama sonrası kurt ininin iletişimini Berlin'le keserek kendisi patlamadan doğan karışıklıkla Berlin'e dönmüştür (Pirntke, 2017, s. 54). Patlamada Hitler'in öldüğünü düşünen suikast ekibiyle yönetimi ele geçirmek SS subaylarını ve parti temsilcilerini devre dışı bırakmak için Friedrich Fromm'u esir almış ve Hitler'e karşı olan darbeyi yönetmiştir (Steinbach, 2008, s. 70). İlerleyen saatlerde Adolf Hitler'in ölmediğinin anlaşılması üzerine Stauffenberg'e katılan silahlı güçler çözülmeye uğramış ve Stauffenberg gücünü kaybetmiştir. Ludwig Beck'i darbeyi yönettikleri binadan çıkarmaya çalışırken Otto Ernst Remer ve birlikleri tarafından yakalanmıştır (Singer, 2008). Friedrich Fromm Anayurt Komutanlığı binasında bulunan ve suikast ile ilgisi bulunan herkesin kurşuna dizilmesini emretmiştir. 20 Temmuz 1944 gecesi planladığı, yönettiği suikast ve darbe girişimi sonrası Fromm'un emri ile kurşuna dizilerek hayatını kaybetmiştir (Hoffmann, 2007, s. 650). Claus von Stauffenberg Nazi Almanyası'na ve Adolf Hitler'e baş kaldıran en önemli isimlerdendir. Vatanı için savaşan ve ağır yaralar almasına rağmen vatan sevgisi devam eden ve vatanının kurtuluşu için Adolf Hitler'in kesin olarak ölmesi gerektiğini düşünen ve Hitler karşıtı olan suikast ekibine bu düşüncayı empoze eden sadece Almanya'ya bağlı Oberst rütbesinde bir kurmaydır. Kurşuna dizilmeden önce Stauffenberg, tüm dünyaya; Almanya'da yaşayan herkesin Hitler destekçisi olmadığını gösterdik ve tarih bizim gibi düşünenleri asla unutmayacak diyerek haykırmış, kurşuna dizilme anında ise çok yaşa yüce Almanya!

diyerek hayata veda etmiştir⁴ (Singer, 2008). Claus von Stauffenberg'in başarısız suikast girişimi ve darbe kalkışmasından yaklaşık dokuz ay sonra Berlin düşmüş ve müttefik kuvvetler Berlin'e girmeden önce Adolf Hitler Berlin'de bulunan sığınağında intihar etmiştir, Hitler intihar etmeden önce bedeninin yakılmasını emretmiştir ve intihar sonrası Hitler sığınağında bulunan askerler Adolf Hitler'in cesedini yakmışlardır (Kershaw, 2021, s. 474).

⁴ Albay Stauffenberg ve suikast girişimine katılan arkadaşları göstermiş oldukları baş kaldırdan dolayı 1950 yılından itibaren her 20 Temmuz tarihinde Alman Genel Kurmayı tarafından saygıyla anılmaktadır.

5. HAVA KUVVETLERİ (LUFTWAFFE) MENSUBU ALMAN KURMAY SUBAYLARI

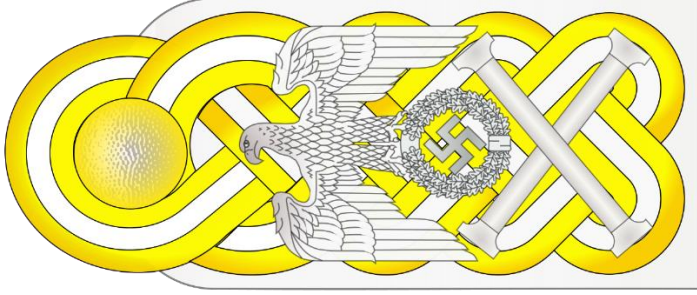
Şekil 5.1. 1935-1946 yılları arasında faaliyet gösteren Nazi Almanyası hava kuvvetleri Luftwaffe logosu

Kaynak:

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Luftwaffe_\(Wehrmacht\)#/media/Dosya:COA_Luftwaffe_eagle_gold_\(looking_left\).svg](https://tr.wikipedia.org/wiki/Luftwaffe_(Wehrmacht)#/media/Dosya:COA_Luftwaffe_eagle_gold_(looking_left).svg)

Nazi Almanyası Hava Kuvvetleri; Luftwaffe'nin kurulma hazırlıklarına iki savaş arası dönemde başlanılmıştır. Birinci Dünya Savaşı sonunda dağıtılan Alman Hava Kuvvetlerinin kurulması Versay Barış Antlaşması neticesinde yasaklanmıştır. Fakat iki savaş arası dönemde Almanya hava kuvvetlerinin geliştirilmesi için el altından çalışmalar yapılmıştır. Adolf Hitler'in başa geçmesinden sonrada Luftwaffe hızlıca kurulmuş ve Versay Barış Antlaşması tanınmamıştır. Alman Hava Kuvvetlerinin yeniden şekillenmesi için Weimar Cumhuriyeti döneminde birçok kurmay subay yurt dışında çeşitli eğitimler almaya devam etmiş ve uçak modelleri incelemesi yapmıştır. Alman havacılarının yetiştirilebilmesi için SSCB ile gizli antlaşmalar imzalanarak Alman askerleri SSCB de eğitimler almış, pilotluk deneyimlerini geliştirmiştir. İspanya iç savaşında Adolf Hitler, İspanya hükümetine destek vermek amacıyla havacı birliklerinin bir kısmını İspanya'ya göndermiştir. İspanya iç savaşında Luftwaffe oldukça tecrübe kazanmış ve İkinci Dünya Savaşı öncesinde yeni taktikler öğrenme şansını elde etmiştir. 1939 yılına gelindiğinde Luftwaffe bünyesinde 28 uçak filosu bulunmaktadır. Dünya üzerinde ilk kez havacılık birlikleri İkinci Dünya Savaşı döneminde Luftwaffe bünyesinde kurulmuş ve oldukça başarılı işlere imza atmıştır. 1942 yılından sonra Alman Hava Kuvvetleri etkisini yitirmiş, gelişim sürecini tamamlamıştır, Herman Göring'in şahsi menfaatleri İkinci Dünya Savaşı döneminde Luftwaffenin gelişmesinin önüne geçmiştir. İkinci Dünya Savaşından sonra Luftwaffe lağvedilmiştir (Mcnab, 2021, s. 203). Bu başlık altında İkinci Dünya Savaşında savaşmış, hakkında bilgi

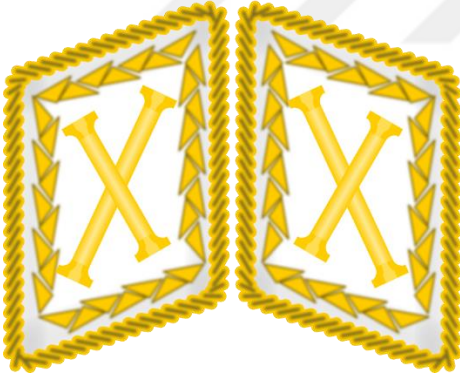
toplaya bildiğimiz Alman Hava Kuvvetleri mensupları rütbe sıralaması esas alınarak incelenmiştir.

Şekil 5.2. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde reichsmarschall generalfeldmarschall (reich mareşali) rütbesi bu rütbe Herman Göring için Hitler tarafından özel olarak verilmiştir Alman askeri tarihinin en yüksek rütbesidir ve sadece Göring kullanmıştır (Apolette)

Kaynak:

[https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretleri_\(1935-1945\)#Media/Dosya:Luftwaffe_epaulette_Reichsmarschall.svg](https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretleri_(1935-1945)#Media/Dosya:Luftwaffe_epaulette_Reichsmarschall.svg)

Şekil 5.3. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde reichsmarschall generalfeldmarschall (reich mareşali) rütbesi bu rütbe Herman Göring için Hitler tarafından özel olarak verilmiştir Alman askeri tarihinin en yüksek rütbesidir ve sadece Herman Göring kullanmıştır (Yakada)

Kaynak:

[https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretleri_\(1935-1945\)#Media/Dosya:Luftwaffe_collar_tabs_Reichsmarschall_3D.svg](https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretleri_(1935-1945)#Media/Dosya:Luftwaffe_collar_tabs_Reichsmarschall_3D.svg)

5.1. Hermann Wilhelm Göring

Resim 5.1. Reichsmarschall Generalfeldmarschall Hermann Wilhelm Göring

Kaynak: <https://www.tracesofwar.com/articles/4496/G%C3%B6ring-Hermann.htm>

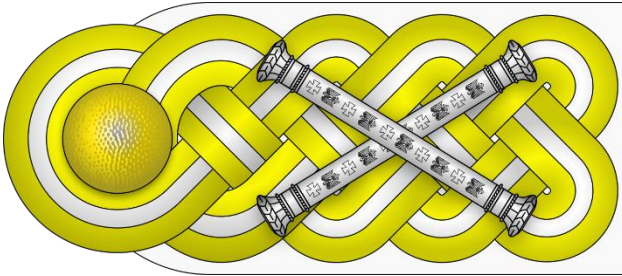
Resim 5.2. Herman Göring için üretilen reichsmarschall generalfeldmarschall üniforması

Kaynak: <https://www.bbc.com/news/uk-england-devon-32200377>

1893 yılında Almanya'nın Nürnberg kentinde doğdu. Birinci Dünya Savaşında Alman hava kuvvetlerinde pilotluk yapmaya başlamıştır Birinci Dünya Savaşı boyunca 22

adet düşman uçağı düşürmesi imparatorluk içerisinde kendisinin tanınmasına ve popüler bir asker olmasına neden olmuştur. Göring hava kuvvetlerindeki başarıları neticesinde Birinci Sınıf Şeref Madalyası kazanmıştır (Özal, 2019, s. 150). 1920'li yılların başlarında Adolf Hitler ile tanışmıştır. Hitlerden oldukça etkilenen Göring Nasyonal Sosyalist İşçi partisinde yer almak istemiş ve parti içerisinde oldukça başarılı işlere imza atmıştır. Göring için en önemli konulardan biri lüks içinde yaşamak olduğu için parti imkanları onu oldukça tatmin etmiştir (Colin, 2015, s. 227). Adolf Hitler ise Göring'in tanınan bir komutan olmasından yararlanarak henüz düşük tanınırlığa sahip olan partisinin tanınırlığını arttırmak adına Göring'i propaganda yüzü olarak kullanmıştır (Hinchcliffe, 2018). 1923 yılında Birahane Darbesi girişimi ile göreve gelmek isteyen Adolf Hitler'le beraber darbeye katılmış, sorumluluk almıştır. Fakat darbe başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Göring başarısız darbe girişiminin ardından yaralı bir şekilde parti üyeleri tarafından Almanya dışına kaçırılmıştır (Ekinci, 2021, s. 129). Adolf Hitler ise Birahane Darbesinin başarısız olmasından dolayı tutuklanarak ceza evine gönderilmiştir. Bu süreç ileride Göring için birçok kapının açılmasını sağlamıştır çünkü Göring Hitler'in ilk gerçek yoldaşlarından biri olmuştur (Sarıgül, 2020, s. 297). Darbe sonrası ağır yaralanan Göring belirli bir süre sonra morfin bağımlılığına kapılmıştır. Hitler'in ceza evinden çıktıktan sonra partinin sürekli güç kazandığını fark eden Herman Göring yeniden Almanya'ya dönerek Hitlerden görev istemiştir. Adolf Hitler bu durum karşısında çok memnun kalmıştır ve Göring'e yeniden lüks içinde yaşaya bileceği eski parti görevlerini vermiştir (Hinchcliffe, 2018). 1933 yılında Adolf Hitler'in seçimler sonucunda Şansölye olması çok kısa bir süre içerisinde kendisini Führer ilan etmesi Göring'in kariyerinde birçok önemli görevin kapısını açmıştır. Prusya valisi olarak görevlendirilen Göring tüm Prusya'nın idaresinden sorumlu olmuştur. Ayrıca devlet bakanlığı, ekonomiden, silahlardan sorumlu başkan olmasının yanı sıra Alman hava kuvvetlerinin oluşturulmasıyla da ilgilenmiştir (Storer, 2015, s. 169). Fakat Göring mümkün olduğunca Hitler'in gözüne girme çabasından dolayı hemen hemen her göreve talip olmuş başara bileceğinden daha fazla sorumluluk üstlenmiştir bu durum zaman içerisinde Göring'in başarısız olmasına ve gözden düşmesine sebebiyet vermiştir (Çetin, Uzun, Oğlakçı, Sezgin, & Çilek, 2021, s. 70). 1933 yılında Alman Hava Kuvvetleri'nin kurulmasında önemli bir rolü olan Göring 1942 yılına kadar Alman Hava Kuvvetleri Luftwaffe ile oldukça başarılı işlere imza atmıştır. Bu başarılı operasyonlar neticesinde Hitler tarafından Alman ordusunun en yüksek kademesine Reichsmarschall rütbesine getirilmiştir. Bu rütbe Alman tarihinin en yüksek rütbesidir ve rütbe sadece Göring için

kullanılmıştır. Ayrıca Adolf Hitler, Göring'i İkinci Führer olarak görevlendirmiştir (Hinchcliffe, 2018). Göring ayrıca Luftwaffe'ye bağlı olan seçkin paraşütçülerin olduğu Fallschirmjäger'in kurulmasını sağlamış ve İkinci Dünya Savaşı boyunca Fallschirmjäger Kurt Student komutasında oldukça başarılı operasyonlara imza atmıştır (Özal, 2019, s. 150). Göring'in hırslı yapısı sürekli olarak kendisini Hitler'e gösterme çabası zaman içerisinde hem partiden hem askeri görevlerden uzaklaşmasına sebebiyet vermiştir. Ayrıca oldukça lüks yaşantısı birçok kitle tarafından eleştirilmiş konu birçok kez Hitler'e iletilmiştir. Lüks yaşam tutkusu ve hava kuvvetlerinin gittikçe başarısız operasyonlar çıkarması, Luftwaffe ile gerekli şekilde ilgilenmemesi Göring'in tam anlamıyla dışlanmasına sebebiyet vermiştir (Çınar, 2022, s. 490). Göring yönetiminde olan Luftwaffe hem Dunkrınk tahliyesinde hem de İngiltere ile girilen hava muharebelerinde pek başarılı olamamış bu durum hem Göring'in hem de Luftwaffe'nin gözden düşmesini sağlamıştır (Çetin, Uzun, Oğlakçı, Sezgin, & Çilek, 2021, s. 3). Berlin henüz düşmeden Göring'in resmi yazışmalarda Hitler'in ölümünden sonra ülkeyi kendisinin idare edebileceğini dile getirmesi Adolf Hitler'i oldukça kızdırmış; Hitler, Göring'i tüm görevlerinden alarak vatan haini ilan etmiştir (Kershaw, 2021, s. 494). Berlin düştükten sonra Hitler'in intihar etmesiyle Göring müttefiklerin kendisiyle konuşup anlaşacağını düşünmüştür ama oldukça yanılmıştır. Göring bir savaş suçlusu olarak yargılanmış, Yahudilere karşı resmi imzasıyla kurulmasını emrettiği toplama kamplarını inkâr etmemiş ve pişmanlık duymadığını mahkemede ifade etmiştir. Göring mahkeme tarafından idam ile cezalandırılmasından sonra siyanür içerek 15 Ekim 1946'da intihar etmiştir (Özal, 2019, s. 150). Göring'in hayatı boyunca takınmış olduğu lüks düşkünlüğü tavrı zaman içerisinde büyüyen madde bağımlılığı hava kuvvetlerinin gelişimi engellemiş Göring hava kuvvetleri için gerekli özeni göstermemiştir.

Şekil 5.4. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde generalfeldmarschall (mareşal) rütbesi (apolette)

Kaynak:

[https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretleri_\(1935-1945\)#Media/Dosya:WMacht_Lw_OF10_GenFeldmarschall_h_1942.svg](https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretleri_(1935-1945)#Media/Dosya:WMacht_Lw_OF10_GenFeldmarschall_h_1942.svg)

Şekil 5.5. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde generalfeldmarschall (mareşal) rütbesi (yakada)

Kaynak:

[https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretleri_\(1935-1945\)#Media/Dosya:Luftwaffe_collar_tabs_Generaloberst_3D.svg](https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretleri_(1935-1945)#Media/Dosya:Luftwaffe_collar_tabs_Generaloberst_3D.svg)

5.2. Robert Ritter Von Greim

Resim 5.3. Generalfeldmarschall Robert Ritter von Greim

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Robert_Ritter_von_Greim

Greim, 22 Haziran 1892 yılında dünyaya gelmiştir. Birinci Dünya Savaşından önce Alman İmparatorluğunun askeri yapısına katılmış ve savaştan önce askeri eğitimini tamamlamıştır. Hava Kuvvetlerine sevk edilmeden önce bir süre topçu birliklerinde görev almıştır. Birinci Dünya Savaşının büyük bir bölümünde pilotluk yapmış savaş sonuna kadar yirmiden fazla hava zaferi elde etmiştir (Surhone, 2010, s. 10). Birinci Dünya Savaşında hava muharebelerinde elde ettiği zaferler neticesinde Alman İmparatorluğu tarafından Pour le Merite madalyası ve Max Joseph Bavyera Askeri Nişanı alması uygun görülmüştür (Chen, 2013). Birinci Dünya Savaşından sonra sınırlandırılan Alman ordusu içerisinde kendisine yer bulamamıştır. İki savaş arası dönemde Alman ordusuyla ilişkisi kesilmiştir. Greim bu dönemde hukuk eğitimini sürdürmüş ayrıca Çin hükümetinin uçuş okulu açmak ve havacılık alanında çalışmalar yapmasını teklif etmesi üzerine bu teklifi kabul ederek Çin'e gitmiştir (Surhone, 2010, s. 15). 1933 yılında Nazi Almanyası Versay'ın birçok maddesini açıktan açığa ihlal ettiğini gözler önüne sererken orduyu da kalabalıklaştırmaya başlamıştır. Bu dönem içerisinde Robert Ritter von Greim tekrardan Almanya'ya dönmüş ve Alman ordusu içerisinde hava kuvvetlerinde yer alabilme şansını elde etmiştir (Hayward J. , 1996, s. 48). Greim İkinci Dünya Savaşında Polonya, Norveç, İngiltere, SSCB 'ye karşı hava hareketlerinde yer almıştır. Robert Ritter von Greim, doğu cephesinde Kursk hava muharebesinde göstermiş olduğu üstün başarı neticesinde Adolf Hitler tarafından kendisine Meşe Yapağı ilaveli Şövalye Haçı verilmiştir. İkinci Dünya Savaşının son döneminde Luftwaffe komutanı Herman Göring görevden alınmıştır ve onun yerine Robert Ritter von Greim'in geçmesi için 1945 yılında Adolf Hitler tarafından Generalfeldmarschall ilan edilmiş ve Alman Hava Kuvvetlerinin Komutanlığına Göring'in yerine atanmıştır (Yılmaz O. , 2019, s. 188). İkinci Dünya Savaşının bitmesinden hemen sonra müttefik kuvvetler tarafından yakalanan Robert Ritter von Greim, kısa bir süre müttefik kuvvetlerde esir kalmış 24 Mayıs 1945 günü siyanür içerek intihar etmiştir.

5.3. Wolfram Freiherr Von Richthofen

Resim 5.4. Generalfeldmarschall Wolfram Freiherr von Richthofen

Kaynak: <https://ww2gravestone.com/people/richthofen-wolfram-freiherr-von/>

Wolfram von Richthofen, 10 Ekim 1895 yılında Almanya’da dünyaya gelmiştir. Soylu ve tanınan bir aileden gelen Richthofen kuzeni Manfred von Richthofen ile birlikte Alman İmparatorluğuna Birinci Dünya Savaşından önce katılım sağlamıştır (Uruena G. , 2016, s. 7) Manfred von Richthofen Birinci Dünya Savaşında Alman İmparatorluğuna bağlı hava kuvvetlerinde seksenden fazla düşman uçağı düşürerek *Kızıl Baron* lakabıyla anılmış, bir efsane haline gelmiştir fakat Birinci Dünya Savaşında hayatını kaybetmiştir.⁵ Wolfram von Richthofen’da tıpkı kuzeni gibi Alman İmparatorluğuna bağlı hava kuvvetlerinde görev almış ona yakın uçak düşürme başarısını elde ederek Birinci Sınıf Demir Haç nişanı ile ödüllendirilmiştir. (Corum, 2008, s. 35). Weimar Cumhuriyeti sonrası dönüşen Nazi Almanyası Silahlı Kuvvetleri Wehrmachta kalmış ve Luftwaffe de görev almıştır . İkinci Dünya Savaşında Fransa’ya karşı yaptığı başarılı uçuşlar ve filo yönetimi sayesinde 1940

⁵ Manfred von Richtofen döneminde en çok uçak düşüren as pilot olarak bilinir. Kendisi günümüzde bile askeri otoriteler tarafından dünyanın gelmiş geçmiş en iyi askeri pilotu olarak kabul edilmektedir.

yılında Şövalye Haçı nişanıyla ödüllendirilmiş kazanmıştır ve Generalfeldmarschall rütbesiyle görevine devam etmiştir. Richthofen İkinci Dünya Savaşında batı cephesi, balkan cephesi, doğu cephesi ve İngiltere hava operasyonlarında görevler almıştır (Uruena M. G., 2016, s. 15). Richthofen, Hava Kuvvetleri Komutanı Herman Göring ile Birinci Dünya Savaşı yıllarından itibaren tanışıyor olsalar da Richthofen ve Göring ilişkileri hiçbir zaman çok iyi olmamıştır. Luftwaffe'nin geliştirilmesi gerektiğini düşünen Richthofen saldırı gücü yüksek manevra kabiliyeti geliştirilmiş uçaklar istese de bu girişimi karşılık bulamamıştır (Uruena M. G., 2016, s. 58). İkinci Dünya Savaşının yaşandığı yıllarda ciddi sağlık sıkıntıları yaşaması neticesiyle ordu yaşamından uzaklaşan Richthofen 1943 yılından sonra tam anlamıyla görevinin başına dönememiştir. Nazi Almanyası'nın teslim olmasından kısa bir süre sonra 12 Temmuz 1945 yılında beyin ameliyatı esnasında hayatını kaybetmiştir (Vlieger, 2018).

5.4. Hugo Sperrle

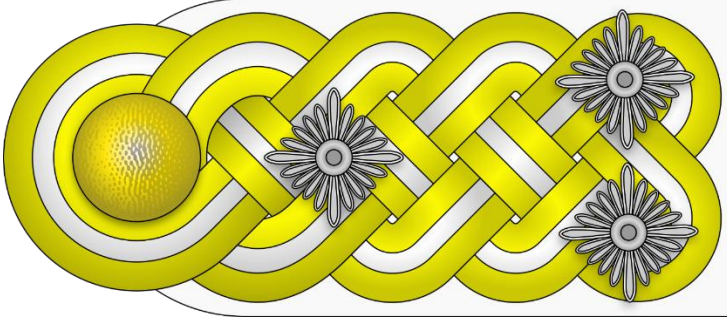

Resim 5.5. Generalfeldmarschall Hugo Sperrle

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Hugo_Sperrle

Hugo Sperrle 7 Şubat 1885 yılında Almaya'da Ludwigsburg şehrinde doğmuştur. Birinci Dünya Savaşından önce Alman İmparatorluğu bünyesinde orduya katılmış ve savaş öncesinde askeri eğitimini tamamlamıştır. Birinci Dünya Savaşında Alman İmparatorluğuna bağlı hava kuvvetlerinde savaşmış ve filo komuta etmiştir (Stirenberg, 2016, s. 6). Birinci Dünya Savaşından sonra Alman İmparatorluğu dağılmış ve Alman ordusuna barış antlaşması gereği sınırlandırma getirilmiştir. Orduya yönelik sınırlandırmanın yanı sıra

Alman hava kuvvetleri dağıtılmıştır fakat buna rağmen Hugo Sperrle Alman ordusu içerisinde kalabilme şansını elde etmiş hava kuvvetleri yerine, karargâhta görevler almıştır (Chen, 2010). Weimar Cumhuriyetinden sonra kurulan Nazi Almanyasının da Alman Hava Kuvvetleri yani Luftwaffe kurulmuştur. Alman Hava Kuvvetleri kurulduktan kısa bir süre sonra Hugo Sperrle hava kuvvetlerine katılım sağlamıştır (Correll, 2013, s. 88). İkinci Dünya Savaşından hemen önce patlak veren İspanya iç savaşına Adolf Hitler, Nazilere ait uçakların bir kısmını destek vermek amacıyla göndermiştir. Buradaki amaç uçakların denenmesi ve yıldırım harekâtı için gelişmelerinin sağlanmasıdır. Bu dönemde Hugo Sperrle, İspanya iç savaşında savaşmış ve Hitler tarafından gönderilen uçakların organizasyonu ile ilgilenmiştir. Sperrle daha sonrasında Wehrmachta bağlı Luftwaffe'nin filolaşmasını sağlamıştır. Sperrle'nin İspanya iç savaşında öğrendikleri Nazilerin yıldırım hareketinin belirli bir süre başarıya ulaşmasını sağlamıştır (Kabak V. E., 2019, s. 39). Luftwaffe kurulduktan sonra Hugo Sperrle, hava kuvvetlerine bağlı 3.Flonun komutanlığına atanmıştır. Filosuyla birlikte Fransa seferinde, İngiltere hava harp mücadelesinde ve Kuzey Afrika cephesinde yer almıştır. Sperrle batı cephesinde Nazi Almanyası'nın aldığı büyük zafer neticesinde Generalfeldmarschall rütbesine yükseltilmiştir (Stirenberg, 2016, s. 53). 1944 yılında batı cephesi yeniden hareketlendiği dönemde Sperrle Normandiya çıkarmasına engel olamamıştır komutasındaki filo gücü müttefik kuvvetlerin gücüne dayanamamış ve hava savunması başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Nazi Almanyası'nın teslim olmasından sonra kısa bir süre içerisinde müttefik kuvvetler tarafından yakalanmış ve savaş sonrası mahkemelerde yargılanmıştır. Yargılanması neticesinde herhangi bir ceza almadan serbest kalmıştır. Serbest kaldıktan sonra sessizce hayatını sürdüren Sperrle 2 Nisan 1953 tarihinde Almanya, Münih'te hayatını kaybetmiştir (Rickard, 2011).

Şekil 5.6. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde generaloberst rütbesi (mareşal altı orgeneral üstü bir rütbeye denk gelmektedir) (apolette)

Kaynak:

[https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretl_eri_\(1935-1945\)#Media/Dosya:WMacht_Lw_OF9_GenOberst_h_1945.svg](https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretl_eri_(1935-1945)#Media/Dosya:WMacht_Lw_OF9_GenOberst_h_1945.svg)

Şekil 5.7. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde generaloberst rütbesi (mareşal altı orgeneral üstü bir rütbeye denk gelmektedir) (yakada)

Kaynak:

[https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretl_eri_\(1935-1945\)#Media/Dosya:Luftwaffe_collar_tabs_Generalfeldmarschall_3D.svg](https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretl_eri_(1935-1945)#Media/Dosya:Luftwaffe_collar_tabs_Generalfeldmarschall_3D.svg)

5.5. Ernst Udet

Resim 5.6. Generaloberst Ernst Udet

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Ernst_Udet

Ernst Udet, 26 Nisan 1896 yılında Almanya, Frankfurt'ta dünyaya gelmiştir. Birinci Dünya Savaşının başladığı yıllarda Alman İmparatorluğu ordusuna katılmaya çalışmıştır fakat boyunun kısa olması nedeniyle orduya hemen katılım sağlayamamıştır. Savaşın devam ettiği süre içerisinde sivil havacılık eğitimi almış ve eğitimini tamamladıktan sonra Alman İmparatorluğunun hava kuvvetlerine kolaylıkla katılım sağlamıştır, Ernst Udet Birinci Dünya Savaşında savaşı en genç savaş pilotu olmuştur (Ulanoff, 1970, s. 16). Udet, Birinci Dünya Savaşında katılmış olduğu hava muharebelerinde oldukça başarılı sayılabilecek muharebelere girmiştir. Ernst Udet ayrıca Kızıl Baron lakaplı Manfred von Richthofen filusunda uçuş şansına erişmiştir (Hajewski, 1987, s. 204). Birinci Dünya Savaşı bittikten sonra dağıtılan Alman Hava Kuvvetleri neticesinde sivil yaşantıya geri dönmüştür. İki savaş arası dönemde sivil havacılıkla ilgilenmeye devam etmek uçuş becerisini geliştirmiştir. Uçuş becerisinin yanı sıra özel uçuş muharebe taktikleri geliştirerek tam donanımlı savaş uçağı pilotu olmayı başarmıştır (Chanter, 2021). 1933 yılında yeniden yapılanmaya giden Nazi Almanyası Hava Kuvvetleri Luftwaffe içerisinde yer almış ve iki savaş arası göstermiş olduğu kişisel gelişiminin de etkisiyle kısa sürede çeşitli bürokratik görevlere atanmış Luftwaffe'nin gelişmesi için çalışmalar yapmış ve geliştirdiği hava muharebe taktiklerini yeni yetiştirilen pilotlara anlatarak eğitimler vermiştir (Hajewski, 1987, s. 205). İkinci Dünya Savaşı döneminde Ernst Udet tam anlamıyla psikolojik çöküş yaşamıştır. İngiltere ile girilen

hava muharebelerinde Luftwaffe'nin oldukça yetersiz kalmasının bedelini kariyeri ile ödemiş Luftwaffe komutanı Herman Göring'in manipülatif yönlendirmeleri sonucunda Adolf Hitler başarısızlığın suçunu Udet'de görmüş ve onu oldukça geri görevlerde değerlendirmiştir. Udet, Doğu Cephesinin açılmasına sebebiyet verecek Barbarossa Harekâtında Luftwaffe'nin oldukça etkisiz kalacağını çözümlemiş ve bu hareketin Luftwaffe öncülüğünde yapılmaması için Adolf Hitler'e durumu anlatmaya çalışmıştır fakat Luftwaffe komutanı Herman Göring, Udet'in görüşlerinin aksini bildirmiş ve Luftwaffe'nin doğu cephesinde oldukça başarılı olacağını dile getirmiştir (Simkin, Ernst Udet, 2022). Bu olaydan sonra da Ernst Udet herhangi önemli bir görev almamış, Luftwaffe içinde teftiş görevlerinde bulunmuş ayrıca alkol problemi yaşaması da onu gözden düşüren bir başka etken olarak kayıtlara geçmiştir. Udet içinde bulunduğu psikolojik yıpranmalara, Göring tarafından gördüğü mobbinglere ve Nazi Almanyası'nın çöküş sebebinin doğu cephesinin olmasını anlaması üzerine 17 Kasım 1941 yılında Generaloberst rütbesine sahipken intihar ederek yaşamına son vermiştir (Chanter, 2021).

5.6. Kurt Student

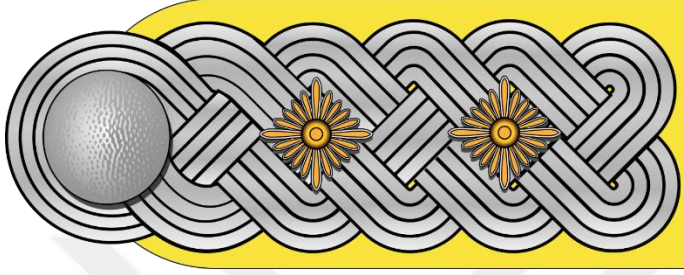

Resim 5.7. Generaloberst Kurt Student

Kaynak: https://ww2db.com/person_bio.php?person_id=225

12 Mayıs 1890 yılında Almanya'ya bağlı Brandenburg kentinde doğmuştur. İkinci Dünya Savaşında önce Alman Hava Kuvvetleri'nin kurulmasından sorumlu Herman Göring'ten Lutwaffe'ye bağlı olmak üzere özel paraşütçü birliklerinin kurulması için izin almış ve özel paraşütçü birliğinin kurulmasını sağlamıştır (Özel, 2014, s. 150). Fallschirmjäger (Alman Hava Kuvvetlerine bağlı özel paraşütçü birliği) kurulduktan sonra Batı cephesine Belçika ve Hollanda'nın işgalinde, Balkan cephesinde Girit adasına yapılan Nazi Almanyası çıkarmasında, Faşist İtalya Lideri Benito Mussolini'nin kaçırılmasında önemli görevler almış ve başarılı olmuştur. Nazi Almanyası Yunanistan'a bağlı Girit adasına yapılan çıkartma sonucunda paraşütçülerin başarılı operasyonlar yapmasına rağmen verilen çok büyük kayıplardan ötürü bir daha paraşütçü indirme operasyonu yapmamıştır (Yılmaz O. , 2019, s. 11). İkinci Dünya Savaşında paraşütçü birliğinin kurulmasından etkilenen diğer ülkelerde zaman içerisinde paraşütçü birliklerinin olduğu birlikler kurmuşlardır. İkinci Dünya Savaşı bittiğinde Generaloberst rütbesine sahiptir. Savaş sonrası kurulan

mahkemelerde 1947 yılında savaş esirlerini öldürmek ve askerlere kötü davranmak suçlarından yargılanmış 5 yıl cezaya çarptırılmıştır. Fakat sağlık raporları neticesinde 1948 yılında serbest bırakılmıştır, 1 Temmuz 1978 yılına Almanya'da bulunan Lemgo şehrinde hayatını kaybetmiştir (Daniel Alfonsea Romero, 2012, s. 78). İkinci Dünya Savaşı sürecinde ortaya koyduğu paraşütçü birlikleri yeniliği Student'in harp tarihe adını yazdırmasını sağlamıştır.

Şekil 5.8. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, hava kuvvetlerinde oberst (albay) rütbesi (apolette)

Kaynak:

[https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretleri_\(1935-1945\)#Media/Dosya:WMacht_Lw_OF8_GenWaGtg_h_1945.svg](https://www.wikiwand.com/tr/Alman_Hava_Kuvvetlerinin_r%C3%BCtbe_i%C5%9Faretleri_(1935-1945)#Media/Dosya:WMacht_Lw_OF8_GenWaGtg_h_1945.svg)

5.7. Hans Ulrich Rudel

Resim 5.8. Oberst Hans Ulrich Rudel

Kaynak: <https://www.findagrave.com/memorial/7940402/hans-ulrich-rudel>

Rudel, 2 Temmuz 1916 yılında Almanya'ya bağlı Kamienna Gora'da doğmuştur. İkinci dünya savaşı başlamadan önce askeri eğitimini tamamladı ve Luftwaffe içerisinde yer almaya başladı. İkinci dünya savaşından önce keşif uçuşlarında bulundu (Rudel, 2012, s. 5). Polonya üzerinde yaptığı keşif uçuşları neticesinde İkinci Sınıf ve Birinci Sınıf Demir Haç madalyası almaya hak kazanmıştır. İkinci Dünya Savaşında ise kendisini efsaneleştirecek Stuka uçağıyla batı cephesi, doğu cephesinde uçuşlar yapmıştır. Rudel tarihte bin sorti yapan ilk pilot olmuştur, toplam iki bin beş yüz sorti yaptığı çeşitli kaynaklarda yer almaktadır ayrıca doğu cephesinde yüze yakın tank imha etmiştir.⁶ Doğu cephesinde üstün başarılarından dolayı Rudel, sadece kendisine ait olan ve başka hiçbir Alman askerinin sahip olmadığı ve olmayacağı *Altın Meşe Yaprağı Kılıç ve Pırlanta ilaveli Şövalye Demir Haçı*

⁶ Wikipediaya göre Kurks Savaşı'nda 100 tankı tahrip etmiş, çıktığı toplam 2530 görev uçuşu sonucu, 7 savaş uçağı düşürmüş, 519 Rus tankını, 1 savaş gemisini (Marat isimli savaş gemisi), 1 destroyeri, 70 botu, 800'den fazla motorlu aracı, 150'den fazla topu imha etmiştir. Bunların dışında Rus sabit hedeflerine ağır hasar vermiştir. Bundan dolayı Stalin, Rudel'in kellesine 100 bin ruble ödül koymuştur. https://tr.wikipedia.org/wiki/Hans-Ulrich_Rudel 14.04.2023

madalyası kazanmıştır (Simkin, 2020).⁷ Savaşta en ön saflarda ve en tehlikeli görevlerde bulunan Hans Ulrich Rudel'in uçağı Doğu Cephesinde düşürülmüştür. Düşen uçağından ölmeden kurtulan Rudel bir bacağını kaybetmiştir. Kısa süre sonra tek bacağı olmadan bombardıman uçuşları yapmaya devam etmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın bitmesiyle birlikte Oberst rütbesinde bulunan Rudel, Arjantin'e kaçmayı başarmış ve 1953 yılında yeniden Almanya'ya dönmüştür (Rudel, 2012, s. 82). Rudel savaştan sonraki süreçte İkinci Dünya Savaşı üzerine yazdığı anı kitabıyla ikinci dünya savaşını kendi bakış açısıyla ve yaşadıklarıyla okuyuculara sunmaktadır. *Stuka Pilot* adlı kitabıyla hem biyografisini çıkarmış hem de savaşta gördüklerini, yaşadıklarını tarihe not düşmüştür. 22 Aralık 1982 tarihinde iş adamı sıfatıyla sürdürdüğü hayatını kaybetmiştir. Almanya'da ve Avrupa'da en önemli savaş pilotlarından biri ve bir savaş kahramanı olarak büyük saygı görmüştür.

Rudel, yazmış olduğu *Stuka Pilot* kitabında birçok anısını ve yaşantısına dair notlarını paylaşmıştır. O anılardan birine bakacak olursak Rudel yazmış olduğu kitapta 1944 Mart ayında doğu cephesinde uçuş halinde iken SSCB'nin kahraman pilotlarından biri olan Lev Shestakov ile havada karşılaşır. Shestakov'un kullandığı uçağın, kendi uçağından daha iyi olduğunu bilen Rudel, uçağını ormanlık bir alana sürmüş ve havada Lev Shestakov ile it dalaşına girmiştir. Bu dalaşma neticesinde Lev Shestakov'un uçağının kendi uçağının altında olduğu bir anda bomba bırakarak Lev Shestakov'un uçağını düşürmeyi başarmış ve SSCB kahramanı olan Lev Shestakov uçağının düşmesi sonucu vefat etmiştir. Rudel yazmış olduğu kitapta kendi uçağına bir kameranın takıldığını ve yapmış olduğu başarılı atışların Nazi yönetimi tarafından propaganda aracı olarak kullandığını belirtmiştir.

⁷ Altın meşe yaprağı kılıç ve pırlanta ilaveli şövalye demir hacı Rudel için özel yaptırılmıştır. Mareşaller ve generaller dahil Rudel dışında hiçbir asker ve sivil bu madalyayı alamamıştır. Bu da Rudel'in Almanya için ne kadar özel bir subay olduğunu göstermiştir.

6. DENİZ KUVVETLERİ (KRIEGSMARINE) MENSUBU ALMAN KURMAY SUBAYLARI

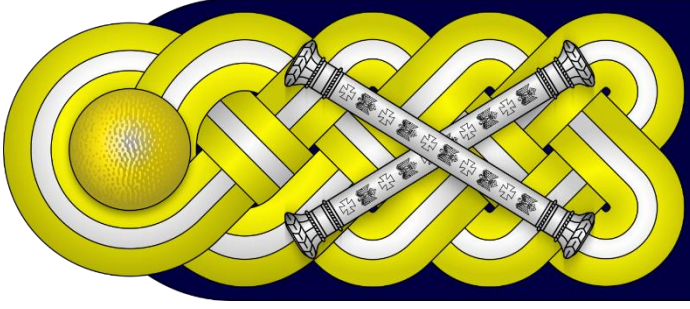

Şekil 6.1. 1935-1946 yılları arasında faaliyet gösteren Nazi Almanyası deniz kuvvetleri Kriegsmarine, logosu

Kaynak:

https://tr.wikipedia.org/wiki/Kriegsmarine#/media/Dosya:Kriegsmarine_insignia_casco.svg

Kriegsmarine, Nazi Almanyası döneminde Alman Deniz Kuvvetlerine verilen isimdir. Deniz Kuvvetlerinin kurulması da Versay Antlaşmasına aykırıdır, fakat 1935 yılında faaliyete geçmiştir 1935-1946 yılları arasında bünyesinde yaklaşık bir buçuk milyon personel çalıştırmıştır. İkinci Dünya Savaşına giden süreçte ve İkinci Dünya Savaşı döneminde gelişim bütçeleri çoğunlukla Kara ve Hava kuvvetlerine ayrılmıştır buna rağmen Kriegsmarine bünyesindeki denizaltıları oldukça geliştirmiş ve açık denizlerde başarılı operasyonlar yapmıştır. U-Botların (Alman denizaltılar) yanı sıra Bismarck savaş gemisi gibi yeni deniz araçlarının üretilmesini sağlamıştır. İkinci Dünya Savaşının sona ermesiyle birlikte Nazi Almanyası'na bağlı Kriegsmarine dağıtılmıştır (Mcnab, 2021, s. 289). Bu başlık altında tespit edebildiğimiz ve hakkında bilgi toplaya bildiğimiz Alman Deniz Kuvvetlerine bağlı kurmay subaylar rütbe büyüklüğüne göre sıralanmış ve incelenmiştir.

Şekil 6.2. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, deniz kuvvetlerinde grandadmiral (büyükamiral) rütbesi bu rütbe alman deniz kuvvetlerinin en üst rütbesidir hava ve kara kuvvetlerindeki mareşal rütbesinin dengidir (apolette)

Kaynak: [https://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:KriegsmarineGro%C3%9Fadmiral_\(s\).svg](https://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:KriegsmarineGro%C3%9Fadmiral_(s).svg)

6.1. Erich Johann Albert Raeder

Resim 6.1. Grandadmiral Erich Johann Albert Raeder

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Erich_Raeder

Raeder, 24 Nisan 1876 yılında Almanya’da doğmuştur. Birinci Dünya Savaşından önce Alman İmparatorluğunun donanmasına katılmış ve Kral ikinci Wilhelm’in özel yatında görev yapmıştır. Raeder’in krala yakın olması rütbe atlaması konusunda kendisine oldukça yarar sağlamıştır (Simkin, Erich Raeder, 2020). Birinci Dünya Savaşında Alman İmparatorluğu donanması adına denizlerde savaşmıştır. Savaş sonrasında hem ordu içerisinde kalmış hem de denizcilik eğitimini geliştirmiştir. Birinci Dünya Savaşında göstermiş olduğu başarıları neticesinde iki savaş arası dönemde var olan Weimar Cumhuriyeti döneminde Erich Raeder, Alman Deniz Kuvvetlerinin geliştirilmesi için çeşitli bürokratik görevlerde bulunmuştur (Çınar, 2022, s. 465). Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi’nin göreve başladığı dönemde kısa bir süre bürokratik görevlerden uzaklaşmış olmasına rağmen kısa süre sonra deniz kuvvetlerinin yani Kriegsmarine’nin geliştirilmesi için önemli görevler verilmiştir. Raeder’in tecrübelerinin Birinci Dünya Savaşından önceye dayanması, Birinci Dünya Savaşında denizlerde savaşmış olması Hitler tarafından Raeder’in deniz kuvvetlerini geliştirebileceğini ve deniz kuvvetlerinin doğru bir şekilde silahlandırılabilmesini düşündüğü önemli bir komutandır. Hitler’in fikirlerinin başarılı olabilmesi için sıkı çalışmalarda bulunan Erich Raeder 1939 yılında Adolf Hitler tarafından Grand Admiral rütbesine getirilmiştir bu rütbe Nazi Almanyası’nda bir denizcinin gelebileceği en yüksek rütbedir (Bird, 2018, s. 58). Erich Raeder 1935-1943 yılları arasında Nazi Almanyası’nın deniz kuvvetleri gücü Kriegsmarine’nin başkomutanlığını yürütmüştür. Bu yıllarda sık sık Alman hava kuvvetleri başkomutanı Herman Göring ile karşı karşıya gelerek anlaşmazlık yaşamıştır. Göring ve Raeder arasındaki anlaşmazlığının sebebi o yıllarda aynı zamanda ekonomi ve bütçeden sorumlu olan Herman Göring’in, Raeder maddi isteklerini bekletip önceliklerini Lutwaffeye vermesiyle ilgilidir bu yıllarda Raeder de Karl Dönitz’in bazı çalışmalarını göz ardı etmiştir (Çınar, 2022, s. 480). 1943 yılına kadar Nazi Almanyası deniz kuvvetleri Kriegsmarine ciddi bir gelişim gösterememiş ve gelişim konusunda beklentilerin altında kalmıştır. Bu durum karşısında 1943 yılında Grand admiral rütbesinde bulunan Erich Raeder istifa etmiş ve yerini Karl Dönitz’e bırakmıştır (Bird, 2018, s. 92). Savaş sonrası yakalanarak, yargılanmış, yargılaması bittikten sonra sağlık sorunları da göz önünde bulundurularak 1955 yılında serbest bırakılmıştır. Serbest kaldığı dönemde *Mein Leben* adında bir kitap yayımlamıştır. Raeder 6 Kasım 1960 tarihinde hayatını kaybetmiştir.

Mein Leben yani *Benim Hayatım* adlı kitabında gençlik yıllarını, Alman İmparatorluğu içerisinde yaşadıklarını, iki savaş arası dönemde Weimar Cumhuriyetinde aldığı görevlerin neden kendisine verildiğini, Nazi Almanyası’nın da üstlendiği görevleri, Karl Dönitz ile birlikte

geliştirmeye çalıştıkları U-Bot stratejisini ve yargılanma süreci gibi konulara değinmiştir (Raeder, 2008).

6.2. Karl Dönitz

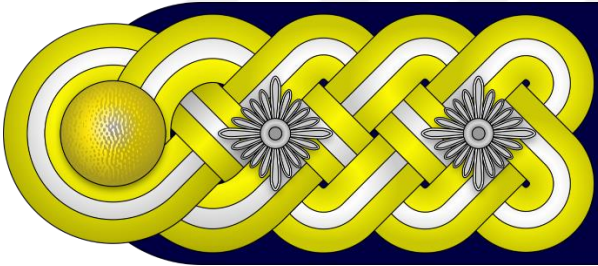
Resim 6.2. Grandadmiral Karl Dönitz

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Karl_D%C3%B6nitz

18 Aralık 1916 yılında Almanya'ya bağlı Berlin'de dünyaya gelmiştir. Birinci Dünya Savaşından önce Alman İmparatorluğuna bağlı deniz kuvvetleri kurmayı olarak mezun olmuştur. Birinci Dünya Savaşında denizlerde savaşmış, Birinci Dünya Savaşında Osmanlı İmparatorluğuna sığınan gemilerden birinde yer almıştır. Karl Dönitz Birinci Dünya Savaşında Malta'da esirde düşmüştür (Kraus & Dönitz, 2012, s. 6). Karl Dönitz Birinci Dünya Savaşı bittikten birkaç yıl sonra esir düştüğü kamptan özgürlüğünü kazanarak Almanya'ya dönebilmiştir. İki savaş arası dönemde denizcilik eğitimlerine devam ederken,

mayın döşeme ve benzeri konularla özel olarak ilgilenmiştir (Dönitz, 1976, s. 14). Adolf Hitler'in Alman şansölyesi olduğu 1933 yılına kadar deniz kuvvetleri komutanlığında görevler almıştır. 1933 yılında Deniz Yarbayı olmuştur. Aynı yıl Adolf Hitler'e duymuş olduğu hayranlık hissi neticesiyle Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisine üye olmuştur (Hartwig, 1989, s. 136). Parti üyesi olması, deniz kuvvetlerinde kendini geliştirmeye devam eden eğitimler alması, uluslararası deniz görevleriyle Alman donanmasını geliştirmeye çalışması neticesinde 1936'da Nazi Almanyası Deniz Kuvvetleri Komutanı olmuştur. 1939 yılı itibarıyla denizaltı geliştirme konusunda hız kazanan Nazi Almanyası'nın da Dönitz Alman denizaltı komutanlığına getirilmiştir (Dönitz, 1976, s. 68). İkinci Dünya Savaşı döneminde de denizaltıların geliştirilmesi, Alman ordusunun güçlü donanmaya sahip olması için özel çalışmalar yapmasının yanı sıra İkinci Dünya Savaşında Nazi Almanyası'nın faydalana bileceği savaş taktikleri geliştirmiştir (Koray, 2020, s. 142). Karl Dönitz, İngiltere ile girilen deniz savaşlarında kurt sürüsü taktiğini bulmuş ve geliştirmiştir. Bu taktiğe göre Alman U-Botları denizlerde birbirlerine yakın gezip düşman denizaltısı gördüklerinde telsizle haberleşip tüm U-Botlar bir araya gelerek düşman denizaltısına saldırıp onu etkisiz kılmaktaydı. İngilizler bu taktiği çözene kadar birçok deniz muharebesinde Karl Dönitz'in kurt sürüsü taktiği başarılı sonuçlar elde etmişlerdir (Serenti, Denizaltı Efsanesi: U-Boot'lar). Çalışma azmi ve başarılı deniz savaşı taktikleri bulma girişimleri Adolf Hitler'e belirli dönemlerde zaferler getirmiştir. Alınan zaferler neticesinde Karl Dönitz 1943 yılında Grand Admiral ve Deniz Kuvvetleri Başkomutanı olmuştur (Dönitz, 1976, s. 73). Dönitz, Hitler'e zaferin batı cephesinde İngiltere'nin düşmesiyle geleceğini düşünmektedir. Bu yüzden İngiltere'ye kesin bir zaferin kazanıla bilmesi için denizaltıların sürekli olarak geliştirilmesi gerektiğini ve desteklenmesi gerektiğini düşünmektedir (Öngüner, Amiral Karl Dönitz'in Hatıralarında 3.Reich Dönemi Denizaltı (U-Boot) Faaliyetlerinden Örnekler, 2018, s. 3). Keza 1942 yılına kadar Dönitz fikirlerinde haklı çıkar derecede İngiltere'ye yapmış olduğu denizaltı operasyonları ile İngilizleri çok zor durumda bırakmış ve yıpratmayı başarmıştır. 1942 yılından sonra ise Adolf Hitler'den denizaltıların desteklenmesine dair tam anlamıyla istediği desteği alamamış lojistik desteklerinin zaman içerisinde azalması neticesinde 1942 yılından sonra İngiltere'ye karşı kurduğu deniz üstünlüğünü kaybetmeye ve denizlerin hakimiyetini yeniden İngilizlere bırakmaya başlamıştır (Karadoğan, 2021, s. 41). Dönitz'in Hitler'e karşı duyduğu hayranlık ve iyi ilişkiler denizaltıların geliştirilmesi konusunda yeterli olmamış olsa da Führer Adolf Hitler, Karl Dönitz'e karşı her zaman güven duymuştur Hitler ölmeden önce Karl Dönitz'i kendisinden sonraki devlet başkanı ilan

etmiştir (Hadley, 2000, s. 14). Adolf Hitler, 30 Nisan 1945 tarihinde Münih'te intihar etmesinden sonra Karl Dönitz çok kısa süreliğine de olsa 30 Nisan 1945 tarihinde devlet başkanlığı makamına getirilmiştir. 23 Mayıs 1945'te Müttefik kuvvetlere teslim olmuştur (Karadoğan, 2021, s. 41). Savaşın sonrası, savaş suçlarından yargılanarak on yıllık cezaya çarptırılmıştır. Cezası bittikten sonra anılarını, savaş tecrübelerini, savaş taktiklerini kitaplaştırarak Almanya'da sessiz bir şekilde yaşamını sürdürmüştür (Hadley, 2000, s. 14). Karl Dönitz 24 Aralık 1980 yılında hayatını kaybetmiştir. Cenazesine Alman askerlerinin yanı sıra İngiliz donanmasına bağlı deniz kuvvetleri personelleri de katılım göstermiştir vefat ettiği tarih itibarıyla Alman ordusunun en rütbeli denizcisi olarak askeri tören yapılmadan defnedilmiştir (Öngüner, 2018, s. 12). Dönitz, Birinci Dünya Savaşına Osmanlı İmparatorluğunun savaşa girmesine sebebiyet veren Goben ve Midilli gemilerinin Osmanlı limanına sığınmasıyla başlayan stratejik süreci anlattığı Kader Gemileri Yavuz ve Midilli adında kitabı bulunmaktadır. Karl Dönitz'in yazdığı bu kitap ülkemizde oldukça popüler olmakla birlikte limana sığınan Goben ve Midilli'nin, Alman İmparatorluğu için stratejik önemini ve Birinci Dünya Savaşında Osmanlı İmparatorluğunun savaşa girme sürecini okuyuculara sunmaktadır.

Şekil 6.3. Nazi Almanyası döneminde Alman Silahlı Kuvvetlerine bağlı, deniz kuvvetlerinde admiral (amiral) rütbesi (apolette)

Kaynak: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kriegsmarine_epaulette_Admiral.svg

6.3. Günther Lütjens

Resim 6.3. Admiral Günther Lütjens

Kaynak:

https://www.maritimequest.com/warship_directory/germany/pages/destroyers/lutjens_d185_adm_lutjens.htm

Lütjens, 25 Mayıs 1889 yılında Almanya'ya bağlı Wiesbaden kentinde dünyaya gelmiştir. Birinci Dünya Savaşından önce Alman İmparatorluğunun donanma gücüne katılmış ve donanma eğitimini tamamlayarak Birinci Dünya Savaşından önce teğmen olarak mezun olmuştur (Hartwig, 2017, s. 3). Günther Lütjens Nazi Almanyası'na ve Adolf Hitler'e oldukça bağlı bir kurmaydı. Lütjens'e ününü getiren ve İkinci Dünya Savaşında akıllara gelen bir komutan olmasının sebebi Nazi Almanyası'nın en ünlü savaş gemisi Bismarck'ın Admiral rütbesiyle kaptanı olmasıdır. Günther Lütjens, Bismarck'ın gücüne oldukça fazla güvenmiş ve geminin asla batırılamayacağını düşünmüş bu yüzden Atlantik'te oldukça rahat hareket etmeye başlamıştır. Bismarck'a olan güvenden dolayı ne Günther Lütjens nede Kriegsmarine üst yönetimi net bir plan yapmadan Bismarck'ı Atlantik'te müttefik gemileri batırması için göreve göndermiştir (Dowswell, 2003, s. 13). Bismarck, İngiliz donanması tarafından İkinci Dünya Savaşında ağır bir şekilde vurulmuştur. Lütjens mürettebatıyla birlikte savaş gemisini terk etmeyip Nazi Almanyası ve Führer'i için savaşımaya devam

edeceğini bildirmiştir. Günther Lütjens ve mürettebatı, Bismarck savaş gemisiyle birlikte 27 Mayıs 1941’de batmıştır (Çınar, 2022, s. 468). Bu olay neticesinde Nazi Almanyası Silahlı Kuvvetlerinde Hitler’in politikalarına tam bağımlılık gösteren kurmay subayların yada Nazi Almanyası Silahlı Kuvvetleri mensuplarının oldukları görülmektedir.

6.4. Wilhelm Franz Canaris

Resim 6.4. Admiral Wilhelm Franz Canaris

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Wilhelm_Canaris

Canaris, 1 Ocak 1887 yılında Almanya, Dortmund’da dünyaya gelmiştir. Birinci dünya savaşından önce Alman İmparatorluğuna bağlı deniz kuvvetlerinde askeri hayatına başlamıştır. Birinci dünya savaşında Alman İmparatorluğu için savaşmış ve İngilizlere esir düşmüştür (Sel, 1985, s. 5). İngiltere’ye esir düşmesinin hemen ardından esir kampından kaçarak İspanya’ya geçmiştir. İspanya içerisinde iyi iletişimi ve etkili İspanyolca konuşması nedeniyle kısa sürede yeniden Almanya’ya dönmüştür. Wilhelm Franz Canaris iki savaş arası dönemde orduda kalmayı başarmış ve donanmayla ilgili çeşitli görevlerle ilgilenirken aynı zamanda istihbarat servislerinin bilgi akışlarıyla ilgilenmeye başlamıştır. Adolf Hitler’in göreve gelmesiyle birlikte donanmanın yanı sıra istihbarat ve haberleşme gibi konularla görevlendirilmiştir (Mueller, 2017, s. 33). Hitler tarafından kurulan Abwehr yani Nazi Almanyası haberleşme ve istihbarat kuruluşunun başına getirilmiş ve Admiral

rütbesine yükseltilmiştir. Canaris Nazi mensubu olmamasına rağmen Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi üyeleriyle sık sık görüşmüş ve yakın ilişkiler kurmuştur. Toplama kamplarında ve doğu cephesinde SSCB askerlerine karşı işlenen insanlık suçlarını yakından gözlemleye bilme şansını elde etmiştir (Taylor, 2020, s. 2). Canaris, Hitler'in ilk yıllarında Adolf Hitler'den etkilenmiş olsa da kısa vadede bu etkilenmesi yerini nefrete bırakmıştır. İkinci dünya savaşı henüz başlamadan önce Abwehr kuruluşundaki yetkilerinin rahatlığıyla Çekoslovakya'yı gizlice uyarmış ve İkinci Dünya Savaşına giden süreçte Hitler karşılığı tavırlar sergilemeye başlamıştır, 1940 yılından önce Hitler'e karşı düzenlenen suikast girişiminde yer aldığı da iddia edilmektedir (Sel, 1985, s. 5). İkinci Dünya Savaşı'nda Nazilerin işlediği birçok insanlık suçunu gizlice İngiliz istihbaratına raporlamış ve İspanya'da sık sık İngiliz casuslarıyla bir araya gelmiştir. Canaris Abwehr'deki gücünü sonuna kadar kullanarak bazı Yahudi kökenli insanların kaçmasına yardım etmiş ve belirli ölçüde başarılı olmuştur (Mueller, 2017, s. 76). İlerleyen yıllarda ise Adolf Hitler'e yakın olan SS ve Nazi üyeleri tarafından casusluk faaliyetleri fark edilmiş ve Canarisin faaliyetleri Führer Adolf Hitler'e bildirilmiştir. Canaris girişmiş olduğu casusluk eylemlerinin fark edilmesi neticesinde 9 Nisan 1945 yılında idam edilmiştir (Sel, 1985, s. 5). Adolf Hitler'in İkinci Dünya Savaşındaki kararlarını ve politikalarını Sun Zi'ye göre değerlendirmek gerekirse; *'Doğal koşulları riskli olan yerlerde konaklanmaz. Yolun kesiştiği yerlerde yerel beylerle anlaşmak gerekir. Hareket imkânı olmayan tehlikeli yerlerde beklenmez. Kuşatma olabilecek yerlerde strateji oluşturulmalıdır. Ölüm kalım yerinde ise sonuna kadar savaşmak gerekir. Girilmemesi gereken yollar vardır, üzerine gidilmemesi gereken askerler vardır, mücadeleye gerek olmayan yerler vardır yerine getirilmeyecek hükümdar emirleri vardır. İşte bu değişik olasılıkların sağlayacağı avantajları anlayan komutan savaşı yönetmesini bilen komutandır; değişik olasılıkların sağlayacağı avantajları anlamayan komutan arazi koşullarını bilse bile bu avantajlardan faydalanamaz. Orduya komuta eden kişi değişik olasılıkları yönetme sanatını bilmiyorsa adamlarını yönetmekte zorlanır. İşte bu nedenle akıllı komutanın yaptığı planlarda avantaj ve dezavantajlar birlikte hesaba katılmalıdır'* (Zi, 2022, s. 23). Zi'nin kitabında yer verdiği bölümden de yola çıkarak Adolf Hitler'in askerlik mesleğinin gerekliliklerinden uzak tavırlar sergilemesi ve politika üretmekte tek taraflı bakış açısına sahip olduğunu söylemek mümkündür.

7. SONUÇ

Birinci Dünya Savaşından sonra Almanya'nın Versay Barış Antlaşmasının gerekliliklerini gizli bir şekilde yerine getirmemesi Alman ordu yapısının dağılmasını engellemiştir. İki savaş arası dönemde Birinci Dünya Savaşına katılan Alman kurmay subayları kendilerini harp tarihi, savaş taktikleri, askeri teçhizat konularında geliştirmeye devam ederken gizlice Alman erkeklerine askeri eğitimler vererek kayıt dışı askerler yetiştirmiştir. İkinci Dünya Savaşına giden süreçte Almanya içerisinde görülen askeri silahlanma gelişmeleri, gizli antlaşmalar ile yapılan uluslararası askeri eğitimler mevcut tüm subayların askeri kabiliyetini arttırmıştır. Birinci Dünya Savaşına katılan kurmay subayların öğrendiklerini yeni askerlere doğrudan aktarması ise Alman askerlerinin savaş alanında nasıl hareket etmeleri gerektiği konusunda bilinçli hale gelmesini sağlamıştır. İkinci Dünya Savaşının başladığı dönemde Alman askeri araçları, savaş taktikleri düşmanları için baş edilemez bir seviyeye gelmiştir. Batı Cephesinde Fransa, Belçika, Hollanda gibi ülkelerin işgal edilmesinden sonra birçok Alman kurmay subayı savaşın devam ettirilmemesi gerektiğini savunmuş ve İngiltere ile barış görüşmelerinin başlaması gerektiğini raporlamıştır. Fakat Adolf Hitler'in müthiş hırslı yapısı aynı zamanda gücünün doruk noktasında olduğunu hissetmesi İngiltere ile barış görüşmelerinin yapılmasının önüne geçmiştir. İkinci Dünya Savaşı sürecinde Nazi Almanyası'nın çok fazla cephede savaşması cephelerde bulunan askerlerin ikmal desteği alabilmesini zorlaştırmıştır. Doğu cephesi açılmadan önce birden fazla cephede yer alınmaması gerektiğini raporlayan kurmay subaylara aldırış etmeyen Adolf Hitler, Alman gücüne sonuna kadar güvenmiş ve tüm cephelerde başarılı olacağına inanmıştır. Doğu cephesinin açılmasını istemeyen birçok kurmay subay yaşanabilecek sorunları raporlar halinde toplantılarda dile getirmiş olsalar da Adolf Hitler'e oldukça yakın olan bazı kurmay subaylar Hitler'le olan diyaloglarının bozulmaması için Doğu cephesinin açılması durumunda karşılaşılabilecek riskleri Hitler'e iletmeyle şahsi menfaatlerini gözler önüne sermişlerdir. Nazi Almanyası Silahlı Kuvvetlerinin İkinci Dünya Savaşı döneminde incelediğimizde ordu içerisinde oldukça kabiliyetli, askeri taktikler geliştirme konusunda oldukça başarılı ve savaşmayı bilen bir ordu karşımıza çıkmaktadır fakat Nazi Almanyası döneminde başlayan güç yozlaşması, Adolf Hitler'e yakın kalarak güç elde etmek isteyen kurmayların bulunması Nazi Almanyası Silahlı Kuvvetlerinin var olan üstün gücünün doğru kullanılmamasına ve geliştirilememesine sebebiyet vermiştir. İkinci Dünya Savaşı sürecinde zaman içerisinde Adolf Hitler'in

gerçeklerden uzak hayal üstü düşünceleri oluşmaya başlamıştır bu süreç içerisinde Hitler'e oldukça yakın olan isimlerin sürekli olarak Hitler'i destekleyen tutumlar sergilemesi Hitler'in savaşın gerçekliklerinden uzaklaşmasını sağlamıştır. Cephede askerleriyle beraber savaşan ve savaşmayı bilen Alman kurmay subaylarının doğru isteklerinin karşılanmamasına sebebiyet vermiştir. Savaş alanında inisiyatif alan birçok kurmay subayın Adolf Hitlerin hatalı emirlerini uygulamayarak başarı elde etmesine rağmen Adolf Hitler'in emirlerine karşı gelmelerinden dolayı sık sık görevlerinden alınmaları ve cephelere daha az tecrübeli kurmayların gönderilmesi Nazi Almanyası'nın sonunu getiren gelişmeler arasında yer almaktadır. Adolf Hitlerin elindeki değerli kurmay subay sınıfını doğru yönetememesi, askerlik mesleğini çok iyi bilen kurmaylarına güvenmemesi, Hitler'in cephede savaşan kurmaylarının yol göstermelerini kabullenmemesi İkinci Dünya Savaşı sürecinde Nazi Almanyası'nın çöküşünü hızlandırmıştır. Başarısızlıklar arttıkça Adolf Hitler saplantılı düşüncelere girmiştir; tüm savaş alanlarını kendisinin çok iyi bir şekilde bildiğini, yönetebildiğini kendisi haricinde herkesin oldukça başarısız olduğunu düşünmeye başlaması savaşın seyrini değiştiren gelişmeler arasında yer almaktadır. Nazi Almanyası döneminde birçok Alman askeri Adolf Hitler'e üst düzey bağlılık hissederek savaşmıştır. Fakat aynı ordu içerisinde Adolf Hitlerin görüşlerini benimsemeyen yalnızca askerlik mesleğinin gerekliliğini icra eden ve Almanya'nın zarar görmesini istemeyen birçok kurmay subayda bulunmaktadır. Ayrıca Adolf Hitlerin ölmesini Almanya'nın kurtuluşu için gerekli gören ve defalarca suikast düzenleyen birçok kurmayda bulunmaktadır. İkinci Dünya Savaşı döneminde Nazi Almanyası'nın savaşı kazana bilecek askeri donanımına ve bilgili kurmay yapısına sahip olduğu tespit edilmiştir. Nazi Almanyası Silahlı Kuvvetlerine bağlı Kara Kuvvetleri içerisinde çok iyi kurmay subaylar bulunmaktadır ve genel itibariyle Prusya geleneklerine bağlı olan kurmay subaylar askerlik mesleğini bir sanat dalı olarak görmüş ve bu bilinçle hareket etmeye çalışmışlardır. Ayrıca Nazi Almanyası'nın Kara Kuvvetleri kıtanın en büyük kara kuvveti konumuna ulaşmıştır. Fakat Adolf Hitler ve Hitler'e bağlı birçok ismin askerlik mesleğinin gerekliliklerinden uzak olması, gittikçe gerçekliklerden uzaklaşan düşünce yapıları ve uluslararası barış diplomasisini geliştirememeleri, hava kuvvetlerinde şahsi güç isteklerinin ön plana çıkarak hava kuvvetlerinin gelişim gösterememesi, kara kuvvetlerinde yer alan başarılı kurmay subayların Hitler ve ona yakın yöneticiler tarafından tasfiye edilmesi, deniz kuvvetlerine gerekli önemin verilmemesi Alman Silahlı Kuvvetlerinin savaştan başarısızlıkla ayrılmasına neden olmuştur. Savaştan geriye Nazi Almanyası Silahlı Kuvvetleri adına kahramanca savaşan, saldırı ve savunma taktikleriyle ön

plana çıkan düşmanları tarafından saygıyla anılan, harp tarihine ve askeri yapılanmalara yenilikler sunan kurmaylar kalmasının yanı sıra insanlık tarihinin unutamayacağı savaş suçlarının ve toplama kamplarının acı gerçeklikleri Alman halkının yüzleşmesi gereken miras olarak kalmıştır.

8. KAYNAKLAR

- Aliyev, P.** (2021). *Fransa'da Beşinci Cumhuriyet Dönemi'nde Siyasi Muhalefetin Rekabet Edebilme Kapasitesi* . Gaziantep: Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler Doktora Programı .
- Antoche, E.** (2007). Cu Generalul Dietrich Von Choltitz. *Revista De Istorie Militara*, 65-72.
- Armaoğlu, F.** (2019). *20. Yüzyıl Siyasi Tarihi*. Kronik Kitap.
- Atun, A. F.** (1998). *İkinci Dünya Harbi'nde Kuzey Afrika Harekatı Ve Alınan Dersler* . Ankara: Genel Kurmay Basım Evi.
- Bakar, B.** (2015). Türk Basınında Katyn Olayı:İkinci Dünya Savaşı'nda Kayıp Polonyalı Subaylar. *Marmara Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 11(1), 37-60.
- Battistelli, P. P.** (2021). *Erwin Rommel*. (B. Uzunköprü, Çev.) İstanbul: Kronik Kitap.
- Battistelli, P. P.** (2021). *Heinz Guderian*. (B. Uzunköprü, Çev.) İstanbul: Kronik Kitap.
- Baumgart, W.** (1968). Zur Ansprache Hitlers Vor Den Führern Der Wehrmacht. *Vierteljaahrshefte Für Zeitgeschichte* , 120-149.
- Beevor, A.** (2023). *Arnhem/ İkinci Dünya Savaşında Almanya'nın Son Zaferi*. (A. Kaplan, Çev.) İstanbul: Kronik Kitap.
- Biber, T. E.** (2021). *Sorularla İkinci Dünya Savaşı*. Yeditepe.
- Bird, K.** (2018). *Erich Raeder Admiral Of The Third Reich*. Pensilvanya : Casemate Books.
- Bolstad, S. B.** (1991). *Opportunity In Dange : Manstein's East Front Strategy From 19 Nov 1942 To 18 Mar 1943*. Monterey,California: Naval Postgraduate School.
- Bozbiyık, S.** (2019). *2.Dünya Savaşı Efsane Generalleri Ve Muharebeleri* . Kırıkkale : Kırıkkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi .
- Bradley, D.** (1982). *Walther Wenck: General Der Panzertruppe (Soldatenschicksale Des 20. Jahrhunderts Als Geschichtsquelle)*. Osnabrück: Biblio.
- Bradsher, G.** (2015). Hitler's Final Words. *Prologue*, 17-25.
- Britannica.** (2020). *Walther Von Reichenau*. Britannica : <https://www.britannica.com/Biography/Walther-Von-Reichenau> Adresinden Alındı
- Bulut, M.** (2003). 1929 Dünya Ekonomik Buhranı Ve Türkiye'de Devletçiliğe Geçiş. *Bilgi Dergisi*(26), 77-101.
- Bundeswehr.** (2001). *Henning Von Tresckow*. Bundeswehr: <https://www.bundeswehr.de/de/organisation/weitere-bmvg-dienststellen/einsatzfuehrungskommando-der-bundeswehr/henning-von-tresckow-kaserne/henning-von-tresckow> Adresinden Alındı
- Capelleveen, R. V.** (2022). *Ewald Von Kleist (1881-1954)*. AbsoluteFacts.NL: <https://www.absoluteFacts.NL/Wo2/Data/Kleistewaldvon.htm> Adresinden Alındı
- Carell, P.** (1983). *Çöl Tilkisi Rommel*. İstanbul: Kastaş Yayınları .
- Caşın, M. H.** (2010). Harp Tarihi. *Aylık Savunma Teknolojileri Dergisi*, 72-80.

- Chanter, A.** (2021). *Ernst Udet*. Ww2db: https://Ww2db.Com/ Person_Bio.Php? Person_Id=1137 Adresinden Alındı
- Chen, C. P.** (2006). *Walther Von Reichenau*. Ww2db: https://Ww2db.Com/Person_Bio.Php?Person_Id=216 Adresinden Alındı
- Chen, C. P.** (2007). *Walther Wenck*. ww2db.com: https://ww2db.com/person_bio.php?person_id=200 adresinden alındı
- Chen, C. P.** (2010). *Hugo Sperrle*. ww2db: https://ww2db.com/person_bio.php?person_id=600 adresinden alındı
- Chen, C. P.** (2013). *Robert von Greim*. ww2db: https://ww2db.com/person_bio.php?person_id=757 adresinden alındı
- Choltitz, D. v.** (2014). *brennt paris? adolf hitler*. Frankfurt : R.G.Fischer Verlag GmbH.
- Colin, S.** (2015). *Weimar Cumhuriyetinin Kısa Tarihi*. İstanbul: İletişim Yayınları .
- Correll, J. T.** (2013). The Condor Legion. *AIR FORCE Magazine*, 84-88.
- Corum, J. S.** (2008). *Wolfram von Richthofen*. University Press of Kansas: Lawrence.
- Culture, G. A.** (2022). *Gerd von Rundstedt*. Google Arts Culture: <https://artsandculture.google.com/entity/gerd-von-rundstedt/m015bhj?hl=tr> adresinden alındı
- Çelen, K.** (2019). *Rommel Çöl Tilkisi*. İstanbul: Kastaş Yayınları .
- Çetin, E. U., Uzun, E., Oğlakçı, E., Sezgin, K., & Çilek, B.** (2021). *Yirminci Yüzyılda Askeri Planlama ve Operatif Sanat-1 İkinci Dünya Harbi Muharebelerinin İncelenmesi*. İstanbul: Milli Savunma Üniversitesi Merkez Basım ve Yayınevi .
- Çetinkaya, G.** (2019). İkinci Dünya Savaşı Öncesinde Nazilerin İktidara Gelişi Ve Türk-Alman İlişkileri. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 1(1), 87-97.
- Çetinkaya, S. G.** (2019). İkinci Dünya Savaşı'nda Malta'da Müttefik-Mihver Mücadeleleri ve Halk Üzerindeki Etkileri. *Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 166-188.
- Çınar, B.** (2019). İkinci Dünya Savaşı'nın Başladığı Gün Avrupa'daki Durum: Ülkelerin Savaşa Hazırlık Durumları ve Bunun Savaşa Yansıması. *Akademik Bakış Dergisi*, 13(25), 239-266.
- Çınar, B.** (2022). İkinci Dünya Savaşı'nda İngiltere-Almanya Mücadelesinde Kuzey Atlantik Merkezli Deniz Ablukasının Stratejik Önemi. *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 461-497.
- Dağ, H. F.** (2019). Heinz Guderian. *Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Dergisi*, 2(5), 517-530.
- Daniel Alfonsea Romero, J. O.** (2012). *Modelling a Fallschirmjäger Figure early Fallschirmjäger, 'Ready to jump' Operation Merkur, May 1941*. Londra : Bloomsbury Publishing.
- Dannhoff, S.** (2017). Review Essay. *Strategy & Policy*, 1-8.
- Defence, F. M.** (2017). *The Bendlerblock*. Frankfurt : Druck- und Verlagshaus Zarbock GmbH & Co. KG,.
- Dickson, K. D.** (2019). *2.Dünya Savaşı*. (M. Ç. Büyükakça, Çev.) Ankara: Nobel Yaşam.

- Dowswell, P.** (2003). *True Stories Of The Second World War*. Londra : Usborne Publishing.
- Dönitz, K.** (1976). *Büyükamiral Karl Dönitz'in Hatıraları*. İstanbul: Deniz Basımevi .
- Ekinci, O.** (2021). Hitler Darbesi. *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*(66), 121-146.
- Ellis, F.** (2017). Kirchubel on Ellis, 'Barbarossa 1941: Reframing Hitler's Invasion of Stalin's Soviet Empire'. *H-Net: Humanites Social Sciences Online* , 1-3.
- Forczyk, R.** (2011). *Walther Model* . Oxford: Osprey Publishing.
- Forczyk, R.** (2022). *ERICH VON MANSTEIN*. İstanbul: Kronik Kitap.
- Fröhlich, D. C.** (2016). Otto Ernst Remer. *Lexikon der Politischen Strafprozesse*, 1-12.
- Fuchs, K.** (1975). Henning von Tresckow. A Biography. *Philosophy and History*, 128.
- Gerbert, K.** (1997). *General Field Marschall Fedor Von Bock: The War Diary 1939-1: The War Diary 1939-1945*. Pensilvanya: Schiffer Publishing Ltd.
- Gorlitz, W.** (2000). *The Memoirs of Field-Marshal Wilhelm Keitel : Chief of the German High Command*. ABD : Cooper Square Publishers Inc.,U.S.
- Guderian, H.** (2020). *Bir Askerin Anıları*. (İ. Gürkan, Çev.) İstanbul: Kastaş Yayınevi.
- Guderian, H.** (2021). *Dikkat Tank*. (E. Uğur, Çev.) İstanbul: Kastaş Yayınları 15.
- Hadley, M. L.** (2000). Grand Admiral Dönitz (1891-1980). *The Northern Mariner*, 10(2), 1-21.
- Hajewski, T.** (1987). The Stuka Story . *AIR FORCE Magazine* , 204-208.
- Hart, H. B.** (2019). *Hitlerin Generalleri Konuşuyor*. İstanbul : Kronik Kitap.
- Hart, L.** (1998). *İkinci Dünya Savaşı Tarihi 2* . İstanbul : Yapı Kredi Yayınları .
- Hartmann, C.** (2019). *Halder und Hitler. Generalstabschef Hitlers 1938-1942*. Paderborn : Brill Schoningh.
- HARTMANN, C., & SLUTSCH, S.** (1997). Franz Halder Und Die Kriegsvorbereitungen Im Frühjahr 1939. *Vierteljahrshäfte für Zeitgeschichte*, 467-495.
- Hartwig, D.** (1989). Karl Dönitz- Versuch einer kritischen Würdigung. *Deutsches Schiffsarchiv*(12), 133-152.
- Hartwig, D.** (2017). Einige wenige Gedanken zum Gemälde. *Portal Militärgeschichte*, 1-4.
- Hayward, J.** (1996). *Seeking the philosopher's stone: Luftwaffe operations during Hitler's drive to the South-East, 1942-1943*. Yeni Zelanda: University of Canterbury.
- Hayward, J.** (1997). Stalingrad. *Academia*, 21-38.
- Hickman, K.** (2019). *II. Dünya Savaşı: Mareşal Walter Modeli*. eferrit.com: <https://tr.eferrit.com/ii-duyenya-savasi-maresal-walter-modeli/> adresinden alındı
- Hinchcliffe, M.** (Yöneten). (2018). *Hitler: The Rise of Evil* [Sinema Filmi].
- Kabak, V. E.** (2019). *Cumhuriyet Gazetesine Göre 2. Dünya Savaşında İngiltere*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bilim Dalı .

- Kabak, V. E.** (2019). *Cumhuriyet Gazetesine Göre 2.Dünya Savaşında İngiltere* . Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı.
- Karadoğan, U. C.** (2021). İkinci Dünya Savaşı Sırasında Alman Denizaltılarının Karadeniz’de Batırılmaları ve Askerî Personelin Türkiye’de Zorunlu Misafirliği. *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları*(40), 29-64.
- Karlbel, T. D.** (2009). *Stauffenberg ve operasyon Valkyrie : Hitler'e düzenlenen suikast*. İstanbul: Siyah Beyaz Yayınları .
- Keegan, J.** (2019). *İkinci Dünya Savaşı*. (S. Öksüz, Çev.) Ankara: Say Yayınları.
- Kellerhoff, V. S.** (2022, Aralık 22). *KOPF DES TAGES*. Welt.de: <https://www.welt.de/geschichte/kopf-des-tages/article242728285/Walter-von-Brauchitsch-Mit-Millionenabfindung-entlassen.html> adresinden alındı
- Kershaw, İ.** (2021). *Çöküş*. (S. Uygur, Çev.) İstanbul: Kronik Kitap.
- Kıran, A.** (2008). Milletler Cemiyeti ve Onlenemeyen Savaş. *Multicore Parallel Processing*, 19-36. https://www.researchgate.net/publication/265476695_Milletler_Cemiyeti_ve_Onlenemeyen_Savas adresinden alındı
- Kobel, V. S.** (2020). *Henning v. Tresckow*. Berlin: Duncker & Humblot.
- Koray, M.** (2020). Doğu Akdeniz’in Jeopolitik Ve Jeostratejik Önemi, Teknolojik Dönüşümler Ve Denizaltıların Rolü. *Yeni Deniz Güvenliği Ekosistemi ve Doğu Akdeniz*, 126-168.
- Köylüoğlu, B.** (2022, 2 21). *Mareşal Erich Von Manstein Bölüm 1*. stratejivefinans.com : <https://www.stratejivefinans.com/erich-von-manstein-bolum-i/> adresinden alındı
- Kraus, & Dönitz, K.** (2012). *Kader Gemileri Yavuz ve Midilli*. İstanbul: İlgi Kültür Sanat Yayınları.
- Kroener, B. R.** (2005). *Generaloberst Friedrich Fromm*. Paderborn: Schoeningh Ferdinand GmbH.
- MacIndoe, K. M.** (2016). *The Forgotten Faces of Operation Valkyrie: Major-General Henning von Tresckow and General Friedrich Olbricht in the July 20 Plot to Assassinate Hitler*. Washington: University of Mary Washington.
- Manstein, E. V.** (1987). *Lost Victories By Field-Marshal Erich Von Manstein*. Greenhill Books.
- Matthews, R.** (2013). *Hitler: Military Commander*. Londra: Arcturus Publishing Limited.
- Mazower, M.** (2015). *Karanlık Kıta*. (M. Morali, Çev.) İstanbul: Alfa Basım Yayım ve Dağıtım.
- McNab, C.** (2021). *Hitler'in Ordusu*. (O. Doğan, Çev.) İstanbul: Timaş Yayınları.
- Megargee, G. P.** (2019). Rejecting Catastrophe: the German High Command and the . *International Forum on War History: Proceedings*, 75-85.
- Messenger, C.** (2018). *The Last Prussian: A Biography of Field Marshal Gerd von Rundstedt*. İngiltere: Pen & Sword Books Ltd; Reprint edition.
- Mueller, M.** (2017). *Nazi Spymaster: The Life and Death of Admiral Wilhelm Canaris*. New York : Skyhorse Publishing.
- Mühle, A.** (2014, Eylül 14). Gerd von Rundstedt 1875-1953. Berlin, Almanya.

- Müller-Blessing, R., & Müller, K.-J.** (2007). *Generaloberst Ludwig Beck*. Leiden : Brill.
- Notten, T.** (2016, Ekim 8). *Rundstedt, Gerd von*. Tracesofwar: <https://www.tracesofwar.com/articles/4701/Rundstedt-Gerd-von.htm> adresinden alındı
- Overlord, D.** (2020). *WALTER MODEL*. D-Day and Battle of Normandy Encyclopedia: <https://www.dday-overlord.com/en/battle-of-normandy/biographies/germany/walter-model> adresinden alındı
- Öngüner, E.** (2017). III. Reich Silahlanma Bakanı Albert Speer'in Anılarında Naziler'in Harp Sanayi Faaliyetleri (1942-1945) . *Academia*, 1-9.
- Öngüner, E.** (2018). Amiral Karl Dönitz'in Hatıralarında 3.Reich Dönemi Denizaltı (U-Boot) Faaliyetlerinden Örnekler. *Academia*, 1-12. https://www.academia.edu/36649966/Amiral_Karl_D%C3%B6nitz_in_Hat%C4%B1ralar%C4%B1nda_III_Reich_D%C3%B6nemi_Denizalt%C4%B1_U_Boot_Faaliyetlerinden_%C3%96rnekler adresinden alındı
- Özal, İ. B.** (2019). *2.Dünya Savaşı*. İstanbul: Timaş Yayınları .
- Özel, M. S.** (2014). Stalin Dönemi Rus Milliyetçiliği ve Politikaları. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 99-122.
- Perinçek, D.** (1968). Federal Almanya'da Neo- Nazi Sosyalist Rayh Partisinin (Srp) Yasaklanması. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 25(3-4), 273-285.
- Petrović, V.** (2017). *Germany Versus Germany: Resistance Against Hitler, Postwar Judiciary and the 1952 Remer Case*. Londra: Palgrave Macmillan London.
- Pirntke, G.** (2017). *Claus und Nina von Stauffenberg*. Almanya : Brokatbook.
- Raeder, E.** (2008). *Großadmiral Erich Raeder - Mein Leben. 2 Bände: Oberbefehlshaber der deutschen Kriegsmarine 1935 - 1943. Lebenserinnerungen*. Schnellbach: Verlag S. Bublies.
- Ray, M.** (2022, Kasım 29). *Fedor von Bock German military officer*. Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Fedor-von-Bock> adresinden alındı
- Rickard, J.** (2011). *Field Marshal Hugo Sperrle, 1885-1953*. historyofwar: http://www.historyofwar.org/articles/people_sperrle_hugo.html adresinden alındı
- Roncero, M. F.** (2001). *Deadlock Before Moscow*. Pennsylvania: U.S. Army War College.
- Rudel, H. U.** (2012). *Stuka Pilot*. Galler : Black House Publishing Ltd.
- S.A.Gonionskiy.** (2013). *Uluslar Arası İlişkiler Tarihi-Diplomasi Tarihi*. İstanbul: Doğa Basım Yayın.
- Sander, O.** (2019). *Siyasi Tarih 1918- -1994*. Ankara: İmge Kitap Evi .
- Sarıgül, A.** (2020). Yeni Bir Ulus Oluşmasında Propagandanın Etkisi; Alman Nasyonal Sosyalist Parti Örneği. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 285-320.
- Sel, L.** (1985). *İkinci Dünya Savaşında İstihbarat* . Ankara : Genel Kurmay Basım Evi .
- Selle, C. R.** (1957). *The German Debacle Of Stalingrad*. Kansas : Army University.
- Serenti.** (Denizaltı Efsanesi: U-Boot'lar, Ekim 19). *Denizaltı Efsanesi: U-Boot'lar*. Tarih ve Siyaset Serenti: <http://www.serenti.org/denizalti-efsanesi-u-bootlar/> adresinden alındı

- Sertel, S.** (2022). Nazi Almanyası'nın Ortadoğu'ya Yönelik Nüfuz ve Propaganda Faaliyeti. *Sosyal Bilimler Dergisi*(59), 38-54.
- Simkin, J.** (2020). *Erich Raeder*. Spartacus Educational : <https://spartacus-educational.com/GERraeder.htm> adresinden alındı
- Simkin, J.** (2020). *Hans Ulrich Rudel*. Spartacus Educational : <https://spartacus-educational.com/GERrudel.htm> adresinden alındı
- Simkin, J.** (2020). *Wilhelm Keitel*. Spartacus Educational: <https://spartacus-educational.com/GERkeitel.htm> adresinden alındı
- Simkin, J.** (2022). *Ernst Udet*. spartacus-educational: <https://spartacus-educational.com/FWWudet.htm> adresinden alındı
- Singer, B.** (Yöneten). (2008). *Operasyon Valkyrie* [Sinema Filmi].
- Steinbach, P.** (2008). *Claus Schenk Graf von Stauffenberg und der Umsturzversuch vom 20. Juli 1944*. Berlin: Gedenkstätte Deutscher Widerstand.
- Stirenberg, A.** (2016). *Generalfeldmarschall Hugo Sperrle: Ein Leben für die Pflicht Band 1*. Norderstedt: Books on Demand.
- Storer, C.** (2015). *Weimar Cumhuriyeti'nin Kısa Tarihi*. İstanbul: İletişim Yayınları .
- Surhone, L. M.** (2010). *Robert Ritter Von Greim*. Beau Bassin-Rose Hill: Betascript Publishing.
- Taylor, N.** (2020). Admiral Canaris of the Abwehr and WWII Spies in Lisbon. *German Spy Rings*, 1-6.
- Tezel, T.** (2014, Mayıs 14). *Walter Model*. prezi.com: <https://prezi.com/ftwlrnt1xl1n/walter-model/> adresinden alındı
- Times, T. N.** (1972, Nisan 4). *Franz Halder, 87, German General*. The Newyork Times : <https://www.nytimes.com/1972/04/04/archives/franzhalder-87-germah-general-hitlers-chief-of-staff-dies-led-blitz.html> adresinden alındı
- Trodden, A.** (2018, Aralık 9). *Wilhelm Keitel*. tospost : <https://tostpost.com/tr/e-itim/20676-wilhelm-keitel-biyografi-foto-raf-al-nt.html> adresinden alındı
- Tuna, N.** (2017). *On Beşinci Askeri Tarih Sempozyumu Bildirileri*. Ankara: Genel Kurmay Başkanlığı.
- Ulanoff, S. M.** (1970). *Ace of the Iron Cross*. location New York City: Doubleday & Company, Garden City, NY.
- Uruena, G.** (2016). *Generalfeldmarshall Wolfram Freiherr von Richthofen*. Almanya: German Army Publishers.
- Uruena, M. G.** (2016). *Generalfeldmarschall Wolfram Freiherr von Richthofen*. Güney Carolina: CreateSpace Independent Publishing Platform.
- Vego, M.** (2007). Clausewitz's Schwerpunkt . *Military Review*, 101-109.
- Vlieger, A. d.** (2018, Şubat 27). *Richthofen, Wolfram Freiherr von*. tracesofwar: <https://www.tracesofwar.com/articles/4978/Richthofen-Wolfram-Freiherr-von.htm> adresinden alındı
- Volk, V. R.** (2014). Ludwig Beck. *Vom Generalstabschef zum Widersacher Hitlers*, 1-10.

- Wilhelm Adam, O. R.** (2017). *With Paulus at Stalingrad*. İngiltere : Pen & Sword Military; Reprint.
- Yıldız, M. C.** (2021). Hitler Hakkında Führer Olmadan Önceki Hayatı, Karakteri ve İkinci Dünya Savaşı Yılları. *Ankara Üniversitesi DTCTF Tarih Programı*, 1-27.
- Yıldız, Ö.** (2019). 2.Dünya Savaşına Genel Bir Bakış. *Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(12), 62-75.
- Yılmaz, N.** (2013). Weimar Dönemi ve Öncesinde Meydana Gelen Siyasi Çekişmeler ve Ekonomik Krizlerin Alman Sosyal Demokrat Partisi Bağlamında Bir Değerlendirmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi* , 79-81.
- Yılmaz, O.** (2019). *Anahatlarıyla 2.Dünya Savaşı*. Konya : Selçuk Üniversitesi.
- Zi, S.** (2022). *Savaş Sanatı*. (P. Otkan, & G. Fidan, Çev.) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

EKLER

ÇALIŞMA İÇERİSİNDE YER ALAN ASKERİ MADALYALAR VE ROZETLER POUR LE MERİTE MADALYASI

1740 yılında Prusya kralı İkinci Friedrich tarafından kullanılmaya başlanmıştır. İkinci Friedrich döneminde Prusyalı sivillere ve Prusyalı ordu mensuplarına yönelik kullanılmıştır. Üçüncü Friedrich döneminde ise yalnızca ordu mensuplarına yönelik verilmesi kararlaştırılmıştır. 1918 yılında İkinci Wilhelm'in Alman İmparatorluğu tahtından inmesi neticesinde kullanımı son bulmuştur. Almanya günümüzde bilim ve sanat dallarında başarılı siviller için Pour Le Merite Madalyası'nı takdim etmektedir.

MAX JOSEPH ASKERİ ŞÖVALYE HAÇI

1806 yılında Bavyera'ya kökenli kahramanlık ya da üstün çalışma hizmeti gösteren askerlere verilmeye başlanmıştır. Vatan için cesaret cümlesine sahip olan Max Joseph Askeri Şövalye Haçı Bavyera Krallığındaki en yüksek askeri nişandır.

DEMİR HAÇ MADALYASI (ŞÖVALYE DEMİR HAÇI)

Prusya Kralı Üçüncü Friedrich Wilhelm döneminde 1813 yılında kullanılmaya başlanmıştır. Napolyon yönetimindeki Fransa Savaşları, Prusya- Fransa Savaşı, Birinci Dünya Savaşı ve İkinci Dünya Savaşında kullanılmıştır. İkinci Dünya Savaşında Şövalye Demir Haçı olarak karşımıza çıkmaktadır. Savaşlarda üstün kahramanlık, üstün çalışma başarısı ve özel yarar gösteren askerlere takdim edilmiştir. Bu madalya Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin müttefiki olan Almanya tarafından Enver Paşa ve Mustafa Kemal Paşa'ya da verilmiştir.

Nazi Almanyası döneminde verilen Şövalye Demir Haçları kendi arasında; Şövalye Demir Haçı, Meşe Yapağı İlaveli Şövalye Demir Haçı, Meşe Yapağı ve Kılıç İlaveli Şövalye Demir Haçı, Meşe Yapağı Kılıç ve Pırlanta İlaveli Şövalye Demir Haçı, Altın Meşe Yapağı Kılıç ve Pırlanta İlaveli Şövalye Demir Haçı olmak üzere beşe ayrılmıştır. En değerlisi Altın Meşe Yapağı Kılıç ve Pırlanta İlaveli Şövalye Demir Haçı'dır. 1933-1945 yılları arasında Nazi Almanyası döneminde kullanımda kalmıştır.

MEŞE YAPRAĞI İLAVELİ ŞÖVALYE DEMİR HAÇI

MEŞE YAPRAĞI VE KILIÇ İLAVELİ ŞÖVALYE DEMİR HAÇI

MEŞE YAPRAĞI KILIÇ VE PIRLANTA İLAVELİ ŞÖVALYE DEMİR HAÇI

ALTIN MEŞE YAPRAĞI KILIÇ VE PIRLANTA İLAVELİ ŞÖVALYE DEMİR HAÇI

Nazi Almanyası dönemine ait en yüksek askeri nişan. Şövalye demir haçına bağlanan bu nişanı tek kazanabilen kişi Alman savaş pilotu Hans Ulrich Rudel olmuştur. Rudel dışında hiçbir asker veya sivil bunu almaya hak kazanamamıştır. Bu nişan üstün başarısından dolayı Rudel için özel olarak yaptırılmıştır.

1. ALTIN RENGİ ÖNDEN UÇAN TOKA

İkinci Dünya Savaşında Nazi Almanyası na bağlı Luftwaffe (Alman Hava Kuvvetleri) mensupları için; göstermiş oldukları kahramanlık ve üstün cesaretlerden dolayı üniforma üzerine takılması için hazırlanan askeri rozet.

2. ALTIN ALMAN HAÇI

Nazi Almanyası döneminde hem ordu mensuplarına hem SS mensuplarına göstermiş oldukları çalışma ve üstün hizmet karşılığında verilen Altın Alman Haçı.

3. CESUR MİKAİL NİŞANI

Cesur Mikail Nişanı, 1916'yılında Almanya'da kullanılmaya başlanmıştır. Yalnızca ordu mensupları için kullanılan Nişan, İkinci dünya savaşı döneminde de üstün başarı gösteren ordu mensupları için kullanılmaya devam etmiştir. İkinci Dünya Savaşından sonra 1990 yılında yeniden düzenlenerek en yüksek cesaret nişanı olarak kullanılmaya başlanmıştır.

4. BRUNSWICK SAVAŞ LİYAKAT HAÇI MADALYASI

İlk olarak Birinci Dünya Savaşı döneminde Alman İmparatorluğu içinde Brunswick'de dünyaya gelen ve Demir Haç Madalyasına sahip olan askerlere verilmiştir. Aynı uygulama İkinci Dünya Savaşı döneminde de devam etmiştir.

5. SİYAH SAVAŞ YARALISI MADALYASI

Nazi Almanyası na bağlı birliklerde cephede yaralanan askerler için yaralanma derecesi göz önüne alınarak verilen askeri madalyalar.

6. NASYONAL SOSYALİST ALMAN İŞÇİ PARTİSİ ALTIN ÜYE ROZETİ

Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisine üye olan ve partinin gelişmesi için öz veriyle çalışan, parti üyelerine verilen Altın Üye Rozeti.

Çalışma içerisinde yer alan askeri madalya ve rozetlerin görselleri ve açıklamaları tracesofwar.com sitesinden alınarak, ek olarak sunulmuştur.